Latvija AMERIKĀ

Nr. 75. TREŠDIEN, 1961. GADA 20. SEPTEMBRĪ 11. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu apgādes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: JĀNIS GRĪNBLATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijā — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.
LAIKRAKSTA PĀRSTĀVIS SAV. VALSTĪS: ĒRIKS VENTS, 11 Irma Ave., Port Washington, L. I., N.Y. Telefoni: PO 7-6696, PO 7-6519

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
EDITOR-IN-CHIEF: Mr. JANIS GRINBLATS.
Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.
OFFICE IN USA: Mr. ERIKS VENTS, 11 Irma Ave, Port Washington, L.I., N.Y., PHONES: PO 7-6696 and PO 7-6519.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, SEPTEMBER, 20, 1961.

J. GRODNIS

CEĻĀ UZ ELLI

Rietumu politikas pašnāvības pazīmes parādījās jau 1945. gadā, turpinājās ar Korejas pamiera līgumu, bet vēl spilgtāk izpaudās Chruščeva viesošanās laikā Amerikā, 1959. gadā. Šī vizīte notika koeksistences vārdā, kuras pamati likti četru „lielo" konferencē Ženevā 1955. gadā. Dzīvē, kā to jau paredzēja, pierādījies, ka koeksistence nozīmē, visas lietas kārtot miera ceļā, atdodot komūnismam visu, ko tas prasa, pamazām un pakāpeniski. Savu kulmināciju Rietumu politikas pašnāvība sasniegusi Berlīnē.

Pasaule vienmēr uzskatīja, ka Berlīnes jautājums ir Rietumu būt vai nebūt.

Chruščevs ir spīdoši izplānojis savu komūnisma uzvaras gājienu. Lai vieglāk un neuzkrītošāk sagremotu Laosu, tas liek savam politikas orķestrim vilkt Rietumiem smeldzošo Berlīnes melodiju. Kad vajadzēs stāties pie sarunu galda Berlīnes lietā, Kruščevs liks Maotsetungam rībināt Kvemojas un Matsu salu bungas, u. t. t. Tas ir politiskais burvju riņķis, no kura Rietumu politikas vadītāji netiek ārā ne brīdi. Laosa tagad ir norīta, un turpinās patīkamā sagremošana. Bet komūnistu kuņģis tik izlutināts, ka tūdaļ prasās pēc lielāka un treknāka kumosa, un tas šoreiz ir Berlīne.

Vesela saprāta cilvēkam Berlīnes jautājums nav diskutējams koeksistences rāmjos. Rietumu valdnieki par to ir citādās domās. Tādēļ Berlīnes krize jau šodien ir faktiski atrisināta. Vašingtonas gudrie un Londonas devīgie ministri jau sen skaidrībā, ko atdot Chruščevam. Galvas lauza tikai par to, k ā atdot. Tie meklē ceļu un veidu, kā veikli noklusināt brīvās pasaules cilvēku vaimanas un asaras, un kā vieglāk pašiem nokaunēties. Manuprāt, Berlīnes krize p a g a i dām izbeigsies ar to, ka Maskava noslēgs miera līgumu ar Austrumvācijas komūnistiem, un pievedceļu no Rietumvācijas uz Berlīni, kā arī zonu robežu kontroli nodos austrumvāciešu rokās. Zem zināmiem noteikumiem garantēs arī brīvu satiksmi ar Rietumberlīni. Cik reālas šīs garantijas bija, ir un būs, to mēs labi zinām. Nedomāju, ka jau šinī gājienā Rietumi piekristu Berlīnes pārvēršanai par brīvpilsētu, kā to vēlas Maskava. Berlīnes statusa grozīšana paliks Chruščeva nākotnes križu prasība.

Daudzi Rietumu politiķi ar mieru jau tagad runāt par Rietumberlīnes pakļaušanu Apv. Nācijām. Varētu jautāt: kādēļ tad nepakļaut visu Berlīni? Rietumi apņemsies, kaut arī slepeni, ierobežot Rietumberlīnes pretkomūnisma propagandu, akceptēs Maskavas vienpusīgo un pretlikumīgo Berlīnes zonu robežas bloķēšanu, un piekritīs daudzām citām sīkākām prasībām. Bez tam vienosies par sarunu uzsākšanu Eiropas status quo jautājumā. Prezidents, Kenedijs jau atklāti pateicis, ka ir ar mieru runāt par Eiropas tagadējo robežu garantēšanu Maskavai, tas nozīmē akceptēt visas Maskavas kaŗa laika aneksijas.

Tā komūnisms šoļo pretī uzvarai, bez atombumbām, pat bez viduslaiku lielgabala šāvienā. Kāpēc gan lai pie šādiem apstākļiem Chruščevs nemīlētu mieru, jo ar šādu mieru tam izredzes pakļaut visu pasauli?

Tagad ASV un visu brīvo pasauli uzņēmies vadīt jauns, spējīgs un apdāvināts prezidents. Tas, ko viņš deklarēja pirms un pēc ievēlēšanas, liecina par viņa labo politikas izpratni. Tomēr viņa atbildes un deklarācijas Laosas un Berlīnes jautājumos, tāpat pie sastapšanās ar Chruščevu Vīnē, ir pretējas ASV politikas izdarībām praksē. Negribas ticēt, ka tā ir viņa neapdomība, apstākļu neizpratne vai vienaldzība, jo līdzīgi veicās arī iepriekšējiem prezidentiem. Rodas iespaids, ka aiz prezidenta muguras strādā kāda ļauna roka. Jājautā, kas ir tie padomdevēji, kuŗiem ir lielāka teikšana kā prezidentam? Kādi mērķi ir šiem varenajiem padomdevējiem un kādus uzdevumus, un kā vārdā, tie pilda? Kas spiež tos veicināt komūnisma izplešanos pasaulē un brīvās pasaules iespēlēšanu komūnisma rokās? Kas ir tā slepenā vara, kas nosaka v i s a s pasaules politikas kursu?

Atbildes šiem jautājumiem nav, jo aizkulišu bīdītāji neparādās atklāti skatuves gaismā.

Vai nav neviena ideālista, kas iedrošinātos šos tumšos spēkus saukt vārdā? Liekas, 20. gadu simtenis izaudzinājis un izveidojis zelta teļa vergus, kuŗi labāk noslāpst savā zelta kaudzē un labklājībā, nekā uzsāk cīņu pret pasaules kultūras un civilizācijas bojā eju!

Šie ir jautājumi šodien ikvienam, kas, raugoties pasaules politikas neprātā, saskata brīvās pasaules krišanu bezdibenī. Koeksistence un pastāvīgā piekāpšanās komūnistu prasībām uz turieni ved. ..

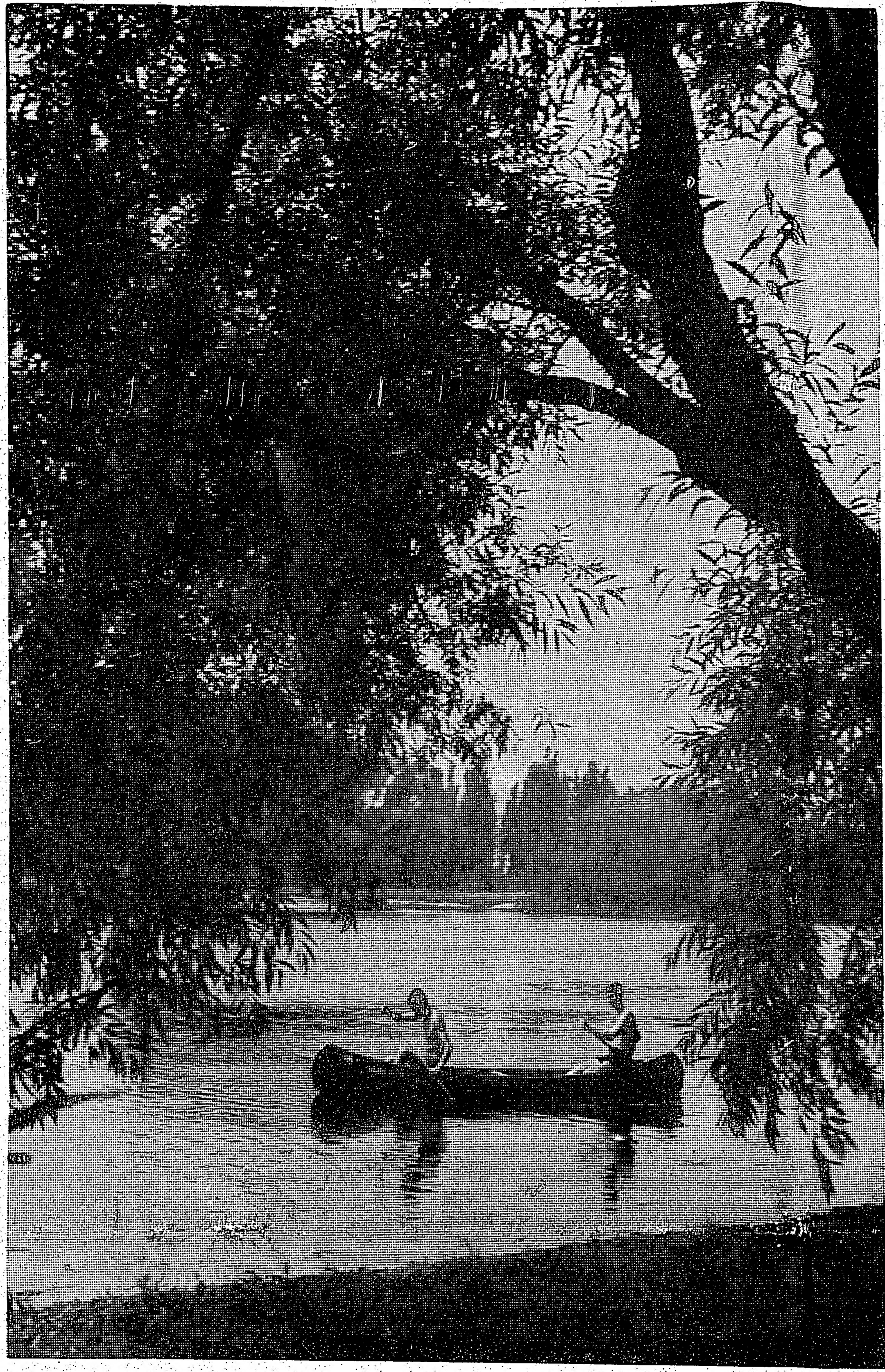

SKAISTĀ KANADAS DABA TORONTO SALĀS.

A. Kalniņa foto.

PAUDĪS BRĪVAJAI PASAULEI KOMŪNISTU NEGANTĪBAS

LATVIJAS ATJAUNOŠANAS KOMITEJAS EIROPAS CENTRA DELEGĀTU KOPSĒDE BĪLEFELDĀ

Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra delegātu kopsēde Bīlefeldā 9. un 10. septembrī risinājās kāpinātās padomju agresivitātes zīmē. Delegāti apsvēra rīcību, kas nepieciešama, lai parādītu pasaules priekšā padomju koloniālisma nesaudzību Baltijas valstīs, kad šai rudenī Maskava atkal pacels koloniālisma jautājumu Apvienotajās Nācijās.

Kopsēde nolēma plaši informēt brīvo tautu presi par padomju varas nehumāno rīcību, apturot medicīnisko līdzekļu sūtīšanu uz Latviju un citām okupētajām zemēm.

Komūnisti ar saviem aģentiem pēdējā laikā arvien vairāk terrorizē baltiešu bēgļus, izplatot nedibinātas denunciācijas ar iespiedumdarbiem vai ar vēstulēm bēgļu darba devējiem. Kopsēde aicināja zemju centrālās pārstāvības organizēt pretsoļus šim psīchiskajam terroram.

Viens no svarīgiem kopsēdes veikumiem bija priekšdarbu ievadīšana kultūras darbinieku kongresam, kas notiks Minsterē 1962. gada maija beigās.

Ar kultūras darbinieku kongresu būs saistīta plaša sarīkojumu virkne — vairākas izstādes, koncerts, rakstnieku sarīkojums, referāti, kas būs apvienoti kopējā tematā: Eiropas latviešu kultūras dienas. Kopsēde ievēlēja kongresa rīcības komiteju, kas 10. septembrī pulcējās uz pirmo sēdi un ievadīja priekšdarbus.

Sanāksmi iesāka ziņojumi. Starptautiskā stāvokļa novērtējumu deva sūtnis R. Liepiņš, par militāro stāvokli interesantus datus ziņoja plkv. V. Janums. Informācijas daļas vadītājs A. Landsmanis ar statistiku un tabulām rādīja okupācijas varas radītās radikālās pārmaiņas Latvijas iedzīvotāju sastāvā.

Kopsēdi krāšņi dekorētajā 323. transporta vienības zālē ievadīja māc. J. Pīpe ar svētbrīdi. Transportvienības orķestris Heinrichsona vadībā spēlēja „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils."

Pēc prezidija priekšsēža A. Abakuka ievadvārdiem sanāksmi apsveica 323. transportvienības komandieris P. Valters, aicinādams ar darbiem rādīt tēvuzemes mīlestību. Vācijas latviešu saimes vārdā sveicienus nodeva LCK priekšsēdis V. Janums. Brīvās pasaules latviešu apvienības valdes priekšsēdis prof. P. Leјiņš bija sveicinājis ar telegrammu, tāpat telegrafisks apsveikums pienāca no Eiropas latviešu jaunatnes apvienības valdes priekšsēža T. Medņa, kas dzīvo Rietumberlīnē. No prezidija locekļa K. Dziļlejas, kas slimības dēļ nebija varējis sanāksmē ierasties, sveicienus nodeva H. Balodis.

☆

323. transporta vienība un tās vadība ar P. Valteru priekšgalā bija veltījusi lielas pūles un daudz latviskas sirsnības, lai delegātus, kas pulcējās no visām Eiropas zemēm, uzņemtu savā vidū un sagādātu viņiem netraucēta darba iespējas mājīgā vidē.

Par sesijas vadītāju ievēlēja Anglijas latviešu delegātu J. Andrupu, par vadītāja palīdzi liberāļu apvienības pārstāvi Mildu Salno, par sekretāru Dānijas delegātu I. Reitmani. Kopsēdē piedalījās 18 zemju pārstāvību, partiju un organizāciju delegāti: no Anglijas A. Abakuks un J. Andrups, no Vācijas V. Janums, J. Zegners, P. Valters, no Zviedrijas A. Kroders, A. Oše, no Šveices A. Skrēbers, no Dānijas I. Reitmanis, no Holandes Dr. O. Makstenieks, no Beļģijas J. Jerumanis; no Latv. zemnieku savienības J. Mālītis un J. Šalts, no Liberāļu apvienības Milda Salnā un E. Ozols, no Latv. sociāldem. un strādn. partijas H. Balodis un E. Hofmanis, no Latv. katoļu un demokr. zemnieku bloka J. Dervenieks. Latv. nacionālo fondu Skandināvijā pārstāvēja A. Landsmanis.

Mandātu komisija, kuŗā darbojās P. Valters, J. Zegners un E. Hofmanis, vienprātīgi atzina par apstiprinājamu Beļģijas latv. nac. komitejas delegāta J. Jerumaņa mandātu, un tikpat vienprātīgi ar visām balsīm un bez debatēm mandātu komisijas ziņojumu pieņēma kopsēde. Sanāksmes darbs risinājās ļoti labā saskaņā lietišķās debatēs bez domstarpībām.

Par līdzšinējo darbību un aktuālām problēmām ziņojumus deva prezidija locekļi. Debatēs plašāk iztirzāja palīdzības darbu aiz dzelzs priekškara. Ir pazīmes, ka padomju vara grib izbeigt palīdzības saiņu sūtīšanai. Dažās zemēs jau izziņota jaunā kārtība, pēc kuŗas padomju tirdzniecskās pārstāvības turpmāk pieņems tikai naudas iemaksas, izsniedzot par tām pretī padomju zemēs sagatavotās mantas. Ja šāda kārtība stātos spēkā visās brīvajās zemēs, palīdzības saiņu sūtīšanai būtu pienākušas beigas un efektīga palīdzība ļoti lielā mērā ierobežota.

Medicīnas līdzekļu sūtīšana ir jau praktiski izbeigusies.

Turpmākā darba gaitā prezidija priekšsēdis A. Abakuks ziņoja par nepieciešamību iesaistīt jauno paaudzi sabiedriskajā darbā, lai tā ar laiku varētu pārņemt organizāciju vadību. Debatēs vairāki runātāji nožēloja neapdomātus vārdus un lēmumus jaunatnes kongresā Roskildē.

LAK Eiropas centra prezidijā ievelēja A. Abakuku, R. Liepiņu, V. Janumu, J. Andrupu P. Valteri, A. Oši, K. Dziļleju, J. Dervinieku, E. Zelmeni un Nac. fonda pārstāvi. Prezidija kandidāti: I. Reitmanis, J. Zegners, H. Balodis.

Revīzijas komisijā: T. Strēlerts, Dr. O. Makstenieks un J. Pētersons. Delegāti ACEN: R. Liepiņš, Dr. O. Grosvalds, K. Dziļleja; substitūti: A. Skrēbers, V. Janums, P. Reinhards, A. Kroders, E. Ozols A. Bušs.

Eiropas latviešu delegāti Brīvās pasaules latviešu apvienības valdē: V. Janums. K. Gulbis un J. Mālītis.

NOGALINĀTS A.N. ĢENERĀLSEKRETĀRS HAMMERŠELDS

Hammeršelds mirst mīklainā lidmašīnas katastrofā Ziemeļu Rodēzijā tikai divas dienas pirms pilnsapulces rudens sesijas atklāšanas.

Ndolā, Ziemeļu Rodēzijā. Pagājušās svētdienas vakarā, lidojumā no Leopoldvilles uz Ndolu mīklainos apstākļos avarēja kāda zviedru satiksmes lidmašīna, nogalinot trīspadsmit pasažieŗu un apkalpes locekļu, to starpā Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāru Hammeršeldu. Pēdējais atradās ceļā uz Ndolu, Ziemeļu Rodēzijā, kur viņam bija paredzēta sastapšanās ar Kongo Katangas provinces prezidentu Čombi. Ģenerālsekretāra lidmašīna avarēja septiņas jūdzes no Ndolas lidlauka, kur tai būtu vajadzējis nosēsties. No lidmašīnas 14 pasažieŗiem un apkalpes locekļiem katastrofu pārcieta vienīgi viens — amerikāņu seržants Džulians, kas, lai gan smagi ievainots, tomēr spēja sniegt daļēju informāciju par mīklaino traģēdiju. Un proti, sasniedzot Ndolu, ģenerālsekretāra lidmašīna vairākas reizes apriņķojusi minētās pilsētas lidlauku. Nosēšanās brīdim tuvojoties, Hammeršelds pēkšņi licis pilotam mainīt kursu, un lidmašīna sākusi attālināties no paredzētā gala mērķa. Tālāk seržants Džulians pastāsta, ka drīz pēc Hammeršelda rīkojuma mainīt kursu lidmašīnu satricinājusi spēcīga eksplozija, kuŗai sekojuši vairāki mazāki sprādzieni un traģiskā avārija. Ndolas lidlauka amatpersonas paskaidro, ka, riņķojot virs lidlauka, zviedru lidmašīnai vairs nav bijis radio kontakts ar lidlauka novērošanas torni. Iemesli tam līdz šim vēl nav zināmi. Tāpat nav zināms, kas zsaucis katastrofu. Šai jautājumā cirkulē vairākas teorijas. Pirmkārt, ka ģenerālsekretāra lidaparātu būtu notriecis kāds tuvumā manīts Katangas iznīcinātājs. Tam pretī runā fakts, ka, lai gan dažus acumrkļus pirms avārijas lidmašīnai nav bijis radio kontakts ar Ndolu, zviedru pilots nav noraidījis nekādus briesmu signālus, nedz arī ziņojis par kādām kļūmēm savas lidmašīnas darbībā. Otra katastrofas versija ir daudz ticamāka, un proti, ka Hammeršelds būtu kritis par upuri labi plānotai sabotāžai. Šo teoriju vēl pastiprina seržanta Džuliana liecība, ka pirms avārijas lidmašīnā notikuši vairāki sprādzieni.

Diezgan ticama ir versija, ka Hammeršelda nāve ir komūnistu slepkavu roku darbs. Ir ārkārtīgi zīmīgi, ka ģenerālsekretāram bija jāmirst tikai divas dienas pirms Apvienoto Nāciju pilnsapulces rudens sesijas sākuma. Padomju Savienība un tās satelīti veselu gadu veltīgi nopūlējās izstumt Hammeršeldu no ģenerālsekretāra amata vai vismaz ierobežot viņa tiesības. Bet visi viņu līdzšinējie mēģinājumi palika bez panākumiem. Tādēļ ļoti iespējams, ka Maskava beidzot izšķīrās lietot savu pārbaudīto paņēmienu pretinieku apklusināšanai. Un šoreiz tas ir izdevies.

‚KULTŪRĀLĀ' APMAIŅA

Chruščevs: „Amerikānim var spļaut sejā, tas domās, ka tā rasa."

Anti-antikomūnistiskās kustības lielākais laikraksts „The New York Times" ar sava ziņu dienesta starpniecību, ko izmanto arī daudzi citi mazāki laikraksti, tieši pašreizējā rietumu un austrumu pasauļu saspŗindzinājuma laikā, kad ar lieluma māniju saslimušais Padomju Savienības diktātors Chruščevs draud visai pasaulei ar atomkaŗu un indē atmosfairu ar 10 atomkodola bumbu sprādzieniem, atradis par vajadzīgu izplatīt sava līdzstrādnieka C. L. Sulcbergera pačaloјumu: „Mr. Chruščevs — pieejams un runīgs," kuŗā tas slavē šo vareno diktātoru, atzīmējot, ka tas „visai gudri izmanto personīgo iztauju laikrakstos", lai panāktu, ka viņa uzskatus izlasa visā pasaulē. Staļins neesot bijis tāds. Tas prasījis, lai intervijās jautājumus iesniedzot rakstiski un rakstiski arī atbildējis. Chruščevam arvien esot krājumā korespondenti, kas vai nu lūguši intervijas vai arī labprāt intervijas saņem. Sulzbergers ar neapslēpjamu lepnumu atzīmē, ka Chruščevs šogad bez viņa paša plaši izrunājies ar Walteri Lipmani un Drjū Pīrsonu. Chruščevs, izmantojot šo žurnālistikas dūžu vājību, tiem paglaimojis, izsakoties, ka „viņš ļoti augsti cienot ASV reportieŗus".

Kāda patiesībā ir šī „cieņa", liecina pazīstamā pretkomūnistisko grāmatu autora Hantera liecība ASV Senāta juridiskās apakškomisijas sēdē:

„Vislabāk izteikta šī nostāja paša Chruščeva parastā rupjā veidā, kad tas satelitu un ārzemju laikrakstu pārstāvjiem Maskavā amerikāņus apzīmējis kā ļaudis, kam: „Jūs varas iespļaut sejā un tie sauks to par rasu." Vai kaut ko apvainojošāku var iedomāties? Tanī vietā, lai uz to reaģētu, mēs apvainojumu esam ignorējuši. Šo citātu var atrast Maskavas publicētajos materiālos, kuŗus saņemam kā daļu no kultūras apmaiņas programmas ar sarkanajiem, apmaiņai pret objektīviem materiāliem, ko sūtām viņiem. Protams, šāda veida kultūrālā apmaiņa apmierina Maskavu!

Raksturīgi, ka „lielie" Amerikas reportieŗi par šo spļāvienu sejā nekā savā laikā nebija ziņojuši. Tiem jārāda saviem lasītājiem, ka prot iegūt „speciālrakstus", bet lasītājiem nav jāzina, kādu cenu par tiem prasa un saņem Ņikita! Tas ne tikai par amerikāņu naudu un bez kapeikas padomju naudas prot iefiltrēt savas idejas amerikāņu žurnālistiem, bet visos sirds dziļumos tos nicina, kā jau glumos līdējus . . .

A. Ks.

BINGENĀ PIE REINAS DV SANĀKSME

Atzinības par izciliem nopelniem

Bingenā, pie Reinas, 23. un 24. septembrī notiks DV Rietumvācijas darbinieku sanāksme, kuŗā aicināti piedalīties visi nodaļu informācijas nozaŗu vadītāji. Līdzīga sanāksme jau notika pagājušā gadā Kaizerslauternā, dodot daudz pozitīva un ierosinoša. Sanāksmi organizē zemes valdes informācijas nozare.

Par nopelniem DV organizācijas darbā zemes valde piešķīrusi atzinības rakstus šādiem darbiniekiem: V. Kukainim no DV Viestura nodaļas Ludvigsburgā, Edg. Krastiņam — Osnabrikas nodaļas un V. Valkovskim — Mežotnes nodaļas Kaizerslauternā.

DV Gautingas nodaļu turpmāk vadīs Fr. Priedkalns ar sekretāru Ļ. Vasili un revidentu A. Freibergu. Par kopu pārdēvējusies Volfsburgas nodaļa, izraugot par priekšnieku J. Pētersonu, bet revidentu T. Senkēviču.

DV CV. redakcijas kollēģijā izdevumam Daugavas Vanagi 15 gados izraudzījusi Fr. Kursieti no Anglijas, V. Hazneru — ASV un A. Vinčeli — Vācijas.

DIVAS LATVIETES MADRIDĒ. Pie slavenā mūzeja El Prado ēkas: adelaidiete Guna Vtoliņa, kas Madridē mācās spāņu dejas, un melburniete Vija Vētra, kuŗa patlaban apceļo Eiropu, priecinādama ar solo dejām tautiešus dažādās zemēs.

Latvija Amerikā

Nr. 75. TREŠDIEN, 1961. GADA 20. SEPTEMBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS.

KANADĀ

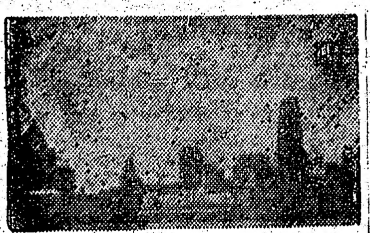

TORONTO

● LPB Kanadas kopas valde savā 13. septembra sēdē pārrunāja turpmāko darbību. 15. oktobrī notiks Annas Brigaderes 100 gadu dzimšanas dienas atceres vakars (nevis 1. okt., kā iepriekš ziņots). Vakars notiks svētdien Sv. Andreja baznīcas zālē, plkst. 5.30. Referēs Angelika Gailīte; paredzēti arī priekšnesumi.

Gadskārtējā Preses balle 1962. gada 20. janvārī Columbus zālē. Balles laikā izlozēs 3 Toronto mākslinieku gleznas, iegūtos līdzekļus kopā izlietos, godalgas veidā atbalstot Kanadas labākos māksliniekus.

● Jaunievēlētā latviešu jaunatnes darba kopas valde konstruējusies: pr-dis Norberts Sebris, pr-ža vietn. Agris Zobens, sekretāre Skaidrīte Flaums, biedrzine Dagnija Treijere, kasieris Uldis Zommers. Kopas adrese: Mr. N. Sebris, 4 Queens Dr., Weston, Ont. (tel. CH 4-3459). Sēdes dalībnieki pārrunāja aktuālās problēmas, kā arī apsprieda sarīkojuma rīkošanu ar pazīstamo Čikagas piecīšu piedalīšanos. Kopas biedru sapulce sanāks 21. septembrī.

● Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā Kongresa balle sestdien, 23. septembrī, pl. 7,30 vak., Leaside Memorial community Gardens zālē, 1073 Millwood Rd. Pārsteigumi un bufete ar atspirdzinājumiem. Spēlēs J. Grīka deju orķestris. Sarīkojuma vieta ērti sasniedzama ar Leaside autobusu.

KIČENERA, ONT.

● Sestdien, 16. septembrī, Kičeneras - Vaterlo DV nodaļa atzīmēja savu 9. gada dienu River Valley Lodge kluba telpās. Aktu ar uzrunu atklāja nod. pr-ks A. Taube. Ar klusuma brīdi godināja kritušos cīņu biedrus. Uzrunas noslēgumā klātesošie vienojās mūsu valsts himnā — Dievs, svēti Latviju. Pēc tam runāja DV KV pr-dis R. Epneris un aicināja būt uzticīgiem DV mērķu, ideju un pasākumu sekmētājiem. Visi nodziedāja Daugavas vanagu dziesmu. Par nenogurstošu darbu DV organizācijas labā atzinības rakstus saņēma A. Bērziņš un Z. Dundurs. Sekoja apsveicēji un laba vēlējumi no Kičeneras latviešu b-bas, Hamiltonas DV — V. Tuklers, Niagaras DV — J. Celms, Sv. Katarīnes — Z. Andersons, Londonas, Ont., — Bērziņš, Toronto DV — A. Čivželis, Bramptonas — J. Ronis, DV KV vanadžu priekšniece Ilga Breikša un Kičeneras DV nod. pirmais priekšnieks Runcāns.

Apsveikuma telegrammu bija piesūtījusi Montreālas nodaļa. Pēc tam DV KV priekšsēdis R. Epneris pasniedza balvas sacīkšu uzvarētājiem.

Šai dienā piepildījās arī 40 gadi Kičeneras DV nod. dibinātājam un tagadējam priekšniekam A. Taubem. Klātesošie sumināja viņu ilgiem aplausiem.

Sekoja sirsnīgs vakars viesmīlīgo kičeneriešu vadībā.

MANITOBA

● Pēdējās ziņas, ko sniedz dabas bagātību ministrija Manitobā, vēsti, ka piļu mednieku dienas kvota būs jāsamazina, jo šogad daudz piļu mazuļu gājuši bojā. Tam par iemeslu bijusi milzīgā bakteriju savairošanās purvainajos apgabalos, tāpat arī pieaugums ezera notekās un sausuma ietekmēta indīgo dūņu pacelšanās ezeru ūdens virspusē.

● Mežu ugunsgrēki Manitobā beidzot ierobežoti. Cerams, ka pastāvot vēsam un lietainam laikam, uguns vairs neizplatīsies. Manitobā šogad zaudētā meža vērtība pārsniedz 500 milj. dolaru. Pēc beidzamiem pētījumiem, 85% ugunsgrēku izsaukuši dabas mīļotāji cilvēki un tikai 15% vainīgs zibens.

● Manitobā ražas novākšana beigusies, izņemot vienīgi saules puķes, kas vēl ir uz lauka. Pēc beidzamām ziņām, graudu ievākts 23% mazāk kā pagājušā gadā, kamēr rapša un saules puķu sēklu raža būs šogad augstāka. Kartupeļu un cukurbiešu raža ir zem vidējās, dārzāju raža apmierinoša.

LONDONA, ONT.

● Š. g. 10. septembrī Londonā notika bērnu svētki, kurus noorganizēja un vadīja skolotāja L. Cauka, piepalīdzot daudzām dāmām un dažiem tautiešiem. Bija jauka saulaina diena, bet Gibbona parkā ēnas netrūka. Tur bija pulcējušies 40 bērnu ar saviem vecākiem un tuviniekiem. Svētki noritēja 3. latviešu dziesmu svētku zīmē. Tie iesākās ar bērnu gājienu, audzinātāju pavadītu. Tas apstājās pie literārā un zīmēšanas stendiem. Tur bērnus uzrunāja papildskolas pārzinis P. Dreimanis, īsi raksturojot svētku programmu. Tās izpildīšana sākās ar tautas dziesmu dziedāšanu, kam sekoja rotaļas un bērnu veiklības izmēģinājumi atsevišķos stendos. Veiklākiem izsniedza arī balvas, īpaši zīmēšanas stendā. Lai gan diena bija ļoti silta un bērni aktīvi darbojoties jutās noguruši, tomēr apmierināti un pat priecīgi atgriezās mājās.

● Londonas latviešu kopas dāmu komiteja visu šis vasaras otro pusi gatavojusies londonietes L. Caukas trīs cēlienu skatu lugas „Atvaļinājums Priežu kalnā" uzvedumam, kas paredzēts sestdien, 23. septembrī, plkst. 8.00 vakarā, Poļu baznīcas zālē, Hill ielā 417. Lugas saturu dāmas neizpauž, bet no sarunu fragmentiem izlobāms, ka viņas rādīsot un stāstīšot, ar ko, kur un kā pavadījušas savus atvaļinājumus. Tāpat kā iepriekšējā gadā, dāmas pacienās vakara dalībniekus ar gardu azaidu. Pēc teātra izrādes — deja.

PATEICĪBA

Londonas latviešu organizācijas sirsnīgi pateicas šī gada 10. septembra bērnu svētku rīkotājiem un viņu talciniekiem, īpaši svētku vadītājai: literārā stenda vadītājām — I. Epnerei, D. Gutmanei un M. Rutulei, zīmēšanas stendā — L. Caukai un ... R. Epnerim un E. Odrim, aklā drēbnieka un aklā kaķēja stendos — A. Hānai un S. Lācim, skriešanās sacensībās un stafetē — A. Albertiņai, G. Bitei, E. Glinavai, L. Lukstai, V. Richterei, N. Tomasai un I. Zvagulei, un atspirdzinājumu stendā — A. Adminei.

AIZRĀDĪJUMS

Latviešu Mednieku un Makšķernieku klubs ziņo, ka kluba īpašumā Bērzainē šaušana svētdienās kategoriski noliegta. Pret šaušanā vainīgiem pielietos visstingrākās represijas, un par vainīgajiem ziņos attiecīgām iestādēm. Jaunieši zem 16 gadiem var vingrināties šaušanā tikai vecāku vai instruktoru uzraudzībā. Bērniem, kas klejos pa Bērzaini ar ieročiem rokās, bises atņems un nodos policijai.

Kluba biedru kārtējā mēneša sanāksme 5. oktobrī plkst. 8 vakarā, 123 Huron St.

Kluba sezonas atklāšanas balle 21. oktobrī, plkst. 8 vakarā, Columbus Hall.

Zaķu balle, 13. janv. Columbus Hall.

VALTERA ZIEDIŅA SPIESTUVE GREENWOOD PRINTERS

Izpildā augstas kvalitātes drukas darbus latviešu valodā /Letterpress - Offset/. Mūsu darbus atzinīgi vērtējuši daudzi latvieši un organizācijas A. S. V. un Kanadā. Ja Jūsu problēma, kur iespiest drukas darbus, kā piem.: vizītkartes, ielūgumus, jubileju, organizāciju sarīkojumu un citu veidu sarīkojumu ielūgumus, programmas, aploksnes, vēstuļu papīru, katalogus, brošūras, kam kvalitāte ir [illegible] rakstiet: Greenwood Printers, 218 Greenwood Ave., Toronto 8, Canada. Telefons: 465-8646. Pasūtinājumiem no A. S. V. "Air Mail" "arcel Post".

DAUGAVAS VANAGU KANADAS VALDES SĒDE KIČENERĀ

ZIEMSVĒTKU ZIEDOJUMU VĀKŠANAS AKCIJA NO 14. OKTOBRA LĪDZ 17. DECEMBRIM

Sestdien, 16. septembrī, Daugavas vanagu Kičeneras - Vaterlō nodaļā notika piektās Daugavas vanagu šaušanas sacensības un nodaļa arī svinēja savus devītos gada svētkus. Šai sakarībā DV KV savu sēdi noturēja Kičenerā, 188 Oksford St., A. Ozoliņa namā.

Sēdē piedalījās: valdes priekšsēdis R. Epneris, locekļi — K. Bencons, A. Kvēps, J. Celms, J. Ronis, E. Breikšs, vanadžu pārstāve Kanadā I. Breikša, revīzijas komisijas sekretārs A. Akmens, DV Toronto nodaļas valdes pr-dis R. Puriņš, DV Kičeneras - Vaterlō nod. valdes pr-dis A. Taube un mājas saimnieks A. Ozoliņš.

Sākot sēdi, valdes pr-dis R. Epneris apsveica nodaļas valdes priekšsēdi A. Taubi, sakarā ar viņa 40. mūža gada sasniegumu, un pasniedza velti — adresu grāmatu [?] izstrādājumā.

Valde akceptēja $ 200,- izmaksu no Bēru fonda DV Bramptonas nod. vanadzes Annas Press tēva — Augusta Vēbera nāves gadījumā. DV Londonas nod. mirušā biedra J. Purmaļa nāves gadījumā piešķīra $50,- pabalsta atraitnei.

DV Toronto nodaļas revīzijas komisijas iesniegto protokolu par izdarīto revīziju M. Vētras ziedojumu vākšanas akcijā par labu baletdejotājam E. Leščevskim atzina par pareizu un konstatēja, ka savākti ziedojumi pēc listēm $ 1776,62. Atskaitot ziedojumu vākšanas izdevumus $ 96,27 (drukas darbi, pasta izdevumi, kursa starpība u. c.), E. Leščevskim nosūtīti pa pastu $ 595,- un pārskaitīti E. Leščevska kontā $ 1085,35.

Valde akceptēja pakas nosūtīšanu uz Latviju, caur DV Stokholmas nod., kādai grūtos apstākļos esošai tautietei.

Pavasara ziedojumu vākšanas akcijā saziedoti $ 2123,-.

Nolēma izdarīt, laikā no 14. oktobra līdz 17. decembrim, Ziemassvētku ziedojumu vākšanas akciju aprūpes vajadzībām.

Valdes priekšsēdis piedalījies biskapa Rancāna godināšanas sarīkojumā Londonā, Ont., viņa 75 gadu mūža un 50 gadu priestera jubilejā, apsveicis no Kanadas Daugavas vanagu saimes un pasniedzis apsveikumu [?].

Saņemtas Daugavas Vanagu nozīmes un nodaļas tās var pieprasīt no DV KV. K. B.

DAUGAVAS VANAGU ŠAUŠANAS SACĪKSTES KANADĀ

Kanadas DV gadskārtējās šaušanas sacīkstes ar mazkalibra šautenēm notika sestdien, 16. septembrī, Kičenerā, Ont., River Valley Lodge kluba īpašumā. Sacīkšu atbildīgais vadītājs bija DV KV Sporta un jaunatnes nozares vad. J. Breikšs, Kičeneras -Waterloo DV nodaļas techniskā izkārtojumā.

Sacīkstes ar īsu uzrunu atklāja DV KV priekšsēdis R. Epneris. Viņš norādīja, ka neesam pulcējušies, lai labotu pasaules rekordus, bet gan turpinātu un uzturētu spēkā DV garu, mērķus un ideālus. Novēlēja visiem labas sekmes un sportisku garu. Pavisam piedalījās 32 šāvēji un 6 komandas — no Toronto, Londonas, Sv. Katerīnes, Kičeneras un Hamiltonas nodaļām. Komandu šaušanas sacensību rezultātus pa pastu bija iesūtījušas Sadberijas un Britu Kolumbijas nodaļas. Kā līnijtiesneši darbojās: A. Preiss, A. Eichvalds, A. Čivželis un punktu skaitītāji — A. Ozoliņš un A. Zvaigzne.

Individuālās sacensībās, 50 jardu attālumā, šaujot 9 collu diametra lielā mērķī, kas sadalīts aplos no 5-10, guļus, no ceļa un stāvus, no katra stāvokļa 5 lodes, 1. vietu izcīnīja Z. Kurmītis no Hamiltonas, ar 134 punktiem no iespējamiem 150. Kad visi bija izšāvuši, izrādījās, ka 129 puktus ieguvuši četri sacīkšu dalībnieki: I. Grīnberga, V. Tuklers, R. Alksnis un J. Breikšs. Pāršaujot uz laiku 5 šāvienus, noskaidrojās, ka 2. vietu iegūst R. Alksnis no Hamiltonas, 3. v. J. Breikšs no Hamiltonas, 4. v. V. Tuklers no Hamiltonas un 5. v. I. Grīnberga no Sv. Katerīnēm. Šeit jāatzīmē, ka I. Grīnberga šais sacensībās zaudēja drošu otro vietu, jo viņas kaimiņš pa labi, arī no Sv. Katerīnēm, aiz pārskatīšanās bija iešāvis vienu lodi I. Grīnbergas mērķī, cik domājams, 5 p., bet viņai, saskaņā ar DV KV šaušanas noteikumiem, atvilka augstāko trāpījumu un tā viņa zaudēja 4 p. Pāršaujot, viņa izšāva tikai 4 lodes.

Jaunatnes grupā, vecumā līdz 15 gadiem 1. v. V. Loja, 2. v. G. Loja, bet vecumā no 15-18 g. — 1. v. M. Plūdums un 2. v. R. Cers.

Komandu sacensībās piedalījās no katras nodaļas viena komanda, katrā pa trīs dalībniekiem. Šeit pāršaušana nebija vajadzīga un vietas tika izcīnītas sekojoši:

1. v. Kičeneras nod. komanda ar punktu kopskaitu 377, no iespējamiem 450. Dalībnieki: Z. Melderis, P. Skrastiņš, A. Preiss. 2. v. Hamiltonas nod. ar 374 p. Dalībnieki: Z. Kurmītis, V. Krauklis, V. Tuklers. 3. v. Londonas nod. ar 366 p. Dalībnieki: T. Bērziņš, O. Zers, A. Radziņš. 4. v. Sv. Katarīnes nod. ar 365 p. Dalībnieki: I. Grīnberga, E. Grīnbergs, Z. Andersons. 5. v. Sadberijas nod. ar 355 p. (korespondences ceļā). 6. v. Britu Kolumbijas nod. ar 348 p. (kor. c). 7. v. Bramptonas nod. ar 343 p. un 8. v. Toronto nod. ar 298 p.

Sacīkšu labākais šāvējs, ieskaitot individuālās sacensības rezultātus un komandu sacensībā iegūtos, bija I. Grīnberga no Sv. Katerīnēm ar 268 p. Viņa saņēma Dow ceļojošo balvu.

Vērtīgas balvas, kā ceļojošās, tā privātā īpašumā paliekošās, saņēma visu pirmo trīs vietu ieguvēji individuālās sacensībās, bet komandu sacensībā — tikai pirmās vietas ieguvēji. Balvās bija DV KV, Dow alus brūža, Hamiltonas nod., Dr. Pizāna un citas dāvātās balvas. Balvas pasniedza vakarā DV KV priekšsēdis R. Epneris, Kičeneras nod. gada svētkos.

Sacīkstes bija kupli apmeklētas, priekšzīmīgi noorganizētas un tās ritēja lielā draudzībā un sirsnībā. Sirsnīgs paldies rīkotājiem! Vispārējie rezultāti labāki nekā pirms gada ,un sacīkšu dalībniekos izskanēja doma nākošgad sacīkstes rīkot Hamiltonā.

J. G-s.

KANAKA STRATĒĢIJA MIERA LAIKĀ

Bildēs licis Tornas grāvracis Dekšņu Jānis

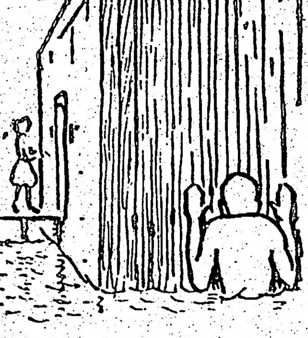

Slepenais dienests.

Steidzīga un neparedzēta pozicīju maiņa.

PASKAIDROJUMS

„Latvija Amerikā" 26. aug. Nr. 68, ievietots „Paskaidrojums" ,ko parakstījis T. Blosmanis, Vinipegas latv. b-bas pr-ks. Runa iet par jūnija ziedojumu vākšanu.

Paskaidroju, ka starp Vinipegas latviešu b-bu un DV Manitobas nodaļu ir notikusi vienošanās un protokolā rakstīts:

Abas organizācijas vienojas par sekojošu ziedojumu vākšanas sadalījumu: DV vāc ziedojumus Ziemassvētku un Lieldienu akcijās. Vinipegas latv. b-ba vāc ziedojumus 14 jūnija akcijā. Minēto protokolu, starp citiem, ir parakstījis arī T. Blosmanis.

Pamatojoties uz šo vienošanos, DV Manitobas nodaļa jūnija ziedojumu vākšanas akciju nevarēja izvest, bet zinādama, ka šim mērķim līdzekļi ir nepieciešami, nosūtīja tos no nodaļas līdzekļiem, jo DV nebija zināms, ka Vinipegas latv. b-ba ziedojumus nevāks.

J. Staudžs,
DV Manitobas nod. pr-dis.

VĒRTĪGAS NODARBĪBU IESPĒJAS TORONTO

Peldēšanas apmācība un vingrošanas stundas sievietēm

(mo) Rudens sezonai sākoties, tuvākās pāris nedēļās savas durvis pilna apmēra nodarbībām atvērs Jaunekļu kristīgās savienības — YMCA — Toronto 14 nodaļas. To vienmērīgais izvietojums pilsētas robežās dod iespēju ikvienam piedalīties fiziskās audzināšanas, veselības un sabiedriskās nodarbībās.

Kopš pagājušā rudens arvien lielāku vērību pievērš jaunkanadiešu iesaistīšanai YMCA's nodarbībās. Jo sevišķi aktīva šajā virzienā ir Rietumu (West-End) nodaļa, 931 College ielā. Pagājušajā gadā lielu atsaucību ieguva svētdienas pēcpusdienas filmu programma, kas pilnos apmēros, pievienojot galda tenisu un citas nodarbības, turpināsies arī šogad.

Ievērojamākais ieguvums ir tomēr sieviešu nodarbību izkārtojums trešdienas vakaros. Sākot ar 20. septembri ik trešdienas šajā nodaļā būs peldēšanas apmācība sievietēm, kā arī vingrošanas stunda, kam sekos jauktā peldēšana no pl. 9.30 līdz 10.30.

Pietiekamam interesentu skaitam reģistrējoties, iecerētas arī sieviešu vingrošanas stundas priekšpusdienās divas reizes nedēļā, kā arī ģimeņu nodarbības (iesaistot zēnus un meitenes) sestdienas pievakarē.

Šeit minētās sieviešu un jauktās programmas ievērojami palīdzēs atrisināt pagaidām stipri sasāpējušo vājā dzimuma fiziskās audzināšanas un sporta nodarbību jautājumu.

Pieminams vēl ļoti aktīvais galda tenisa klubs, kas šogad ieguvis telpu paplašinājumu un trešo galdu. Atsevišķos vakaros galda tenisistu rīcībā būs pavisam 5 galdi.

Oktobra sākumā sāksies franču valodas un arī moderno deju kurss par ļoti pieņemamām cenām. Uz pāris brīvajām vietām var vēl pieteikties.

Savas kārtējās sanāksmes drīzumā atsāks arī speciālo interešu vienības — foto, bridža, filatelistu un šacha klubi. Pēdējām latviešu šachists A. Līdacis, Garneja balvas pēdējo gadu izcīnītājs, apsolījis savu teorētisko zināšanu klāstu kursa veidā. Ja pietiktu atsaucības latviešu vidū, šeit būtu iespēja izveidoties spēcīgam latviešu šachistu centram. Kopš šacha kluba Centrālajā YMCA'ā panīkšanas, arī latviešu šachisti paklīduši visos vējos.

Blakus šim īsumā pieminētajām nodarbībām ir lielāks skaits citu. Nezināšanas dēļ bieži jauniebraucēji iesaistās privātos speciālo nodarbību klubos, maksādami nesamērīgi augstas biedru naudas. Iesaistoties YMCA's nodarbībās, par minimālu dalības maksu tiek atvērtas plašas nodarbību iespējas. Būdama bezpeļņas organizācija, tā ir izveidojusies par ievērojamāko veselības kopšanas un sporta nodarbību faktoru ne vien Kanadā, bet visā Ziemeļamerikas kontinentā, savos centienos jo sevišķi sekmējot garīgi un miesīgi veselīgas jaunatnes izveidošanu. Kā tāda tā arī latviešiem nedrīkstētu palikt novārtā.

Tuvākai informācijai nodarbībām var zvanīt ikvienai YMCA's nodaļai. Tie, kas ieinteresēti tieši rietumu (West-End) nodaļas nodarbībās, lūgti zvanīt LE 6-1166, jautājot pēc M. Lorberga.

KO ES DZIRDĒJU PAR SVĒTKIEM

Draugu stāstījumi par pieredzēto

Manā slimības laikā, kas iekrita tieši dziesmu svētkos, mani apciemoja draugi, paziņas un veci dziesmu draugi.

Sirsnīgs paldies visiem, jo tas man palīdzēja pārciest sāpes. Īsumā sakopoju iespaidus, ko atnesa mani apmeklētāji slimnīcā.

Kā pirmais mani pārsteidza draugs no Ņujorkas. Atbraucis kopā ar kori. Nākot tieši no koprkora mēģinājuma. Esot par karstu, lai uz vīru koŗa mēģinājumu paliktu.

Man acu priekšā notēlojās diriģenta skaudrais skatiens.

„ . . . Kā tu izvēlējies tādu laiku slimošanai?"

— Nu, man nekur nav jāiet, man visu pienes pie gultas, — es saku. — Pat bungas varēšu dzirdēt, gājienam garām ejot.

„Nu, tad tas ir pats galvenais. Jā, starp citu, kā izdevās operācija? Ak tā — tev jau laikam nekas nopietns nebija", viņš, jau durvīs stāvot, noteic un tad ātri pazūd . . .

„ . . . . Koncerts bija skaists. Pat vīri, kas jau parasti, tā sacīt, ir problēma, šoreiz turējās uz goda. Tikai trūka noslēguma. Šādos svētkos tomēr ir jādzied kantāte. Nu, tas pārējais varēja būt labāk noorganizēts, lai iztiktu bez spaidīšanās un pogu raušanas."

Te runā profesionāls sabiedrisks darbinieks, es nodomāju.

„Kā tas var būt, ka visu Kanadas latviešu galva — LNAK priekšsēdis, kam visi latvieši jāreprezentē, nebija uzģērbis kārtīgu tumšu uzvalku? Šinī svinīgā gadījumā?. Savu atbildes runu Kanadas aizsardzības ministram viņš tiešām bija labi pārdomājis un pienācīgā veidā to arī pasniedza klausītājiem, bet uzvalks varēja būt formālāks.

☆

Otīlija atnāca otrā dienā. „ . . . Tu jau gan misēji šitos svētkus. Tev tādas lietas patīk." Nu, bet nekas liels jau neesot bijis, nevarējis dzirdēt, kāds viņai teicis, jo pati koncertā nemaz nebijusi.

„ . . .Bieži šādi svētki nav ieteicami" — sūdzējās Miķelis pa tālruni. „Tevi attīra no naudas. Māja pilna ar cilvēkiem. Visiem vajaga ne tikai ēst ,bet arī dzert. Un kur tad vēl biļetes? Un tas trakais karstums, tas izsit galīgi no sliedēm. Nu tagad pāris mēnešu uz gludā." Tad turpina:

„Es iegāju drauga mājā. Tur durvis vaļā, pats nemaz nav mājās. Viss galds noklāts ar pudelēm. Tās pilnās es drusku parevidēju, jo nežēlīgi slāpa. Tukšās izmetu. Iedams laukā, skatos — viens ar visām kurpēm nokritis gultā uz mutes. Nenocietos un pieklauvēju. Skatos — nav vietējais. Saku, tās kurpes gan tu, vecīt, varēji noaut. Vai koncertā biji?

— Ak vai, cik saldi izčučējos drauga gultiņā, palika naudiņa neiztērēta. — Nu tas gan ir interesants vīrs. Atbraucis no štatiem šurp izgulēties", Miķelis sevī nodomājis.

„ . . . Tā dziedāšana jau bija laba, bet tās garās runas! Tur tak bija arī viesi-kanadieši un tie nekā nesaprot, stāv un grozās un gaida, kad beigs. Un tad tās godalgošanas. Es neizturēju un no puses aizgāju. Vai tad tiem cilvēku tūkstošiem interesē, ko tur kādam iedod? Vai tad to visu nevarēja nodarīt pašās beigās? Kam patīk, lai paliek un paskatās. Rīkotāji nebija padomājuši, ka Maple Leaf'am ir 4 ieejas, kur var iet iekšā ar attiecīgas krāsas biļetēm. Pat torontieši paši, kas neapmeklē sporta sacīkstes, to skaidri nezina, kur tad vēl iebraucēji?"

„ . . .Zini, kas tas jaunākais? Divi studenti sakāvušies Jaundarbu koncertā. Asins izliešana tomēr nav notikusi, jo abi parti, sekojot tradicijām un ūzusiem, savas akadēmiskās domu starpības nokārtošot atbilstošā veidā", — tā zināja stāstīt Mārtiņš.

„ . . .Manai Ieviņai tik ļoti iepatikās tautiskās dejas, ka tūliņ grib iet un pieteikties Diždancī. Tas nekas, ka tie brunči gaŗi un plandās ap kājām, tas esot tik „fani", priecājas māte par savu atvasīti.

„ . . .Mums, latviešiem, tā nelaime, ka būtu daudz ko rādīt, bet nemākam parādīt. Varēja būt pa bildei un pa rakstam lielajos laikrakstos. Bet nekā. Tik vien bija, kā mazs, nabadzīgs rakstiņš Toronto rīta laikrakstā. Taisni jāsaka, iespiests. Ja vēl tā nebūtu, tad pavisam nekā," rokas noplātīdama, nobeidza Ilona.

Tā tas būtu turpinājies vēl ilgi, bet tur jau nāca virsmāsa, atvainodamās, ka apmeklētāju stundas beigušās.

J. T.

KĀ NOVĒRTĒ CHRUŠČEVA LIELĪBU

Amerikāņu zinātnieks Klifs Noltons, tūdaļ pēc Berlīnes krizes iestāšanās sācis ievākt no saviem 2.500 aģentiem ziņas par krizes iedarbību uz caurmēra amerikāni.

Berlīne Chruščeva popularitāti Amerikas Savienotās Valstīs samazinājusi no 18% uz 8%, tātad 10% zaudējums. Pēc tam ar draudiem un brīvās pasaules baidīšanu Chruščevs esot zaudējis vēl 1% simpatizētāju un ar atombumbas atsākšanu šis skaits sarucis uz 1%, kas esot tikai zvērināti komūnisti, ar partijas biedra karti kabatā.

Clifa Noltona aģenti, kuri atgriezušies no Brazilijas, zina vēstīt par turieniešu naidu pret Padomju Savienību, kas varot kļūt liktenīgs jaunajam valsts prezidentam, kura sarkanā krāsa esot neapšaubāma. Savā zinātniskā apskatā Noltons aizrāda, ka kādas valsts noskaņojumu vērtējot, esot svarīgi zināt, cik esot „bailīgo" un „baumotāju". Noltons bailīgo skaitu vērtē apm. uz 4 miljoni un baumotāju — 6 miljoni. Četrus miljonus bailīgo varot iegūt katrs, kas vairāk spējot iebaidīt. Baumotāji, ja tikai esot labs temats, varot viegli samulsināt katru trešo amerikāni, bet tā kā amerikānis ātri uzklausot visu, bet tikpat ātri arī aizmirstot, tad tā lieta neesot bīstama. Caurmēra amerikāņa domu varot grozīt tikai apmēram 24 stundas, pēc tam vajagot nākt atkal kaut kam pilnīgi jaunam, jab viņi vienaldzīgi graužot košļājamo gumiju, skatoties televīziju, pilnīgi aizmirstot politiku.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

Ontario - pirmā province Kanadā

Visu laiku Ontario province turējās kā pirmā rūpniecības ziņā. Pēdējie gadi rāda, ka arī lauksaimniecības ziņā Ontario ir pirmā no visām provincēm.

140.000 Ontario lauksaimniecības nodarbina 180.000 laukstrādnieku (lauksaimnieka ģimene nav ieskaitīta) un ražo vērtības par 1,2 biljoniem dol. Nacionālā ienākuma ziņā Ontario ir pirmā un dod 35% no visa Kanadas nacionālā ienākuma.

Caurmēra lauksaimniecības lielums ir 140 akri. 11.600 lauksaimniecības ir lielākas par 200 akriem, 2.700 lielākas par 400 akriem un tikai 10 lielākas par 1.000 akriem.

Pēdējos gados sevišķi uzlabojusies Ontario sugas lopu ražība. 1960. gadā Ontario ražots 570 miljonu kvartu pilnpiena, apm. 60 — 65 miljoni dolaru vērtbā, kā arī 85 miljoni mārciņu sviesta un 66 miljoni mārciņu čedara siera, kas visvairāk eksportēts uz citām provincēm. Apmēram puse no 140.000 lauksaimniekiem tur cūkas, kuras ir kā derīgs atkritumu izvērtētājs dzīvnieks, kaut gan relātīvi cūkas atmaksājas audzēt vienīgi speciālās cūku farmās. Aitkopība 1959. gadā Ontario sasniedza rekorda gadu, bet ar 1960. gadu slīd uz leju. Olu skaita ziņā, kas no 1951. gada ir pieckāršojies, Ontario ir pirmā vietā visā pasaulē. Augļi un tabaka, kas ir Ontario specialitāte, lielu pieaugumu tomēr neuzrāda, jo ražošana ierobežota ar līgumiem

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

30. septembrī — Bostonas teātŗa viesizrāde.
1. oktobrī — Latvijas Universitātes gada svētki YMCA zālē, 40 College St.
7. oktobrī — DV Toronto nodaļas biedru vakars.
8. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku dievkalpojums Walmer Road dievnamā.
14. oktobrī — prof. A. Teichmaņa čello koncerts Sv. Barnaba baznīcā.
15. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku koncerts Walmer Road dievnamā.
21. oktobrī — M. Vētras godināšanas koncerts.
21. oktobrī — T. L. Sp. kluba 10 g. pastāvēšanas turnīrs volejbolā un basketbolā, University Settlement.
21. oktobrī — T. L. Sp. kluba balle Igauņu namā, 958 Broadview Ave.
21. oktobrī — TLMM kluba sezonas atklāšanas balle Columbus zālē.
26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.
4. novembrī — Mārtiņu balle — Palace Pier telpās.
11. novembrī — DV teātŗa pirmizrāde „Gatavības apliecība".
11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.
22. novembrī — Martas MacVicar, Kārļa Šūnas un Juŗa Ciruļa dziesmu (J. Poruks, T. Keniņš) un āriju vakars Sv. Barnaba baznīcas zālē.
25. novembrī — Irmas Kajakas - Ķeniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
25. novembrī — Vašingtonas teātŗa viesizrāde.
30. novembrī — tenora V. Salnas koncerts Koncertapvienības sarīkojumā.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.
7. oktobrī — LMMK Hamiltonā balle Rainbow zālē.
21. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki Rainbow zālē.

„LATVIJA AMERIKĀ"
PĀRSTĀVIS MONTREĀLĀ
OSKARS TRENČE,
1934 St. Germain Blvd.,
Montreal 9, Que.
Tel. RI 7-2268.

Leonija Ozolkalne

PĀRDOMU

Pārdomājot mūsu varēšanu, nekā nedarīšanu, demonstrēšanas, parādes, protestus, vēstules un visas citas izdarības salīdzinājumā ar vietējo stulbo nostāju, var krist galējā pesimismā. Šī ir galējās brīvības zeme. Te var ne tikai aizstāvēties, bet arī pirkt un pārdot to, kas pašam nemaz nepieder. Ja tikai ar to var iesist sev kādu materiālu labumu. Mēs esam pārdoti jau sen, līdz pēdējai skrandai, koķetējot ar nelabo. Īsteni par mums neviens nedomā. Viņi gan mūs — immigrantus pacieš, pajokojas, pasmejas, bet neņem nopietni. Ja lauva rūc, kas dzirdēs kaķēna ņaudienu?

Un vērojot ceļojošās krievu mākslinieku trupas, skatītāji krīt histeriskās ovācijās. Krievi ir panākuši savu — šķelt un dzīt ķīli, kur vien var. Un to, ka krievs iezemiešiem atņēmis prātu un skaidras spriešanas spējas, to viņi mums netic. Viņi manevrē ap: varbūt tā nenotiks? Es pievēršu acis, kad briesmonis aprīs citus, un varbūt tas būs paēdis un manis vairs neaiztiks. Labāk klusēšu, izliekoties neredzam, un pa tam noskaidrosies, kas stiprāks, un stiprākam arvien ir taisnība, jo neviens gudrais neaizstāvēs vājo, redzot, ka stiprais ir dusmīgs.

Liels pārsteigums bija lasot Lankasteras latviešu ierosinājumu ziedot zemes aizsardzībai; interesanti, cik atsauksmes par to būs vietējo starpā. Vai tā nebūs atkal tikai tāda pajokošanās, ko var neņemt nopietni un varbūt, pat tikai lieka latviska dižošanās un izlēkšana, kā šad un tad ir noticis?

Vai nebūtu lietderīgāk, apliekoties ar šiem labprātīgiem nodokļiem, pakalpot savas pašu tautas dzīvības interesēm aiz dzelzs aizkara? Vai izlasot daudzās vietējo redaktoru atbildes aptaujās par sabiedrisko nostāju Baltijas valstu lietā, neiet drebuļi pa kauliem par to zemiskumu un bezjūtību pret citiem? Te cauri redzama pieglaimošanās lielākam, lai arī netaisnam, ja tikai tur varētu taisīt jaunas, izdevīgas „rebes". Vai, zinot savu ļaužu nostāju, arī prezidents vairs vispār vērs muti mazo labā?

Kur tad nu paliek visas amerikāniskās deklarācijas brīvībai? Kas tad biedrojās un iztirgoja sarkanajam krievam pusi Eiropas, ja tagad atzīstas tādā naivumā? Vai tas nav šejieniešu traģiskais gara kūtrums un vienpusība?

Un mums, mums trūkst pašcieņas pašiem pret sevi. Mēs gan esam lielīgi, plātīgi, bet mūsu stāja ir lokana un paklāvīga. Mums ir daudz dziļi gudru un apdāvinātu cilvēku, bet mums trūkst drošsirdības. Viņu vārdus nekad ...

GRĀMATU

AMERIKAS DZ...
MOTHERS AND ...
by Evan Hunt...
Schuster (Kanad...
Book Co.)
605 lpp., ce...

(28. turpinājums)

— Tā ir jūsu pirmā vieta, — Lautenbergs ... Vilņa jautājumu nedzirdējis, — bez tam, — tā ... kuma alga. Līdz jūs iestrādāsities.

Bet naudas jautājums Vilni daudz neinteresēja ... varēja ietiet, un tāpēc viņš, daudz ne... pateica jā.

— Kad jūs varat sākt strādāt?

— Kaut vai rītu. Galvenais man ir mitekļa jautā... Darba pārvaldē man teica, ka par to rūpēšoties jūs.

Lautenbergs ir laipni pasmaidīja ...

— Pasauciet Miosgas kungu.

Kamēr viņi gaidīja Miosgas kungu, Lautenberg... paguva Vilnim raksturot par īpatni un krasu katoļ... uzdevums bija Vilni pavadīt pie namsaimnieka ... mājā, — kā ceļā noskaidrojās — dzīvoja pats Miosg... arī Lautenbergs.

— Tagad ievērojiet, — Miosga Vilni ceļā mā... man runāt ar Prāgera kungu. Prāgera kungs ... mazliet dīvains, viņš nemīl pārmaiņas. Bet tam ... Lautenbergu ir cienībā ...

... bija virs pari pusmūžam, platiem pleciem, stūrainu ... košiem, melniem, cirtainiem matiem.

Miosga viņam sniedzās labi ja līdz plecam.

— Jūs zināt, Prāgera kungs — mana istaba ar ... pie, ja es to nododu šim jaunam kungam?

— Mm, — Prāgers noņurdēja ... matiem līdz pazolēm, — mm . . .

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 3-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
ROKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

Ontario - pirmā province Kanadā

Visu laiku Ontario province turējās kā pirmā rūpniecības ziņā. Pēdējie gadi rāda, ka arī lauksaimniecības ziņā Ontario ir pirmā no visām provincēm. 140.000 Ontario lauksaimniecības nodarbina 180.000 laukstrādnieku (lauksaimnieka ģimene nav ieskaitīta) un ražo vērtības par 1,2 biljoniem dol. Nacionālā ienākuma ziņā Ontario ir pirmā un dod 35% no visa Kanadas nacionālā ienākuma. Caurmēra lauksaimniecības lielums ir 140 akri. 11.600 lauksaimniecības ir lielākas par 200 akriem, 2.700 lielākas par 400 akriem un tikai 10 lielākas par 1.000 akriem. Pēdējos gados sevišķi uzlabojušies Ontario sugas lopu ražība. 1960. gadā Ontario ražots 570 miljonu kvartu pilnpiena, apm. 60 — 65 miljoni dolāru vērtībā, kā arī 85 miljoni mārciņu sviesta un 86 miljoni mārciņu čedara siera, kas visvairāk eksportēts uz citām provincēm. Apmēram puse no 140.000 lauksaimniekiem tur cūkas, kuras ir derīgs atkritumu izvērtētājs dzīvnieks, kaut gan relatīvi cūkas atmaksājas audzēt vienīgi speciālās cūku farmās. Attiecībā 1959. gadā Ontario sasniedza rekorda gadu, bet ar 1960. gadu slīd uz leju. Olu skaita ziņā, kas no 1951. gada ir piekāršojies, Ontario ir pirmā vietā visā pasaulē. Augļi un tabaka, kas ir Ontario specialitāte, lielu pieaugumu tomēr nerāda, jo ražošana ierobežota ar līgumiem.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

30. septembrī — Bostonas teātra viesizrāde.
1. oktobrī — Latvijas Universitātes gada svētki YMCA zālē, 40 College St.
7. oktobrī — DV Toronto nodaļas biedru vakars.
8. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku dievkalpojums Walmer Road dievnamā.
14. oktobrī — prof. A. Teichmaņa čello koncerts Sv. Barnaba baznīcā.
15. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku koncerts Walmer Road dievnamā.
21. oktobrī — M. Vētras godināšanas koncerts.
21. oktobrī — T. L. Sp. kluba 10 g. pastāvēšanas turnīrs volejbolā un basketbolā, University Settlement.
21. oktobrī — T. L Sp. kluba balle Igauņu namā, 958 Broadview Ave.
21. oktobrī — TLMM kluba sezonas atklāšanas balle Columbus zālē.
26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.
4. novembrī — Mārtiņu balle — Palace Pier telpās.
11. novembrī — DV teātra pirmizrāde „Gatavības apliecība".
11. novembrī — Glezņu izstāde — koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.
12. novembrī — Martas MacVicar, Kārļa Šūnas un Jura Ciruļa dziesmu (J. Poruks, T. Keniņš) un āriju vakars Sv. Barnaba baznīcas zālē.
25. novembrī — Irmas Kajakas — Keniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
25. novembrī — Vašingtonas teātra viesizrāde.
30. novembrī — tenora V. Salnas koncerts Koncertapvienības sarīkojumā.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.
7. oktobrī — LMMK Hamiltonā balle Rainbow zālē.
21. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki Rainbow zālē.

„LATVIJA AMERIKĀ"
PĀRSTĀVIS MONTREĀLĀ
OSKARS TRENCE,
1934 St. Germain Blvd.,
Montreal 9, Que.
Tel. RI 7-2268.

Leonija Ozolkalne

PĀRDOMU ŠŪPOLĒS

Pārdomājot mūsu varēšanu, nekā nedarīšanu, demonstrēšanas, parādes, protestus, vēstules un visas citas izdarības salīdzinājumā ar vietējo stulbo nostāju, var krist galējā pesimismā. Šī ir galējās brīvības zeme. Te var ne tikai aizstāvēties, bet arī pirkt un pārdot to, kas pašam nemaz nepieder. Ja tikai ar to var iesist sev kādu materiālu labumu. Mēs esam pārdoti jau sen, līdz pēdējai skrandai, koķetējot ar nelabo. Īsteni par mums neviens nedomā. Viņi gan mūs — immigrantus piecieš, pajokojas, pasmejas, bet neņem nopietni. Ja lauva rūc, kas dzirdēs kaķēna ņaudienu?

Un vērojot ceļojošās krievu mākslinieku trupas, skatītāji krīt histeriskās ovācijās. Krievi ir panākuši savu — šķelt un dzīt ķīli, kur vien var. Un to, ka krievs iezemiešiem atņēmis prātu un skaidras spriešanas spējas, to viņi mums netic. Viņi manevrē ap: varbūt tā nenotiks? Es pievēršu acis, kad briesmonis aprīs citus, un varbūt tas būs paēdis un manis vairs neaiztiks. Labāk klusēšu, izliekoties neredzam, un pa tam noskaidrosies, kas stiprāks, un stiprākam arvien ir taisnība, jo neviens gudrais neaizstāvēs vājo, redzot, ka stiprais ir dusmīgs.

Liels pārsteigums bija lasot Lankasteras latviešu ierosinājumu ziedot zemes aizsardzībai; interesanti, cik atsauksmes par to būs vietējo starpā. Vai tā nebūs atkal tikai tāda pajokošanās, ko var neņemt nopietni un varbūt, pat tikai lieka latviska dižošanās un izlēkšana, kā šad un tad ir noticis?

Vai nebūtu lietderīgāk, aplieķoties ar šiem labprātīgiem nodokļiem, pakalpot savas pašu tautas dzīvības interesēm aiz dzelzs aizkara? Vai izlasot daudzās vietējo redaktoru atbildes aptaujās par sabiedrisko nostāju Baltijas valstu lietā, neiet drebuļi pa kauliem par to zemiskumu un bezjūtību pret citiem? Te cauri redzama pieglaimošanās lielākam, lai arī netaisnam, ja tikai tur varētu taisīt jaunas, izdevīgas „rebes". Vai, zinot savu ļaužu nostāju, arī prezidents vairs vispār vērs muti mazo labā?

Kur tad nu paliek visas amerikāniskās deklarācijas brīvībai? Kas tad biedrojās un iztirgoja sarkanajam krievam pusi Eiropas, ja tagad atzīstas tādā naivumā? Vai tas nav šejieniešu traģiskais gara kūtrums un vienpusība?

Un mums, mums trūkst pašcieņas pašiem pret sevi. Mēs gan esam lielīgi, plātīgi, bet mūsu stāja ir lokana un pakļāvīga. Mums ir daudz dziļi gudru un apdāvinātu cilvēku, bet mums trūkst darba darītāju. Mūsu lielajās mutēs bieži ir tukšums.

Cik maldīgi ir paļauties uz svešo, to ceļot par savu labo krusttēvu! Lūk, cik ciniski viņš atbild: mēs jūsu biļetenu pat neatveram . . . un cik pārliecinoši mēs sevi slavējam, ka, lūk, tāda rezolūcija ir parakstīta, tādi un tādi vārdi ir teikti, iesniegti tam un tam, un mēs ticam, ceram un gaidām... un mudinām citus: rakstīt vairāk!

Kļūst sāpīgi un ir kauns. Atmiņā nāk daudzie godinājumi un dāvanu pasniegumi slavenajos UNRRA's laikos, kad visādiem dēkaiņiem, no kuriem komplektējās UNRRA's vadība, latvieši iztapīgā goddevībā pasniedza savus koka šķīvjus un tautiskās lelles. Un cik garos un jūsmīgos rakstos par to mēs neslavējām paši sevi! Mēs gribējām atgādināt, iespaidot, ka kaut kur ir kāda maza apspiesta tauta, kam vajadzīga palīdzība. Bet šie šoferi un dienestnieces neprata pat izrunāt, ne atšķirt Latvijas, Lietuvas un Igaunijas vārdus. „Jā, mēs zinām, tas ir tur, pie lapiem" . . . Mēs mazliet mulsām un kaunējāmies par šo „joku". Bet mēs sitām sev pa krūtīm par tik lieliem panākumiem, cēlām goda vārtus, kaisījām puķes, likām bildes laikrakstos un paši naivi ticējām, ka esam pakalpojuši lielai lietai, ka mūsu šķīvji un lelles aiznes mūsu vārdu lielajai brīvajai zemei un tā mūs glābs . . .

Ko tad nu līdz Rīgas torņi Baltajā namā, ko kādā jūsmu brīdī latvieši pasniedza prezidentam? Pāri Rīgas torņu smailēm, brīvais amerikānis bez aizspriedumiem pasniedza roku masu slepkavam. Vai torņiem nebija jāsabrūk par to netaisnību? Bet krievs pat jutās pagodināts, jo pie sienas taču bija: „naša Riga".

Vai mēs nepasmaidām, ja miljonārs Itons, labās cerībās saglabāt savu dzīvību, ziedo summas un izdabā Chruščevam. Vai mēs nespēlējam Itonu miniatūrā — gribēdami izpatikt šai lielai, stiprai, taču sirdī vienaldzīgai tautai? Viņiem ir viss: manta, vara, tikai sirds viņiem trūkst. Varbūt pat, ka Baltijas aneksija ir jau sen izlemta lieta, tikai tā pasludināšanai nav īstais moments?

Vai drīkstam aklā šaursirdībā nosodīt dzimtenē dzīvojošos tikai par to, ka viņi tur dzīvo un režīmam pakļauti klusē? Mēs esam paēduši un apģērbti, mēs nezinām, ko nozīmē tukšs vēders. Mēs sevi saucam traģiskā vārdā — par trimdiniekiem, apzīmēdami sevi par cietējiem. Bet mūsu ciešanas reālizējas taustāmos labumos: ģimenes mājās un labā dzīvē. Mēs strādājam un smagi, tas tiesa, bet par to mēs ko iegūstam. Ko par savu sviedru maksu iegūst dzimtenes latvietis? Un kā klājas spaidu kārtā izsūtītiem, to varam tikai aptuveni just. Un viņi grib būt saprasti un pāri izplatījumam viņu balsis nāk pie mums: palīdzi! Brāli, neaizmirsti! Viņu cerības un izturības spēks ir liels, viņi tic mums un gaida . . . Tic, ka viņu ciešanu jēga ir atpestīšana.

Ko varam atbildēt? Ko īpaši esam darījuši?

Ir tikai viena dzīvība, un to katrs glabā, kā prot. Mēs nezinām, ko būtu darījuši paši dotajos apstākļos; vai mēs būtu tik nelokāmi, kā lielamies brīvībā sēdēdami? Paliekot pie savas valodas un paražām, viņi protestē, — tas ir klusais, nesalauztais gara spēks, un te mums jānosarkst viņu priekšā.

GRĀMATU APSKATS

AMERIKAS DZĪVES ROMĀNS
MOTHERS AND DAUGHTERS
by Evan Hunter, Simon and Schuster (Kanadā - The Musson Book Co.) izdevums, 605 lpp., cena — $5.95

Autors Amerikas literātūras skatuvē parādījās tikai 1954. gadā, kad tas publicēja savu pirmo noveli: „The Blackboard Jungle", kas nekavējoties guva lielus panākumus un izmantota arī filmēšanai. Arī vēlāk šim dzimušam ņujorkietim panākumu nav trūcis. Apskatāmais romāns ir viņa jaunākais darbs, kas atkal skar kutelīgo „māšu un meitu" problēmu. Tas tēlo divdesmit liktenīgus Amerikas dzīves gadus un četru dažāda vecuma un temperamenta sieviešu likteņus līdz ar viņu apkārtni.

Jauniebraucējiem, kam nav izdevība pašiem ar savām acīm skatīt romānā aprakstīto Amerikas sabiedrības aprindu dzīvi, romāns dos iespēju izprast daudzas neizprotamās šīs dzīves parādības un problēmas.

A. Ks.

EDVARTS TŪTERS

SKUJU SMARŽA

Dārzā pie manējās svešzemes būdas
Kā kāda labiete daiļa un cēla,
Tērpusies mežģinēs smalkās un zaļās, —
Pagalma vidūcī egle stāv kupla.

Ienāk pa atvērtu logu pie manis
Smarža no skujām kā reibinošs vīraks,
Sēžas uz lūpām un krūtīs plūst dziļi —
Lejot man skurbumu sirdī un elpā.

Apreibis brīnišķās dvesmas un smaržas,
Nomoda sapnī tad aizklīstu tālu;
Pa Soļu silu tur ilgi es maldos —
Pa savas bērnības teiksmainām takām.

Tur, kad gar grantsbedrēm vecām mēs gājām,
Spokojas dažreiz kur nelabi gari, —
Neredzams eņģelis uz saviem spārniem
Drošības kalnā mūs pacēla vienmēr.

. . . Smarža, ai, brīnišķā skujiņu smarža,
Sirds tavu možumu mūžīgi mīlēs;
Kad tu man elpu un dvēseli svaidi —
Mīļotais tālums, šķiet, tuvu klāt nācis.

„PŪT, VĒJIŅI" TORONTO

„Atpūš vējš, atdzen laivu,
tālu viesu..."

Amerikas Latviešu teātra Bostonas ansamblis reizi gadā apciemo Toronto, vedot līdz kādu lielu uzvedumu. Toronto latvieši vēl tagad atceras tādus lieluzvedumus, kā „Krauklītis", „Uguns un nakts", A. Eglīša „Galma gleznotājs", A. Voitkusa „Jūdass" u. c.

Savukārt bostonieši ar labpatiku atceras torontiešu labo atsaucību un kuplo apmeklētāju skaitu šajās izrādēs. Bez glaimiem un viltus var teikt, ka torontiešu un bostoniešu starpā valda uzticība un mīlestība.

Šoreiz bostonieši ciema kukulī ved „Pūt ,vējiņi".

Bostonas ansamblis šo lugu izvēlējās sava teātra 10 gadu darba atcerē, dodot krāšņu inscenējumu jaunās Arda Vinklera gleznotās dekorācijās un kostīmēs. Mūziku komponējis Kārlis Lietiņš. Režiju vada Reinis Birzgalis.

Šo grezno uzvedumu Toronto latvieši redzēs sestdien, 30. septembrī, pl. 8.00 vakarā, Itona auditorijā.

Amerikas Latviešu teātra Bostonas ansamblis. Tēlotāji lugā „Pūt, vējiņi".

No kreisās — Rasma Birzgale - Zane, Silvestrs Lambergs - Uldis, Marta Sala - Anda.

Guntis Zariņš

Nemitas minamais

PĀRDOMAS LASOT VELTAS SNIĶERES „NEMITAS MINAMAIS", A. KALNĀJA APG.

> Sirreālisms ir tāds reālisms, ko nepiedzīvojis nesaprot.
> V. Sniķere
> (Vēstule 24. 10. 59.)

Pirms vairāk kā gada kopā ar dzejnieci kāpām uz Ādama kapu kalnu, kurā rakti pirmie briti. Runājām par sirreālismu, trimdas dzeju un „jauno strāvu". „Nemitas minamais" toreiz vēl bija manuskriptā. Gaidīja izdevēju, jeb, pareizāk teikt — dzejniece meklēja izdevēju, kurš nemēģinātu saskaldīt grāmatas kodolu. Tagad grāmata iznākusi, iznākusi ne tikai kā vesels, ciets kodols, bet arī čaula, ko veidojis Ojārs Stauvers, piederas kā riekstam.

Pirms gada dzejniece mēģināja izskaidrot savu pieeju dzejai un dzīvei:

„Kad es piedzimu, kad sāku domāt, es sevī sajutu domas un jūtas, vēlāk, kad tās atradu Indijā — biju izbrīnījusies. Bet ne jau tur vien. Skulptūrāli un varbūt arī citādi man vistuvāka senā Ēģipte, glezniecīski senā Ķīna, un turienes gleznošanas principi pielietājami mākslā vispār. Kas attiecas uz dzeju, tad stājas starpā valoda, un tāpēc tik grūti spriest par citu tautu seno dzeju, bet cik esmu lasījusi, tad nekas netuvojas mūsu tautas dziesmām, kas ir stipri ķīniskas (kā ķīniešu gleznas) un tuvu arī japāņu dzejoļiem. Vai citiem āriešiem ir kas līdzīgs? Ja nē, vai tik nav paņemts no pirmlatviešiem?"

Tagad atbilde papildināta, daudz pateikts un dzejniece atvērusi savas gara pasaules vārtus — skatāties, kas spēj ieraudzīt!

Kad biju izlasījis „Nemitas minamais", ienāca prātā, ka reiz kāds latviešu dzejnieks teica — jaunā dzejnieku paaudze esot Paunda un Eliota miniatūras. Ar to tika domāti Gunārs Saliņš, Linards Tauns, Andrejs Pablo Mierkalns, Dzintars Sodums, Ojārs Jēgens, Roberts Mūks un vēl vesela rinda „jaungaitnieku" — var jau būt, ka šo abu (un vēl citu) lielo dzejnieku iespaids atbalsojies mūsu jaunākās paaudzes dzejā, bet ne jau tādēļ, ka kāds mēģinātu tos atdarināt.

Pasaules literātūrā vienmēr bijuši dzejnieki, kuru domām un jūtām bijis grūti izsekot, kuri ne tikai skatījušies nākotnē, bet dzīvojuši nākošām paaudzēm — rādot savu paaudžu īsteno seju; mums tikai jādomā par dažiem — Malarmē, Rimbo, Bodlērs, Trakls, Bloks, Paunds, Eliots un Apolinērs (pieminu tikai dažus, kas iekērušies atmiņā) Dilans Tomass, jo sevišķi, mēģinājuši paklausīt bergsoniskai pieejai valodai. Bergsons iesaka klusēšanu un klusumu, valodai jābūt transcendentālai pirms cilvēka īsteni intuitīvā aktīvitāte var iesākties un šī šķietami dīvainā pieeja, jeb varbūt pareizāk — mistiskā atteikšanās — atradusi turpinājumu Vitgenšteinā.

Nedz Velta Sniķere, nedz arī citi jaunās paaudzes dzejnieki iet loģiskā - pozitīvisma ceļus (viegla nosliece varbūt manāma pie Gunāra Saliņa), bet tie atklājuši, ka jāmeklē jauni izteiksmes veidi un ka valoda nevis jāpārveido, bet gan jāpadara juteklīga un daudzpusīgāka. Dzejai ne tikai jāatbalso laikmeta izjūtas, bet arī redzes gleznas un domas, un šai balsij jābūt ar latviski garīgu tvērumu. Biežie iebildumi par „jaungaitnieku" dzeju neizprašanu, pārprašanu jeb pat nevērtīgumu slēpjas sabiedrības arvien dziļākā iestigšanā funkcionālismā; arvien biežāk atrod sevi „ārpusē". Šī atrašanās ārpusē nebūt nav atrašanās aiz stikla sienas, bet gan attālināšanās no tā saucamās objektīvās pieejas laikmeta problēmām.

Valoda un dzeja ir divas nedalāmas lietas, vienalga, kādā veidā dzeja netiktu teikta — rakstos jeb mutes vārdos, tās pats pirmais un galvenais uzdevums vienmēr būs — ne tikai reģistrēt, pārjust un pārdzīvot sava laikmeta balsis, bet arī veidot dzīvo valodu. Atšķirība starp dzejas un ikdienišķo valodu ir patiesībā nepastāvoša — atšķirība ir tās lietošanā.

Mēs nonākam pie jautājuma — kādā veidā Rainis, Skalbe, Virza jeb pat Vecais Stenders atšķiras no Sniķeres, Saliņa un Tauna? Visos šajos dzejnieku darbos ir zināmi minētie priekšnoteikumi, tas pats sakāms par mūsu vecākās paaudzes trimdas dzejniekiem, bet tiem visiem trūkst acumirklīga aktuālisma. Gandrīz katrs no jau minētiem un arī neminētiem „jaungaitniekiem" ar foto plates jūtīgumu ir spējīgi reģistrēt trimdas sabiedrības pārdzīvojumus, domas, un atbalsot, bet reizē arī rādīt jauno, dzīvo valodu.

Mūsdienu sabiedrībai, kurā mūsu trimdinieki visai ātri mēģina iekļauties, būs grūti, bet tikai uz brīdi, saprast dzeju, kurā laika vietā stājas meditācija.

Ir gandrīz neiespējami apskatīt jeb atskaitīt atsevišķus Veltas Sniķeres dzejoļus — jo šis krājums ir viens — ciets kodols, kas radies no savienošanās ar visumu, baiļu pieņemšanu kā cilvēciski dabīgu stāvokli, kas nemaina cilvēka attieksmes pret mūžību.

Zinot Veltas Sniķeres garīgās pasaules parallēlismu ar Indijas filozofijām, (šeit es uzsveru — tikai „parallēlismu"), mēs nevaram nesaskatīt krājumā budistu (kas atšķiras no hindu) mācības pakāpes, kurās būtnes var atdzimt. Trimdas jaunā dzeja ir šāda gandrīz reliģioza atdzimšana — jaunie dzejnieki atgriežas ar mūsu tautas garīgo spēku, valodas bagātību un subjektīvo aktuālismu. Velta Sniķere izstaigā visas trīs šīs atdzimšanas pakāpes un beidzot nonāk uz „brīnumu brīnuma zemes". Nav nekas nepareizāks kā teikt — Veltas Sniķeres dzejoļi jālasa atkal un atkal un tikai tad tos būs iespējams saprast — tos vai nu saprot un pārdzīvo, jeb tie nenozīmē nekā . . . Šeit nav zelta viduscela, pa kuru kritiķi un sabiedrība var laipot. Mūsu dzīvi vairs nenosaka visuma un mūžības mistērija, mīlestības un dzīves plūdums, bet gan tīri materiālas vērtības (zem kurām Marksa un Freuda ietekmē nonākušas arī nacionālisms un mīlestība) un galvenais bailes. Šeit dzejniece (ejot Heidegera un Kirkegorda, daļēji arī Marseļa, ceļu), parāda, ka bailes nav trīcēšana, bet gan apskaidrots stāvoklis, kurā dzimst ticība mūžības brīnumam.

Ne jau labi domāti padomi, vēlīgi rājieni, var būt tie, kas var apklusināt dzejnieku un rakstnieku, bet gan īstenas balss nesaklausīšana. Daudzos gadījumos mūsu trimdas sabiedrība no rakstnieka un dzejnieka sagaida formālu klauniskumu, kūleņošanu pēc tās materiālistiskās stabules, un kritiķis jūtas kā karalis, kas šo klaunu algo. Tiek aizmirsts, ka ne jau darba izskaidrošanā slēpjas tā panākums, bet gan tā radīšanā. Ar „Nemitas minamais" latviešu trimdas literātūrā ienācis jauns novirziens un tas līdz ar „Miglas krogu", „Mūžīgo mākoni" un „Etīdēm" ir viens no lielākiem notikumiem latviešu literātūrā — gandrīz tikpat nozīmīgs kā Ojāra Vācieša dzejoļu krājums okupētajā Latvijā.

„Nemitas minamais", ar lielu taupību šeit izlietota mūsu valodas bagātība, mūsu tautas garīgo pārdzīvojumu dziļums, filozofiskās idejas, izteiktas tautas dziesmu vienkāršībā, un, beidzot, tā ir mūsu tautas liktenīgā lieluma paudēja. Nekad nemitēsies minamais par cilvēka eksistences noslēpumu, mūžīgi tas stāvēs noslēpumainā visuma un mūžības priekšā — bet šī stāvēšana var būt saplūšana, apskaidrība un jauna atklāsme.

Katrs dzejolis ir jauna atklāsme, bet lai par to spriež katrs lasītājs pats.

(28. turpinājums)

— Tā ir jūsu pirmā vieta, — Lautenbergs izlikās Viļņa jautājuma nedzirdējis, — bez tam, — tā ir sākuma alga. Līdz jūs iestrādāsities.

Bet naudas jautājums Vilni daudz neinteresēja — ja tikai varēja iztikt, un tāpēc viņš, daudz neapdomājies, pateica jā.

— Kad jūs varat sākt strādāt?

— Kaut vai rītu. Galvenais man ir mitekļa jautājums. Darba pārvaldē man teica, ka par to rūpēšoties jūs.

Lautenbergs atkal nospieda vienu no zvana pogām.

— Pasauciet Miosgas kungu.

Kamēr viņi gaidīja Miosgas kungu, Lautenbergs to paguva Vilnim raksturot par īpatni un krasu katoli. Tā uzdevums bija Vilni pavadīt pie namsaimnieka, kura mājā, — kā ceļā noskaidrojās — dzīvoja pats Miosga un arī Lautenbergs.

— Tagad ievērojiet, — Miosga Vilni ceļā mācīja, — ļaujiet man runāt ar Prāgera kungu. Prāgera kungs ir mazliet dīvains, viņš nemīl pārmaiņas. Bez tam viņš ar Lautenbergu ir šķērsām. Bet ja es runāšu, būs labi. Lautenbergs ir gudrs. Viņš zina, ko dara, ja sūta mani.

Prāgers abus nācējus sagaidīja nama durvīs. Viņš bija vīrs pāri pusmūžam, platiem pleciem, stūrainu galvu, košiem, melniem, cirtainiem matiem, nerunīgs.

Miosga viņam sniedzās labi ja līdz plecam.

— Jūs zināt, Prāgera kungs — mana istaba ar atsevišķo ieeju man vairs nav vajadzīga. Jums nav nekas pretī, ja es to nododu šim kungam?

— Mm, — Prāgers noņurdēja un noskatīja Vilni no matiem līdz pazolēm, — mm . . .

— Jums, protams, šai sakarībā radīsies mazas neērtības.

— Mm?

— Kāpnes dils vairāk, eletrības kāpņu telpā patērēsies vairāk, ūdens . . .

— Mm — mm.

— Tagad ievērojiet! Es līdz šim par visu dzīvokli maksāju piecdesmit markas. Ja mēs ar šo kungu dalāmies tā, ka es turpmāk maksāju trīsdesmit piecas un viņš divdesmit markas — tik daudz taču jūs būtu ar mieru? — Miosga pagriezās uz Viļņa pusi, un, redzēdams to piekritoši pamājam, turpināja: — Tas nozīmē, ka jums būs piecas markas mēnesī vairāk. Gadā tas ir sešdesmit un desmit gados seši simtu markas. Esat ar mieru?

— Mm . . .

Vai tā nu bija piekrišana vai noraidījums? Bet Miosgu tas neinteresēja. Viņš turpināja:

— Tagad ievērojiet, Prāgera kungs. Šis kungs strādās fabrikā, bet ogles pirks pie jums. Tas taču profits, vai nē? — Miosga viltīgi piekniebа acis, — nu?

Mm . . . Prāgers pakasīja aiz auss, tad pagriezās atpakaļ un sauca pa logu istabā, — Marī!

Logā parādījās pusmūža sievietes galva.

— Kas ir, Paul?

— Šis kungs grib īrēt.

— Tu izdevi?

— Mm.

Pēcpusdienā, nokārtojis ciema pārvaldē pierakstīšanās formālitātes, Vilnis jau skaitījās pilntiesīgs gomlietis.

Darbs Bekera vadītajā laboratorijā iepatikās jau pirmajā stundā. Viņa galvenais uzdevums bija pārbaudīt ik dienas produkcijas kvalitāti un rezultātus paziņot Lautenbergam. Darbs bija jauks, neparasts, un dienas Vilnim aizskrēja nemanītas.

Nedēļu vēlāk Bekers Vilnim paziņoja, ka pirmo maiju nolemts svinēt visiem fabrikā nodarbinātajiem kopā.

— Jūs taču arī piedalīsities?

— Bez šaubām! — Vilnis sevī nolēma, ka viņam rītu — šodien bija sestdiena — jāizdara nepieciešamie iepazīšanās apciemojumi pie uzņēmuma direktora palīga un arī pie Bekera, jo tā kundzi viņš vēl nepazina.

Pie direktora palīga Knola Vilnis ieradās, kā mājās mācīts, pulksten pusdivpadsmitos.

— Jūs? Knols pie durvīm brīnījās, bet tomēr ielaida, — nāciet šeit, mēs viesistabā nekurinām.

Vilni ieveda ēdamistabā, kur Knolu ģimene pašreiz sēdēja pie pusdienas galda: Knola sieva — diža, kupla un vēl pajauna sieviete, lielā, raibā priekšautā un divi meitenes, gadus astoņus vai desmit vecas.

— Piesēdieties, — Knols aicināja un norādīja uz vāļu. Ar sievu viņš neiepazīstināja. — Jūs atvainosit, ka mēs turpinām — ēdiens citādi atdziest.

— Protams, protams . . . Lūdzu . . .

Vilnis sēdēja un skatījās. Pusdienā bija cepts trusis, kartupeļi, mērce. Trusi mājasmāte bija sadalījusi, un katram ģimenes loceklim bija priekšā tam nodalītais gabals. To visi ēda pirkstos turēdami un laimīgi šmaukstinādami. Nosūkātos kaulus krāva uz galda katrs blakus savam šķīvim — turpat, kur jau atradās kartupeļu mizas. Bērni laiku pa laikam ziņkārīgi pablenza Vilnī, bet sastapuši tā skatu, vēl jo dedzīgāk nodevās kaulu skribināšanas darbam.

— Tā, — Knols noslaucīja muti un pagriezās pret Vilni, — ar ko varu jums pakalpot?

Tāda jautājuma Vilnis nebija sagaidījis.

— Tā . . . atnācu . . . domāju, kopā strādājam . . . pie mums bija ieradums, ka jaunākie, pieklājības dēļ . . .

— Tā — tā, Knols norūca, — saprotu! Līna! Nāc šurp! Te šis kungs — iepazīties atnācis. Esiet pazīstami!

Piecas minūtes vēlāk Knols kļuva runīgāks — Vilnis tam bija iepaticies.

— Ak auksts dzīvoklis? — viņš jautāja, kad Vilnis sūdzēja savas bēdas, — un nodzīvots? Jā, nu — pret aukstumu līdz vienīgi kurināšana. Bet par tām grīdām — tur atsūtīsim no fabrikas krāsotāju. Agrāk varēja dabūt — kara apstākļu dēļ tie, protams, pašreiz nav dabūjami — īpašus paklājus. Bija dažādās krāsās, arī brūni. Kad to izklāja istabā, izskatījās ļoti glīti. Līnā, ienes, parādi.

Knola kundze ienesa gabalu linoleja.

— Jums tāda manta, varbūt, vēl sveša, — Knols rādīja ienesto paraugu. Vilnis to pētīja ar lielu interesi: ar ko šis linolejs atšķirās no citiem? —

— Vai tā kāda īpaša šķirne? — Vilnis nevarējt tikt gudrs.

— Nē. Nav pat viens no labākajiem. Esat tādu redzējis?

Vilnim sametās dusmas — atkal viens, kas viņa zemi un kultūru uzskatīja par mežoņu zemi un kultūru. —

— Jā. Pie mums ar to parasti izklāja virtuves grīdas, lai būtu ērtāka mazgāšana.

Pēcpusdienā Vilnis apciemoja Bekerus. Bekers par sava darba biedra apmeklējumu bija pārsteigts, bet arī iepriecināts.

— Jūs?! Tas ir jauki! Lūdzu!

Pāris minūtes vēlāk istabā ienāca arī Bekera kundze — jauna, slaida, dzīvām, spridzīgām acīm.

Pēc pusstundas viesošanās Vilnim bija sajūta — šeit viņš bija atradis draugus un patiesu kultūru.

Viņš atstāstīja savu priekšpusdienas piedzīvojumu Knolu ģimenē un jautāja, vai nodomāto apciemojumu pie Lautenbergiem maz izdarīt.

— Pilnīgi liekas pūles, — Bekers viņu pamācīja, — Knolam jūs vēl varējāt vismaz ieskaidrot, kāpēc jūs atnācis, bet Lautenbergs to nekad nesapratīs. Agrāk viņš bija noliktavas pārzinis, kas pret kvīti izsniedza lupatas, slotas un mazgājamo pulveri, bet ar neatlaidību, līšanu un nežēlību pret strādniekiem, uzkāpa uz augšu. Knols vismaz apmeklējis tirdzniecības skolu.

— Bet vakar, kad aiznesu jūsu izmēģinājuma rezultātus, es Lautenberga dzīvoklī redzēju lielu skapi, pilnu labām grāmatām, — Vilnis brīnījās.

— Teicu — ar neatlaidību šis cilvēks sasniedzis daudz. Viņš daudz lasa, un lasa labas lietas. Jautājums vienīgi, vai viņš lasīto arī saprot. Atmiņa viņam laba, un ar tās palīdzību viņš apmuļļājies arī ķīmijas laukā, un tagad izdara jaunīnājumus, ka klaudz vien. Jūs jau pats piedzīvosit!

— Vai tad tas nav laboratorijas uzdevums?

— Ir, un nav. Ja kaut kas neizdodas, tad vainīga laboratorija, ja palaimējas, tad Lautenbergs berzē rokas: vai es neteicu?!

Mājās aizgājis, Vilnis atrada priekšā Rantas vēstuli. Miosga to bija saņēmis no kāda kunga, kas gan gribējis Vilni sastapt pats, bet nevarējis sagaidīt atnākam un aizbraucis.

Vēstuli Ranta bija sūtījusi ar kādu izceļotāju, tā bija rakstīta februāra beigās, un tā nebija gājusi cauri parastajai cenzūrai.

Vilnis pagrozīja rokā biezo, balto aploksni. No Rantas! No mājām.

Viņš iededza spuldzi, iekūra krāsniņu un tikai tad, kad istabā bija iegūlies omulīgs siltums, atsēdās lasīt.

Bet vēstulei kaut kā trūka. Vārdi likās izvēlēti pārāk apdomīgi, teikumi par daudz lietišķi, gandrīz sausi, un viss vēstules saturs bija vai vienīgi sausu faktu un notikumu savirknējums, sākts rakstīt janvāra beigās.

(Turpinājums sekos)

PAZUDUŠI 300.000 SKATĪTĀJU

Vai Anglijas futbola sacīkstes papildinās ar varietē un cirkus numuriem?

Draudošo Anglijas profesionālo futbolistu streiku ir izdevies novērst, un tā ilgi gaidītā ziemas sezona varēja sākties paredzētā laikā. No tās sākuma jau pagājis turpat mēnesis, bet šis sākums, salīdzinot ar pagājušo gadu, nesniedz iepriecinošu ainu, jo . . . pazuduši skatītāji. Un tas viss noticis laikā, kad, pēc ilgiem ķīviņiem, futbolisti panāca sev algas paaugstinājumu, sakarā ar ko viņu darba devēji — klubi cerēja no labāk atalgotiem spēlētājiem sagaidīt arī labāku spēles sniegumu, kas savukārt pievilktu sacīkstēm vairāk skatītāju, ar to pavairojot klubu ienākumus. Noticis tomēr tieši pretējais — jau pirmajās pāris nedēļās pazudušo skatītāju skaits, salīdzinot to ar tādu pašu laika sprīdi pag. g. sezonas sākumā, sniedzas pie 300.000! Vislielāko izbrīnu rada tas, ka lielākie cietēji ir tieši 1. līgas klubi ar savām slavenībām, un kā lielākais kuriozs līdzšinējo sacensību gaitā jāatzīmē, ka viena no šīs līgas komandām, kuras uzbrucēju līnija vien klubam izmaksājusi pāri par 200.000 angļu mārc., iet no viena zaudējuma uz otru un vienā no pēdējām sacīkstēm, kad „supervīri" bija jau puslaikā zaudējuši 2:0, puse no 40.000 lielā skatītāju skaita demonstratīvi atstāja laukumu un sacīkstei noslēdzoties pacēlās balsis nevis par futbolistu, bet gan par publikas streika pieteikšanu, resp. šīs komandas boikotu. Kas īsteni ir pamatā šo dārgo vīru nespējā panākt uzvaru pat pret „vislētākām" komandām, to grūti zilēt. Vai dažkārt tīri karaliskais algas pielikums pēkšņi nositis interesi, resp. cenšanos pēc uzvaras prēmijas? Pēc šīm fainomenālām neveiksmēm kāds skatītājs vienam laikrakstam piesūtītā vēstulē ieteica spēlētājus par vāju sniegumu sodīt ar iespaidīgu naudas sodu, jo apdraudot profesionālā futbolista maku, viņa centība atgriezīšoties. Var jau būt, ka daļa taisnības ir šajos vārdos, tomēr jākonstatē, ka arī profesionālais spēlētājs galu galā nav nekāds robots un arī pat lielākie sodi nenovērsīs dažus viņa vājuma brīžus.

Bet kā atgūt aizvien vairāk zūdošos skatītājus? Tas ir jautājums, uz kuru atbildi meklē ne viena vien kluba saimnieki. Starp ieteikumiem, kā šos zudušos tūkstošus atgūt, ir priekšlikums gādāt par kādu izklaidēšanos publikai, kas uz sacīkstēm jau ierodas laikus. Tiesa, par šo izklaidēšanos jau mazliet gādāts arī tagad — nabadzīgākie klubi izklaidē publiku ar skaņu plašu mūziku, mazliet bagātākie sniedz „dzīvu mūziku", saistot pūtēju orķestrus; citkārt ir bijusi izdevība dzirdēt skotu dūdu spēlētājus, redzēt dažus vingrošanas priekšnesumus, bet viss tas laikam tomēr nav pietiekoši, lai publiku pievilktu. Tāpēc pacēlušās balsis, pirms sacīkstes un tās starplaikā angažēt kādus varietē artistus vai pat sniegt dažus cirkus numurus, lai, tā sakot, izklaidēšanos sniegtu visai ģimenei. Šķiet, ka cerības uz visas ģimenes ieinteresēšanu futbola sacīkstei tomēr ir veltīgas. Lai vai kādus „feierverkus" tur solītu, uz sacīksti, tāpat kā līdz šim, visbiežāk tomēr atnāks pats papus, līdzņemot, varbūt, tik savu mazo dēlēnu.

Kādus ceļus galu galā izvēlēsies klubi publikas ietekmēšanai, to rādīs nākotne. Bet jau tagad var teikt, ka tie, kaut būdami arī varbūt diezgan iespaidīgi, ne visos gadījumos piepildīs uz tiem liktās cerības un daļu no pazudušiem skatītājem nāksies norakstīt kā neglābjamu zaudējumu.

A. P.

Lūdzu atsaukties māsīcu

Antoniju OZOLS,
dzim. ANDERSONS,
kuras vecāku mājas bija Rīgā, Brīvības gatvē 223.

OLGA ZARS - LĒCIS,
23 WEST AVE.,
PAWTUCKET, R.I., U.S.A.

Meklē
LIJU KAUGURĪTI
(bij. Nacionālā teātra suflieri).
Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt
GUNTAI PRESS,
R. R. 2.,
NIAGARA FALLS, ONT.

CIEMOS PIE DIVU MĀJU SAIMNIEKA

(Vēstule no Anglijas)

Netālu no Piķeļu mājām Eikoksa Grīna rajonā, Birminghamā, dzīvo Jānis Penkoks ar sievu, apsaimniekojot divas mājas, kuru paspārnē patvērumu atraduši vairāki latvieši.

Pēc iecelošanas Anglijā un nokalpotiem 3 gadiem lauksaimniecībā, sākās latviešu „brīvlaišana" — tad varēja izvēlēties darbu pēc patikas. Pat vecus zemes rūķus un to atvases nespēja saistīt vairs zemes smaguma pievilkšanas spēks — nebija nekāda prieka strādāt citam par plāno algas paciņu, sevišķi vēl tad, ja dažs saimnieks apgājās kā ar kara gūstekņiem. Latviešu vairākums skatījās uz pilsētām, fabriku un rūpnīcu algas viļināja ar savu mārciņu skaitu, vienīgi dzīvošana angļu mājā atbaidīja ar savu baigo vientulību, pēc vairāku gadu nodzīvošanas baraku un kara draugu kopībā.

Jānis Penkoks tad ar draugu piepalīdzību 1951. gadā nopirka māju, kuras pajumtē saplūda daudz bijušo laukstrādnieku, tā izvairoties no klusās istabiņas angļu ģimenē, viņu svešajām ierašām un ēdieniem. Ja Penkoka kundzes virējas māka patika hosteļa iemītniekiem, tikpat labi tās ēdieni garšoja arī šeit. Šo darbu viņa vēl dara arī tagad, paēdinot daudzas mutes.

Kad pirms 3 gadiem pārdošanā nāca blakus esošā māja, J. Penkoks arī to ieguva savā īpašumā, izīrēdams latviešiem. Penkoka dēls iegādājies pats savu jaunceltni pilsētas dienvidos — Holivudā, bet viņa gars saistās atpakaļ pie laukiem, sapņo par savu stūrīti dabas klusumā un strādā pie lauksaimniekiem, labodams traktorus un citas mašīnas. Par dzīves draugu viņš izvēlējies šīs zemes meiteni un audzina dēlu Mārtiņu.

J. Penkoks nāk no Bārtas pagasta, kur bijis mežsargs Kalētu mežniecībā, tanī pat laikā apsaimniekojot 43 ha savā saimniecībā.

Starp J. Penkoka īrniekiem ir arī agronoms V. Mednis, kurš Latvijā strādājis Lauksaimniecības kamerā. Arī mana pagasta vecākā bijušā sieva Anna Bēta tur dzīvo. Miķelim Bētam savā laikā bija daudz darba un pūļu, lai pārzinātu lielo Rucavas pagastu, kas ar saviem 5021 iedzīvotāju, 18.269 ha zemes, 1018 saimniecībām, 5 pamatskolām un 10 veikaliem bija viens no lielākiem Latvijā.

Nesen no dzimtenes saņēmu foto izgriezumu no žurnāla „Atpūta", kurā redzama tā pati Anna, dejojot tautas deju grupā Stokholmā 1937. gadā, Rucavas tautas tērpā. Toreiz bez rucavniekiem piedalījušies vēl bārtenieki, nīcenieki un suiti (Alsunga).

Turpat dzīvo otra Anna no Pērkones pagasta, Liepājas pievārtē. Satiekot tik daudz cilvēku kopā no vienas dzimtās puses, ar kuru saistās tik daudz atmiņu, tik daudz kopīgu notikumu un kopīgu saišu, atraisās atmiņu kamols. Risinot to pa pagātnes tekām, atmiņā uzaust sendienu tēli, cilvēku dzīves, ieceres un mērķi, kas viss bija jāatstāj, kad, jaunā postā grimstot, kara elsās drebēja dzimtās zemes krūts. Tikai kopīgas atmiņas un kopīgas cerības mūs saista pie vietas, kas mūs lielus un stiprus izaudzinājuši, un, satiekot šādus cilvēkus, vairo mūsu kopīgo spēku.

Anglijā, 1961. g. 12. septembrī.

J. Rolavs

LATVIEŠU LAUKSAIMNIECĪBAS BIEDRĪBA
š. g. 7. oktobrī, plkst. 8 vakarā, Dundalkas pilsētas nama zālē
rīko Londonas (Ont.) teātra izrādi,
E. ŪDRA DZIESMU SPĒLI
MEŽKUNGS SILIŅŠ
TEODORA ZANDERSONA režijā.
Pēc tam groziņu vakars K. Šulca saimniecībā pie Dundalkas.

TORONTO BOARD OF EDUCATION
VAKARKURSI JAUNKANADIEŠIEM

BLOOR COLLEGIATE INSTITUTE —
1141 Bloor St., West (pie Dufferin St.)
CENTRAL HIGH SCHOOL OF COMMERCE —
570 Shaw St. (dienvidos no Harbord)
EASTERN HIGH SCHOOL OF COMMERCE —
16 Phin Ave. (pie Chatham Ave.)
HUMBERSIDE COLLEGIATE INSTITUTE —
280 Quebec Ave. (pie Humberside Ave.)
KING EDWARD SENIOR PUBLIC SCHOOL —
112 Lippincott St. (ziemeļos no College St.)
LORD DUFFERIN SENIOR PUBLIC SCHOOL —
303 Berkeley St. (ziemeļos no Dundas St.)
McMURRICH SENIOR PUBLIC SCHOOL —
114 Winona Dr. (dienvidos no St. Clair Ave.)
NORTH TORONTO COLLEGIATE INSTITUTE —
17 Broadway Ave. (austrumos no Yonge St.)
PARKDALE COLLEGIATE INSTITUTE —
209 Jameson Ave. (dienvidos no Queen St., W.)
RYERSON SENIOR PUBLIC SCHOOL —
190 Grange Ave. (austrumos no Bathurst St.)

1961. - 62. GADA SEZONA.

Augšminētajās skolās reģistrēšanās izdarāma 18., 19., 20. un 21. septembrī. Reģistrēšanās maksa $5,-. Mācības sāksies 25. septembrī, notiks katru nedēļu no pirmdienas līdz ceturtdienai, no pl. 7.30 vakarā. MĀCĪS: angļu valodu iesācējiem — pamatzināšanas angļu valodā un pavalstniecības mācību; turpinās mācības tiem, kas valodu jau prot. Šī ir iespēja pieaugušajiem, kā iecelotājiem, tā šai zemē dzimušajiem, kuri vēlas iemācīties lasīt un rakstīt. Konversācija tiem, kas kursu beiguši. MĀCĪBU RAKSTURS — angļu valodas pamatmācība — piemērots kurss jaunkanadiešiem mācīties runāt, lasīt un rakstīt angliski; aktualitātes, informācija par naturālizēšanu; Kanada un tās iedzīvotāji; diskusijas; uzskatāmība. Tiem, kas ieinteresēti par šīm skolām, tuvākus norādījumus sniedz ikvienā no minētajām skolām, sākot ar 18. septembri, plkst. 7 vakarā.

Z. S. PHIMISTER,
Izglītības direktors.

E. M. DAVIDSON,
Vadītājs.

HALLO! PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS!

Vēstule no Anglijas par lielo svētku ieskaņām jau vasarā.

Ja nemaldos, tad tas bija lords Birons, kas kādreiz teica, ka Anglijā ziema izbeidzas jūlijā, lai augustā atkal sāktos un tāpēc daudz nebrīnīsimies, ka tieši pašā vasaras vidū sāk jau vairāk būt nām rosību, kas gan vairāk būtu piemērota gada pēdējam mēnesim. Runa šoreiz ir par Ziemassvētku apsveikumu kartītēm, kas šogad veikalos pārdošanai jau parādījušās jūlija mēnesī (!). Angļi jau gan pieskaitāmi pie ļoti lieliem kartīšu draugiem, jo mīl tās sūtīt ne vien svētkos un dažādos svinīgos gadījumos, bet gan vēl daudzās un dažādās citās sakarībās, pie tam bieži vien tās viens otram sūta pat vienas ģimenes locekļi. Jau dažus gadus agrāk biju izbrīnījies, kad Ziemassvētku apsveikumu kartītes ieraudzīju pārdošanā jau oktobra mēnesī, bet kartītes plauktos jau jūlijā — to šovasar piedzīvoju pirmo reizi. Tad jau arī mums dažkārt vajadzētu piesteigties un Lieldienu olas krāsot jau janvārī, bet Jāņu sieru siet februārī vai martā.

Bet jokus pie malas! Kad veikalā ieraudzīju šos agrīnos Ziemassvētku sveicienus, kas namamātes jau cītīgi tās pētot, iejautājos veikala pārzinim, vai nav tagad tirgoties ar šīm kartītēm? „To pašu teica arī mana sieva," — atbildēja uzrunātais, „bet veikals paliek veikals — ja ir pieprasījums, tad man jāgādā, lai šo pieprasījumu apmierinātu." Un man par lielu izbrīnu sekoja paskaidrojums, ka nedēļas laikā jau pārdotas turpat pie 300 kartītēm.

Svētku ieskaņa bet tam vērojama vēl arī citā plāksnē un, proti — veikalos izliktos plakātos ar aicinājumu pircējiem pievienoties t.s. Ziemassvētku klubiem, t. i., ar mazām regulārām iemaksām veikalā nodrošināt sev svētkos kādu lielāku pirkumu, kad tiem vēl kāda pudele labāka padzēriena. Nekādu ietaupījumu vai peļņu pircējs ar šādām iemaksām gan nu negūst, jo pirkuma cena ar to nemazinās, bet pircējs it kā jūtas laimīgs savā mazajā ilūzijā, ka visa bargā nauda nav bijusi jāizdod uz reizi. Viņam paliek iespaids, ka visumā „skāde" tomēr bijusi mazāka.

Svētku cepešu smarža, protams, vēl nav jūtama, jo šim mērķim noliktie „upuri" vēl skraida un barojas fermās, kuģi ar riekstiem, rozīnēm un korintēm vēl nav atkuģojuši, ar svētku plūmju pudiņa cepšanu neviens vēl nedomā. Tam visam vēl ir laiks diezgan, teiksim, līdz novembra mēnesim, kad tīri labi varētu uzsākt arī pašu svētku kartīšu pārdošanu. Man šķiet, ka tas radītu mazliet svinīgāku noskaņu visās šajās priekšsvētku izdarībās, jo ir taču mazliet tā kā nepareizi vasaras vidū sapņot ar Ziemassvētku kamaniņām [illegible] veci. [illegible]

Bet — cita zeme, citi tikumi.

A. P.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
KLIVLENDĀ
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementus, pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Ezergailis, 12102 Milles Ave
Cleveland 5, Ohio, USA.

H. Brunavs.

Tikšanās ar Ilju Ērenburgu

ATMIŅAS PAR MIERA CIRKU STOKHOLMĀ

Kad Padomju Savienības Augstākā padome apbalvoja Ilju Ērenburgu ar Ļeņina ordeni, Iļjičs, droši vien, savā stikla sarkofagā lādēdamies apgriezās uz otriem sāniem. Ne jau par velti: dzīvodams divdesmitos gados ārzemēs kā emigrants, Ērenburgs tur Ļeņinu aptaškija vistreknākiem triepieniem. Gan viņš bija revolūcijas kapracis, gan barbarisks mongolis, gan asinssuns - tirans. Vēlāk Ērenburgs šos triepienus nolaizīja un kļuva par Kremļa galma uzticamo propagandas suni.

Mani Ērenburgs arvien ir kaut kā pievilcis, bet reizē arī riebies. Biju vēlējies viņu reiz skatīt vaigu vaigā. Beidzot arī sastapos ar ģeniālo chameleonu Stokholmā, 1950. gada 19. martā.

★

Baltiešu svinīgais aizlūgums impozantā Engelbrekta baznīcā par pasaules mieru noslēdzās. Lielais dievnams tukšojas. Iepazīstinu savus zviedru draugus ar mūsu garīdzniekiem, kad pēkšņi man pie auss atskan balss: „Vai nevēlaties biļeti uz Eriksdalshalli?" — Lieki jautāt! Es pēc tās pat karsti ilgojos. Šai sporta hallē Stokholmas dienvidos pēc stundas sākās tā sauktā starptautiskā miera kongresa pirmā un pēdējā atklātā sesija. Visas pārējās jau trīs dienas noris kaut kur klusībā un slepenībā. Rīkotāji biļetes uz Eriksdalshalli nav laiduši atklātā pārdošanā, bet drošības pēc sadalījuši starp zviedru kompartijas un Zviedru-padomju tuvināšanās biedrības biedriem. Es saņemu biļeti uz Svena Nilsona vārdu. Kungi nodrošinājušies dubulti un trīskārtīgi.

Kā Svens Nilsons dodos uz sporta zāli. Sesijai jāsākas plkst. 8 vakarā. Septiņos un 50 minūtēs hallei tuvojas demonstrantu gājiens. Ar mūziku, lāpām, karogiem, plakātiem un apmēram tūkstoš dalībniekiem. Pa trotuāriem trauc kustīgi jaunekļi, izkliedz saukļus, pavicina cepures — un diedz tālāk. „Cīņu par mieru! — Protestējiet pret kara kūdītājiem! — Lai dzīvo Padomju Savienība! Urrā!" — skan viņu kliedzieni. Nosvērti un ar noteiktiem starplaikiem.

Zālē dūc kā bišu stropā. Tūkstošgalvainais pūlis sūkā saldumus, pārspriež pēdējos sporta un politiskos jaunumus un sasprindzināti gaida uz vēsturiskās sesijas sākumu.

Jūtos kā vilku bedrē. Šī sajūta līdzinās tai, ko baigajā gadā ik reizes izjutu, virinot NKVD komandantūras durvis bij. Iekšlietu ministrijā. Šai čekas peklesgriekštelpā katru lūdzēju, kas gribēja ko pienest vai lūgt atļauju vēstules nosūtīšanai apcietinātiem tuviniekiem, vēroja glūnošas acis. Tādas jutu šodien šeit. Tās ložņā apkārt šai miera zālē, urbjas dvēselē, pēti un reģistrē — lai gūtos rezultātus nosūtītu uz lielāko pasaules kartotēku, Maskavā.

Pulkstenis rāda 20.05 — 20.10 — — 20.15. Sanāksme vēl nav sākusies, estrāde vēl tukša. Pārdevēji spraucas publikas rindās, piedāvā Ļeņina rakstus un komūnistu žurnālu „Clarté". Ar „Clarté" rokās pamazām sāku iejusties šai mudžeklī un knadā kā līdztiesīgs dalībnieks.

Sāk spēlēt orķestris. Pulkstenis 20.26. Beidzot parādās eksekūtīvā komiteja. Pa priekšu — pasaules miera komitejas priekšsēdis Žolio Kiri, aiz viņa izrādes īstie saimnieki: Ilja Ērenburgs un rakstnieks Fadejevs.

Kongresa dievekļi — balti, melni, brūni un dzelteni — svinīgi ieņem vietas uz estrādes. Viņu sociālais sastāvs raibu raibais: zviedru baronese, ungāru bīskaps, kanadiešu misionārs un amerikāņu jurists; nēģeru students no Afrikas, kūlijs no Ķīnas. Un, protams, padomju literāti un arodnieki. Šoreiz iztrūkst padomju popu, kas pagājušajā sesijā Parīzē bija izcilus aktīvi. Tāpat trūkst Kenterberijas prāvesta H. Džonsona un — baltiešu. Acīmredzot pēdējo kollaborēšana kļuvusi par caurspīdīgu, lai tos vēl dancinātu internacionālā forumā.

Nelieši un lētticīgi ideālisti, Maskavas algādži un oportūnisti saliedēti šai mozaīkā, kuru diriģē Maskava. Zelta tai netrūkst. To tai ik dienas rok tālās Ļenas krastos, šauteņu un bada draudos, mūsu aizvestie tēvi, brāļi, dēli.

Pirmais runā Žolio Kiri. Šim komūnistiskajam atompētniekam šodien kaut kā gadījusies 50 gadu dzimšanas diena, un to nosvin tepat zālē. Mazas un lielas zviedru meitenes, baltās blūzēs un melnos svārkos, uznāk gara virknē ar ziediem un citām balvām, paloka ceļus un cildina šo Francijas nodevēju, saņem viņa rokas spiedienu un pazūd. Publikas sajūsma aug. Gleznainā idille ar iznesīgo, slaveno francu [illegible] un glītām meitenēm rada provinciālajos zviedros dziļu saviļņojumu un apmierinātību. Un tikai pēc ilgiem aplausu orkāniem, francūzis var sākt sa[illegible] „Kapitālistiskie kara kūdītāji, it sevišķi ASV . . . pasauli apdraud atombumba . . . vienīgā miera sargātāja ir Padomju Savienība", — tāda ir runas kvintesence. Aplausi, urravas, tad parādās nākošā figūra: Fadejevs, padomju rakstnieku arodbiedrības priekšsēdis. Liels, sirms vīrs, nogurušu skatu un gurdu balsi. Viņš gandrīz vārdu vārdā atkārto iepriekšējā runātāja domas, bez tam vēl paziņo savu neapmierinātību par zviedru preses amerikānizēšanos un prieku par kapitālistiskās valstīs it kā pieaugošo bezdarbu. Fadejevs tikko paspēja pateikt dažas frazes, kad tauta jau sāk ap[illegible] [illegible] tas vēl nebija, krievu valodas pratēju Zviedrijā nav daudz — bet Fadejevam aplaudēja a conto. Nākošo runātāju, Ilju Ērenburgu sagaida ilgstošām ovācijām. Ziedi, meitenes, foto zibeņi. Un aplausi, urravas un bravo saucieni bez gala. Beidzot Ērenburgs var sākt runāt.

„Es pazīstu Zviedriju. Pazīstu viņas tautu, mīlu to. Bet mīlestību atklāt pagrūti ar tulka palīdzību", iesāk sentimentāli lielais melis un ciniķis. Pūlis smejās par viņa asprātībām, skumst līdz ar viņu, kad tas aizgrābtā balsī stāsta par padomju karavīru kapiem Norvēģijā. Zviedriskā publika zālē smejas kā kutināta arī tad, kad Ērenburgs ļauni ironizē par Zviedriju un tās cilvēkiem. Klausītāji pat neapjēdz, ka tie apsmej paši sevi.

Tulks nolasa zviedriski Ērenburga runu, kura burtiski ne ar ko neatšķiras no iepriekšējo runātāju stereotipiem šabloniem. Tulkam blakus pie pults nekustīgi stāv Ērenburgs, sarkanām rozēm rokā. Pētīts, skatiem apglāstīts — līdzīgi slavenai balerīnai jeb manekenam. Vecīgs vīrs iesirmiem matiem, novērotāja acīm un ironisku smīnu lūpu kaktos. Varbūt, ka viņš tiešām smej par šo aitu baru. Bet var arī būt, ka viņa ironija ir tikai traģiska maska paša asarām par sakropļotiem un samītiem jaunības sapņiem.

Ilja Ērenburgs ir tikko „ievēlētais" Rīgas deputāts. Ar manu mīļo Rīgu šai Ķijevas veikalnieku atvasei gan tikdaudz vien kopīga, ka tas, ceļā uz Stokholmu, uzturējies dažas dienas Rīgā un tur sadzītā vēlētāju sapulcē lielījies, ka viņš piedalījies Nirnbergas prāvā un ar lielāko baudu vērojis notiesāto pakāršanu. Ar to pietika, lai Ērenburgu „ievēlētu" Augstākā padomē par „latviešu tautas deputātu." Droši vien mūsu sirmais Rīgas „deputāts" ne vienu vien reizi ir bijis klāt pie mūsu brāļu, vecāku un bērnu spīdzināšanām un nošaušanām. Varbūt arī pats šiem darbiem roku pielicis . . . Kā kara korespondents, protams . . . Diezin, vai Ērenburgam ir zināms, ka starptautiskie likumi katru patvarību pret gūstekņiem un civiliedzīvotājiem kvalificē kā kara noziedzību?

Manas pārdomas iztraucē skaļi aplausi. Ērenburga runa tulkojumā nolasīta. Autors klanīdamies pateicas trakojošai auditorijai. Pie pults parādās nākošais runātājs.

Ar zviedrietes Dr. A. Andrenas uzrunu miera cirks bija noslēdzies un tā dalībnieki drīkstēja izklīst.

Mani sagrābj nerātns velnēns. Pārkāpjot divām krēslu rindām, atrodos uz estrādes. Dažu soļu attālumā no Ērenburga. Te nu viņš stāv — manas nabaga Rīgas deputāts. Tik tuvu, ka varētu tam pat pieskarties. Piemēram, — varētu to apkampt. Bet varētu arī izpļaukāt. Izņemot sarežģījumus, tas ne man, nedz baltiešu emigrācijai nekā nesniegtu. Ērenburgu ieceltu mocekļu kārtā un Padomijā varbūt par to nobendēt pāris simtu latviešu. Atsakos no pieskaršanās varianta, taču tikšanās ar deputātu tomēr kaut kā jāatzīmē.

„Pilsoni, Ērenburg!" griežos pie viņa krieviski. Viņš jautājoši paskatās manī caur smagiem plakstiem. „Vai varētu lūgt autografu?" Ērenburgs pamet acis uz manām rokām. Izņemu savu vizītkarti, pagriežu to otrādi, un kopā ar zīmuli, pasniedzu viņam. Ērenburgs flegmatiski, it kā bez dzīvības, uzvelk uz kartes savu vārdu latīņu burtiem. „Paldies. Sveiciniet manu Rīgu! Esmu bēglis no Latvijas." Ass, ļauns skats, līdzīgi bultai, skar mani. Tad viņš pagriežas un klusēdams iejaucas pūlī.

TIBETAS LAMA STĀSTA

Cilvēkam bija zudusi jēga par laiku. Pat visgudrākie nespēja aprēķināt, cik ilgs laiks pagājis kopš katastrofas sākuma. Debesīs tagad rēgojās dzeltena, sveša planēta — mēness, kā atlikums no divu planētu sadursmes. Sekojošos gados dienas kļuva garākas, zeme pamazām nostiprinājās jaunajā orbītā ar mēnesi kā pavadoni. Tomēr izvirdumi un zemestrīces nepārstāja, un plašas lavas straumes apraka visu, kas vēl bija atlicis no agrākiem laikiem. Pagāja laiks — cilvēki kļuva mazāki augumā, zuda telepātiskās spējas, aizmirstībā nogrima agrākās rases sasniegumi un gudrība. Gadsimtos mainījās rases un tautas, vājākām iznīkstot. Pamazām civilizācija no jauna sāka savu celtniecības darbu: radās pilsētas, tempļi, un zinātnieki atkal uzsāka veco skrējienu pretim iznīcībai. Cilvēks nekā nebija mācījies un pilnīgi ignorēja faktu, ka strīdi, varas kāre un negribēšana saprasties jau reiz bija par iemeslu šausmīgai dabas katastrofai.

Daudzus gadu simtus zinātne plauka. Tās galvenie kopēji bija priesteri, kas nobīdīja pie malas tos zinātniekus, kas negribēja priesteriem pakļauties. Priesteri darīja visu iepējamo, lai paturētu varu savās rokās, apspiestu vienkāršo tautu un nepieļautu tai domāt patstāvīgi. Zinātnes sasniegumi bija lieli — izplatījumā lidoja lielas mašīnas bez spārniem, bez skaņas, pārspējot putnus ātrumā un spējā turēties gaisā uz vietas. Gravitācijas un antigravitācijas likumi bija pārvarēti un pakļauti cilvēka gribai. Neviens darbs nebija par grūtu — tos padarīja mašīnas un ierīces bez cilvēka fiziskā spēka. Pārvietošanos visvairāk izdarīja pa gaisu, īsākos attālumos milzu mašīnās pa zemes ceļiem. Reti tam nolūkam izmantoja ūdens ceļus, jo pārvietošanās pa tiem risinājās pārāk lēni. Telepatijas spējām zūdot, radās valodas un dialekti, kas ar laiku tik ļoti atšķīrās savā starpā, ka zuda saziņāšanās un saprašanās iespēja. Izraisījās jauni kari. Radās jauni, briesmīgāki ieroči. Ražoja bīstamus starus, kas bija par iemeslu dažādām pārmaiņām cilvēku dzimumā. Lielu postu nodarīja no ienaidnieka lidmašīnām izsētie baciļi. Zeme strauji tuvojās otrai katastrofai.

Tālu no vispārējiem nemieriem, tagadējās Āzijas vidienē, augstu kalnu ieslēgtas jūras krastos kāda tālredzīga priesteru grupa, kurus varas kāre nebija spējusi apstulbot, sāka uz zelta plāksnēm iegravēt sava laikmeta vēsturi, paražas, debess un zemes kartes. Viņu nodoms bija atstāt nākamajām audzēm savas zināšanas un atziņas, tās mācot un brīdinot no ļaunuma, kādu var atnest zināšanu izlietošana savtīgiem, varas kāriem nolūkiem. Šis darbs aizņēma ilgus gadus. Tad plāksnes, ieroču, darba rīku un grāmatu paraugus noslēpa akmenī dažādās vietās, lai kādreiz, pēc simtu un atkal simtu gadiem, ļaudis, tos atrodot, mācītos cilvēces vēsturi un profitētu no pielaistām kļūdām. Jo šie priesteri paredzēja pasaules notikumu norisi.

Viņu nojautas arī piepildījās. Izgatavoja un izmēģināja jaunu ieroci. Stratosfairā pacēlās fantastisks dūmu makonis, zeme par jaunu drebēja un, likās, izkustesies no savas ass. Pārdabīgi ūdens vaļņi gāzās pār cietzemi un noslaucīja plūdos pilsētas, tempļus un daudzas tautas. Kalni gan nogrima, gan pacēlās citur; plūdi, liesmas un nāvējoši izstarojumi nogalināja miljonus; maz ļaužu palika pasaulē — tālu izkaisīti un līdz ārprātam satricināti no pārdzīvotā. Daudz gadu viņi slēpās alās un biezos mežos, aizmirsa bijušos kultūras sasniegumus un atgriezās cilvēces jauno dienu mežoņu stāvoklī. Ar laiku cilvēces attīstības gaita sākās no jauna. Tie, kuri bija bijuši uzticīgi jau minētajai priesteru grupai, tagad atradās augstu virs jūras līmeņa, kalnu grēdās. Tūkstoši mira klimata maiņā. Tie, kas pārdzīvoja visu, bija mūsu, tibetiešu, senči. Daļa noglabāto rakstu un rīku atrodas senā pilsētā, kas vēl šobrīd pastāv, ledū ieslēgta, Čang Tang augstienē, Tibetā.

Sekojošos gadsimtos cilvēki visā pasaulē, šur un tur, tiekdamies pēc mūžseno zināšanu gaismas, centās izkļūt no garīgās tumsas, centās nokļūt tuvāk patiesībai, izprast to, kas īsti norisinājies un kādi ceļi cilvēcei ejami, lai pašiznīcināšanās apstātos. Visu šo neizmērojamo laiku uzkrātās atziņas un patiesība glabājas Tibetā, slēpta tumšās akmens alās dziļi zemes iekšienē, iegravēta uz zelta plāksnēm, neiznīcināma, mūžīga, gaidot tos, kas spēj atšifrēt un saprast."

Civilizācija atkal reiz novedusi cilvēci tur, kur tā jau atradās reiz sirmā senatnē: pie cīņām par virskundzību, šķelšanās divos milzīgos nogrupējumos, kariem, briesmīgu iznīcinātāju ieroču ražošanas.

Katras puses zinātnieki drudžaini strādā, pētī, meklē — aizvien jaunas atziņas, jaunus sasniegumus — — —

Bet visu laiku, kopš neminamiem aizmūžiem, Čang Tang augstienē, Tibetā, gul liela, izmirusi pilsēta, neapsargāta, ledū iesalusi un glabā senos akmeņos pasaules dārgākās atziņas un augstākos sasniegumus; gul un gaida uz tiem, kas to atradīs un skatīs paši savām acīm . . .

ROYAL ALEXANDRA
KING ST. WEST OF UNIVERSITY AVE.
Tikai 3 nedēļas!
No 19. septembra līdz 7. oktobrim.
Vakaros sākums plkst. 18.30.
Trešdienas un sestdienas pēcpusdienās — plkst. 2.00.
GYPSY ROSE LEE
In the Longest Run Musical of All Time
THE THREEPENNY OPERA
KURTA VEILA mūzika.
BERTHOLDA BRECHTA teksts.
Kase atvērta: no plkst. 10.00 rītā līdz plkst. 10.00 vakarā.
Cenas: Pirmdienas un ceturtdienas vakaros $ 2.25 līdz $ 5.00; piektdienas un sestdienas vakaros — $ 2.50 — $ 6.00; trešdienas pēcpusdienās — $ 1.50 — $ 3.50; sestdienas pēcpusd. $1.50 - $4.00.

DRAUDZES GANA 25 [illegible]
AMATA ATCERE

Archibīskaps Dr. theol. T. Grīnbergs 1936. gadā 12. augustā, Rīgā, [illegible]

KĀ CHRUŠČEVAM IZGĀJIS AR KUKURUZU

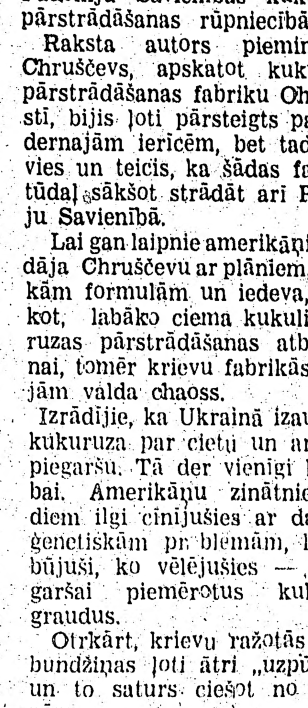

PIRMĀ LATVIEŠU [illegible]

VISĀ PAS[illegible]

LATVIJ[illegible]
PĀRSTĀ[illegible]

...burgu

...nes, foto zibeņi. Un aplausi, ...bravas un bravo saucieni bez ...gala. Beidzot Ērenburgs var sākt ...runāt:

„Es pazīstu Zviedriju. Pazīstu ...viņas tautu, mīlu to. Bet mīlesti... ...bu atklāt pagrūti ar tulka pali... ...dzību", iesāk sentimentāli lielais ...melis un cinisķis. Pūlis smejās ...par viņa asprātībām, skumst līdz ...ar viņu, kad tas aizgrābtā balsī ...stāsta par padomju kaŗavīru ka... ...piem Norvēģijā. Zviedriskā pub... ...likā zālē smejas kā kutināta arī ...tad, kad Ērenburgs jauni ironizē ...par Zviedriju un tās cilvēkiem. ...Klausītāji pat neapjēdz, ka tie ...apsmej paši sevi.

...Tulks nolasa zviedriski Ēren... ...burga runu, kuŗa burtiski ne ar ...ko neatšķiras no iepriekšējo ru... ...natāju stereotipiem šabloniem. ...Tūlkam blakus pie pults nekus... ...tīgi stāv Ērenburgs, sarkanām ...rožēm rokā. Pētīts, skatiem ap... ...glāstīts — līdzīgi slavenai bale... ...rīnai jeb manekenam. Vecīgs ...virs iesirmiem matiem, novēro... ...tāja acīm un ironisku smīnu lū... ...pu kaktos. Varbūt, ka viņš tie... ...šām smej par šo aitu baru. Bet ...var arī būt, ka viņa ironija ir ...tikai traģiska maska pašā asa... ...rām par sakropļotiem un sami... ...tiem jaunības sapņiem.

...Bija Ērenburgs ir tikko „ievēlē... ...tais" Rīgas deputāts. Ar manu ...mīļo Rīgu šai Kijevas veikalnie... ...ku atvasei gan tikdaudz vien ko... ...pīga, ka tas, ceļā uz Stokholmu, ...uzturējies dažas dienas Rīgā un ...tur sadzīta vēlētāju sapulcē lie... ...lījies, ka viņš piedalījies Nirn... ...bergas prāvā un ar lielāko baudu ...vērojis notiesāto pakāršanu. Ar ...to pietika, lai Ērenburgs „ievēlē... ...tu" Augstākā padomē par „lat... ...viešu tautas deputātu." Drošī ...vien mūsu sirmais Rīgas „depu... ...tāts" ne vienu vien reizi ir bijis ...klāt pie mūsu brāļu, vecāku un ...bērnu spīdzināšanām un nošau... ...šanām. Varbūt arī pats šiem ...darbiem roku pielicis ... Kā ka... ...ra korespondents, protams ... ...Diezin, vai Ērenburgam ir zi... ...nāms, ka starptautiskie likumi ...katru patvarību pret gūstekņiem ...un civiliedzīvotājiem kvalificē kā ...kaŗa noziedzību?

...Manas pārdomas iztraucē skaļi ...aplausi. Ērenburga runa tulkoju... ...mā nolasīta. Autors klanīdamies ...pateicas trakojošai auditorijai. ...Pie pults parādās nākošais runā... ...tājs.

...Ar zviedrietes Dr.-A. Andrenas ...uzrunu miera cīņs kļūst noslē... ...dzies un tā dalībnieki dzīkstēja ...izklīst.

...Manas sagrābj nerātns velnēns. ...Pārkāpjot dīvānu krēslu rindām, ...atrodos uz estrādes. Dažu soļu ...attālumā no Ērenburga. Te nu ...viņš stāv — manas nabaga Rīgas ...deputāts. Tik tuvu, ka varētu ...tam pat pieskarties. Piemēram, ...— varētu to apkampt. Bet varē... ...tu arī izplaukāt. Izņemot sarež... ...ģījumus, tas te nav man, neda bal... ...tiešu emigrācijai nekā nesniegtu. ...Ērenburgu iecelto mocekļu kārtā ...un Padomijā varbūt par to no... ...bendēt pāris simtu latviešu. At... ...sakos no pieskaršanās varianta, ...tacu tikšanās ar deputātu tomēr ...kaut kā jāatzīmē.

...„Pilsoņi, Ērenburg!" griežos ...pie viņa krieviski. Viņš jautājo... ...ši paskatās manī caur smagiem ...plakstiem. „Vai varētu lūgt auto... ...grafu?" Ērenburgs paņem savu vi... ...zītkarti, pagriežu to otrādi, un ...kopā ar zīmuli, pasniedzu viņam. ...Ērenburgs flegmatiski, it kā bez ...dzīvības, uzvelk uz kartes savu ...vārdu latīņu burtiem. „Paldies. ...Sveicināt manu Rīgu! Esmu ...bēglis no Latvijas." Ass, launs ...skats, līdzīgi bultai, skar mani. ...Tad viņš pagriežas un klusē... ...dams iejaucas pūlī.

ROYAL ALEXANDRA
KING ST. WEST OF UNIVERSITY AVE

Tikai 3 nedēļas!

No 19. septembra līdz 7. oktobrim.

Vakaros sākums plkst. 18.30.

Trešdienas un sestdienas pēc-pusdienās – plkst. 2.00.

GYPSY ROSE LEE
In the Longest Run Musical of All Time
THE THREEPENNY OPERA

KURTA VEILA mūzika.
BERTHOLDA BRECHTA teksts.

Kase atvērta: no plkst. 10.00 rītā līdz plkst. 10.00 vakarā.

Cenas: Pirmdienas un ceturtdienas vakaros $ 2.25 līdz $ 5.00; piektdienas un sestdienas vakaros — $ 2.50 — $ 6.00; trešdienas pēcpusdienās — $ 1.50 — $ 3.50; sestdienas pēcpusdienās $ 1.50 - $4.00.

DRAUDZES GANA 25 G. AMATA ATCERE

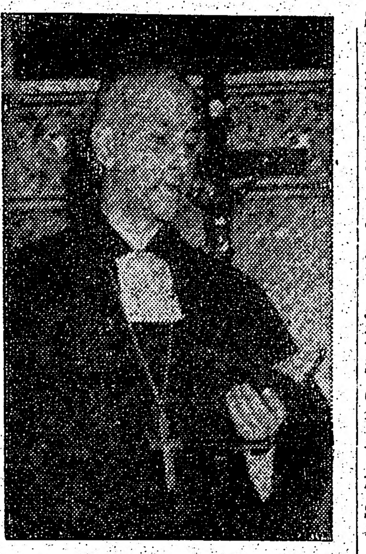

Archibīskaps Dr. theol. T. Grīnbergs 1936. gada 12. augustā, Rīgā, mācītāja amatā ordinēja Melburnas 1. ev. - lut. latviešu draudzes un Balaratas latviešu draudzes ganu māc. A. Buģi. Kopš šī laika aizvadīti 25 gadi.

Māc. A. Buģis vikarēja pie Grobiņas iecirkņa prāvesta V. Sandera Liepājā, pēc kam bija Saldus un Vānes draudzes mācītājs, bet vācu okupācijas laikā pārgāja uz Kabiles draudzi. DP laikos Vācijā viņš, dzīvodams Veidenē, sniedza garīgo aprūpi arī Marktredvicā, Baireitā u. c. Augšpfalcas latviešu novietnēs. Jau 1948. gada 23. decembrī māc. A. Buģis ieradās Austrālijā un te teica pašus pirmos dievkalpojumus latviešu valodā. Apmesdamies Melburnā, kur jau 1949. g. sākumā nodibināja latviešu draudzi, viņš brauca teikt Dieva vārdus arī Adelaides, Kanberas un Sidnejas tautiešiem. Jau drīz māc. A. Buģis dibināja no abām šejienes sinodēm neatkarīgu latviešu ev. - lut. baznīcu Viktorijā, gūdams valdības likumīgu apstiprinājumu. Attiecīgais apstiprinātājs lēmums par neatkarīgo baznīcu publicēts pavalsts valdības vēstnesī — Victoria Governments Gazette 1952. gada 3. aprīļa izdevumā. Latviešu neatkarīgai baznīcai, kuŗas oficiālais vadītājs ir māc. A. Buģis, pievienojušās viņa aprūpētās draudzes Melburnā un Balaratā.

Māc. A. Buģis dzimis 1906. g. 30. jūnijā un ir stud. korp. Fraternitas Lettica loceklis. Viņa dzīvesbiedre Ērna Buģe ir Melburnas 1. ev. - lut. latviešu draudzes pastāvīgā ērģelniece un dāmu komitejas priekšniece. Vienīgais dēls Egils Buģis šogad Melburnas universitātē sācis zobārstniecības studijas.

KĀ CHRUŠČEVAM IZGĀJIS AR KUKURUZU

„Food Engeneering" pēdējā numurā aprādīts, kā veidojas kukuruzas fabrikas Padomju Savienībā.

Vispirms ar illustrācijām uzrādīta milzīgā mechaniskā starpība starp Savienoto Valstu un Padomju Savienības kukuruzas pārstrādāšanas rūpniecībām.

Raksta autors piemin, ka Chruščevs, apskatot kukuruzas pārstrādāšanas fabriku Ohio valstī, bijis ļoti pārsteigts par modernajām ierīcēm, bet tad atguvies un teicis, ka šādas fabrikas tūdaļ sākšot strādāt arī Padomju Savienībā.

Lai gan laipnie amerikāņi apgādāja Chruščevu ar plāniem, ķīmiskām formulām un iedeva, tā sakot, labāko ciema kukuli kukuruzas pārstrādāšanas atbalstīšanai, tomēr krievu fabrikās joprojām valda chaoss.

Izrādījie, ka Ukrainā izaudzētaā kukuruza par cietu un ar rūgtu piegaršu. Tā der vienīgi lopbarībai. Amerikāņu zinātnieki gadiem ilgi cīnījušies ar dažādām ģenetiskām problēmām, līdz dabūjuši, ko vēlējušies — cilvēku garšai piemērotus kukuruzas graudus.

Otrkārt, krievu ražotās skārda bundžiņas ļoti ātri „uzpūšoties", un to saturs ciešot no sīkbūtnēm.

Liekas, ka tīrības ziņā krievi nevar būt par paraugu. Rietumos kukuruzas bundžiņas „neuzpūšas", jo modernā bakterioloģija sasniegusi tādu pakāpi, ka bakteriju izolēšana ir tikpat viegla lieta, kā aizklāt logu, lai istabā nespīd saule.

J. Z.

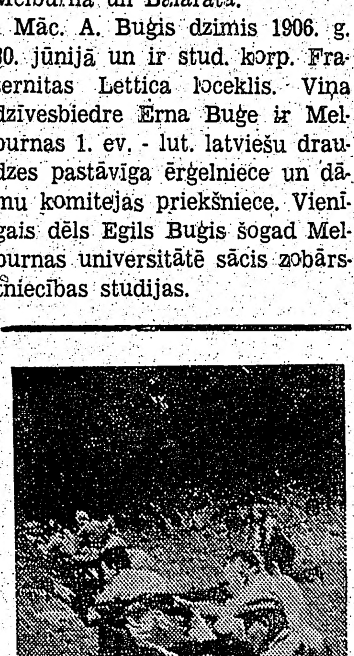

PĒC KOMANDAS „UGUNI!", — ŠAUJOT NO CEĻA

Šāda aina bija vērojama Detroitas - Grand Rapidu un Kalamazū DV apvienības šaušanas sacensībās, kuŗās uzvarēja detroitieši ar 597 p. un ieguva ceļojošo kausu. Aizmugurē sacensību tiesnesis J. Radziņš.

Foto: Maksis Jansons.

PALĪDZĪBAS DARBS SEKMĒJIES

Ņujorkas draudzes palīdzības fondā 10 gadi.

Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes palīdzības fonds katru rudeni rīko ziedojumu vākšanu. Visa lielā Ņujorkas draudze sadalīta rajonos, katrā no tiem ir talcinieks, kas apmeklē mājās draudzes locekļus, lūdzot ziedot pēc katra spējām un vēlēšanās.

Palīdzības fondu pie Ņujorkas draudzes nodibināja 1951. gadā. Draudzes valde apstiprināja statūtus un iemaksāja pirmos 500 dolarus. Sākās līdzekļu vākšana un palīdzības sniegšana tiem, kas slimību vai negadījumu piemeklēti, nonākuši grūtos apstākļos, daudzbērnu ģimenēm, kur apgādnieks saslimis, tautiešiem, kas bija nonākuši Elisas salā, veciem ļaudīm un slimiem, u. t. t. Vajadzību bija daudz, bet jau pirmajā gadā līdzekļu vākšana deva 3336 dolarus, kaut gan šis gads uzskatāms par daudzu latviešu iecelošanas gadu, kad bija maz nopelnīts vai arī darbs tikko uzsākts. Draudzes locekļi ir atbalstījuši palīdzības darbu, gan kā talcinieki piedaloties līdzekļu vākšanā vai reizi gadā ziedojot līdzekļus fonda darbībai, apmeklējot fonda rīkotos koncertus sākuma gados vai arī atbalstot kollektes par labu Palīdzības fondam.

Fondu pārvalda komiteja, bet par lielākiem piešķīrumiem vajadzīgs draudzes valdes apstiprinājums. Sākumā komitejā darbojās trīs locekļi, bet tagad ir 7, bez tam komitejā ietilpst arī draudzes priekšnieks un visi trīs mācītāji. Fonda pirmā priekšniece un idejas ierosinātāja bija Ērika Švūkste, kas fondu vadīja līdz šī gada februārim.

Desmit gados, līdz 1961. gada 1. janvārim, Palīdzības fondā ienākuši $ 46.890,06. Līdzekļu lielākā daļa izlietota palīdzībai Eiropā — $ 17.713,32, vietējai palīdzībai piešķirti $ 6.617,90, atmaksājamos aizdevumos $ 4.360,11, bet Elisas salā un slimnīcās ievietotiem izdots $ 1.120,43,-. Vienā gadījumā iemaksāta iecelošanas garantija $ 150,- apmērā, bet dažos gadījumos, kur draudējusi deportācija no ASV, iesniegti raksti, kas palīdzējuši nokārtot sarežģījumus. Bērnu vasaras nometnei piešķirti $ 3.561,- trūcīgo un daudzbērnu ģimenēm bērnu sūtīšanai uz nometni.

Ar 1957. gadu radās iespēja atbalstīt tautiešus izsūtījumā Sibīrijā un citās vietās, kā arī atbalstīt tos, kas no izsūtījuma atgriezušies, sākumā ar medikamentu sūtījumiem, vēlāk palīdzību paplašinot un sūtot arī drānu pakas. Kopš 1957. gada nosūtīti saiņi $ 6.974,15 vērtībā, bet pagājušā gadā vien — par $3.383,80.

Pag. gadā fonds savācis — $ 4.850,69, visvairāk ziedojumi ienākuši 1954. gadā — $ 5.531,47.

Šogad Palīdzības fonds censās palīdzēt tautiešiem aiz dzelzs aizkara, cik līdzekļi atļauj un kur zināmas adreses. Kaut gan medikamentus vairs nevar sūtīt, vēl vienmēr ir iespējams pabalstīt ar drānu saiņu sūtījumiem. Vietējai palīdzībai fonds palīdzējis latviešu bāreņiem slimību gadījumos, kā arī samaksājis trīs bērņu izdevumus. Piešķirti atvieglinājumi bāreņiem un dažām daudzbērnu ģimenēm vasaras nometnē. Fonda darbība atkarīga no tā, cik ienāk līdzekļi un ikviens draudzes locekļu un labvēļu ziedojums palīdzēs sagādāt kādu gaišāku stundu.

V. Irbe

PASKAIDROJUMS

„Latvija Amerikā" 7. septembŗa numurā (Nr. 71./72.) K. S., rakstīdams par rakstnieku cēlienu dziesmu svētku laikā, saka sekojošo:

„Toronto šī nebija pirmā literātu un dzejnieku parāde. Ja iepriekšējās bija dažkārt spējušas pulcināt tikai dažus desmitus apmeklētāju, tad nupat pieminētā latviešu dzejas cienītājiem lika pārpildīt . . . visu plašo zāli."

LPB Kanadas kopas valde uzskata par vajadzīgu paskaidrot: līdz šim visi rīkotie rakstnieku cēlieni un rakstnieku parādes Toronto ir pulcējuši lielu skaitu klausītāju, jo ne tikai iebraucēji, kas dziesmu svētku laikā bija ļoti daudz, bet arī Toronto publika vienmēr dzīvi un atsaucīgi interesējusies par rakstnieku cēlieniem. Lai atceramies tikai „Jaunās Gaitas kokteili", Jaunatnes dienu rakstnieku parādi, 2. Dziesmu svētku Kanadā rakstnieku rītu, kad vairāk nekā 100 klausītāju netika zālē iekšā, tāpat vienmēr bijuši ne tikai daži desmiti, bet daži simti klausītāju LPB Kanadas kopas rīkotajos rakstnieku cēlienos skolai par labu.

LPB Kanadas kopas valde.

Agr. F. Grava

1905. G. NOTIKUMU JUCEKLĪ

AGRONOMS FR. GRAVA STĀSTA JAUNO DIENU ATMIŅAS (10)

1905. gadā risinājās lielā Krievijas revolūcija, kad viss mutuļoja un vārījās kā raganu katlā, sevišķi Pēterpilī un Rīgā. Iemesls tam bija muižniecības varmācība un krievu valdības aklā politika, kas, starp citu, ierāva Krieviju arī neattaisnojamā un pazemojošā Japānas kaŗā, kuŗu tā zaudēja un pie tam paspēlēja plašus apgabalus, visu savu floti un lielu daļu savas armijas. Viss tas jau tā nospiesto un nebrīvo tautu ārkārtīgi uztrauca, un tā nu taisījās galīgi nokratīt muižnieku un valdības slogu, lai beidzot tiktu pie labākas dzīves un brīvības.

Arī latvieši vēlējās izkaŗot sev neatkarīgu vai vismaz autonomu valsti. Ne vien Rīgā, bet arī Liepājā revolūcionāri uzrādīja sīvu pretestību krievu valdībai. Vēl skolu apmeklējot, biju aculiecinieks daudziem asiņainiem skatiem Liepājā, kas prasīja i zaldātu, i civilo iedzīvotāju dzīvības.

Arī uz laukiem bija nemieri. Kad pēc pilsētas skolas beigšanas dzīvoju uz laukiem savās tēva mājās, arī mani ierāva revolūcijas virpulī, jo visus zemniekus bija pārņēmis ārkārtīgs naids pret muižniekiem, kas latviešus bija verdzinājuši. Visi cerēja, ka nu ir pienācis laiks tikt no tiem vaļā. Lai muižniekus drīzāk padzītu, sāka dedzināt viņu pilis. Atminos, ka revolūcionāri vietējiem zemniekiem lika iet dedzināt lielo Gaviezes pili, kuŗas īpašnieks bija sevišķi naidīgs pret zemniekiem. No savām mājām redzēju, kā tālumā paceļas liels dūmu mākonis un drīz pēc tam augstu gaisā uzšaujas sarkanas liesmas, atblāzmodamās mākoņos.

Drīz vien bija jāstājas kaujās ar ieročiem rokās, jo Gaviezes-Sustas mežā vajadzēja nolaist no sliedēm un pēc tam apšaudīt kādu kazaku vilcienu, kuŗu krievu valdība sūtīja uz Liepāju nemieru apspiešanai. Kādu rīcības komitejas parakstītu lapu nēsāja no mājas uz māju, lai apkārtējo novadu vīriehi obligāti ierastos minētā vietā un laikā, līdzņemot ieročus un arī pārtiku 3 dienām.

Un tiešām, noteiktā dienā un stundā Sustas mežā, 25 km no Liepājas, zemnieki izposta kādā vietā dzelzceļa sliedes, lai kazaku vilciens noietu no ceļa, bet tas no ceļa vis nenoiet, bet gan laikā apstājas. Tūliņ no visām pusēm uz kazakiem tiek raidīti šāvieni, saprotams, ar medību bisēm un revolveŗiem. Bet kad kazaki atklāja uguni no savām kaŗa šautenēm, tad mežā koku zari un mazākie koki lūza kā sērkociņi, bet lielākiem lodes gāja cauri, un revolūcionāri drīz vien dabūja bēgt, lai netiktu apšauti. Tā bēdīgi beidzās šī cīņa ar kazakiem, kas prasīja arī upurus.

Tomēr nemieri vērsās plašumā. Katrā pagastā sāka vēlēt jaunas pagasta valdes, t. s. rīcības komitejas, kuŗas stājās vecās pagasta valdes vietā. Bet tās nepaspēja vēl nemaz labi uzsākt savu darbu, kad nāca ziņas, ka krievu valdība sūta uz Baltiju ģenerāli Orlovu u. c. ar soda ekspedīciju — jo bargi pārmācīt nepaklausīgos pavalstniekus. Tiešām, drīz vien mūsu apkārtnē jau ieraugām degošas zemnieku mājas un dzirdam šāvienu troksni arvien tuvāk un tuvāk. Izrādījās, ka aizbēgušie vietējie muižnieki, līdz ar soda ekspedīciju bija atkal atgriezušies un nu uzrādīja tai katru aktīvāko vietējo revolūcionāru, dažreiz arī vienkārši savus vecos ienaidniekus, lai tiktu no tiem reiz vaļā. Ja uzrādīto nenokēra, tad bez žēlastības nodedzināja viņa mājas, bet ja sakēra, tad vai nu tūliņ nošāva, vai nodeva lauku kaŗa tiesai.

Baigi bija redzēt, kā no degošām mājām ugunīgas mēles paceļas pret debesīm un apsūdz tos, kam vara un kam viltus. Sevišķi baigi tas bija naktīs, kad sarkanā ugunsjūŗa jo tālu bija redzama, un visas debesis kļuva sarkanas . . . Likās, ka drīz vien arī tavas mājas aprīs šis baigais uguns pūķis. Ļaudis bija izmisumā, jo neviens vairs par sevi nebija drošs. Katrs taču kaut ko bija darījis, lai palīdzētu nokratīt muižnieku jūgu, un ja ne ar darbiem, tad vismaz ar vārdiem.

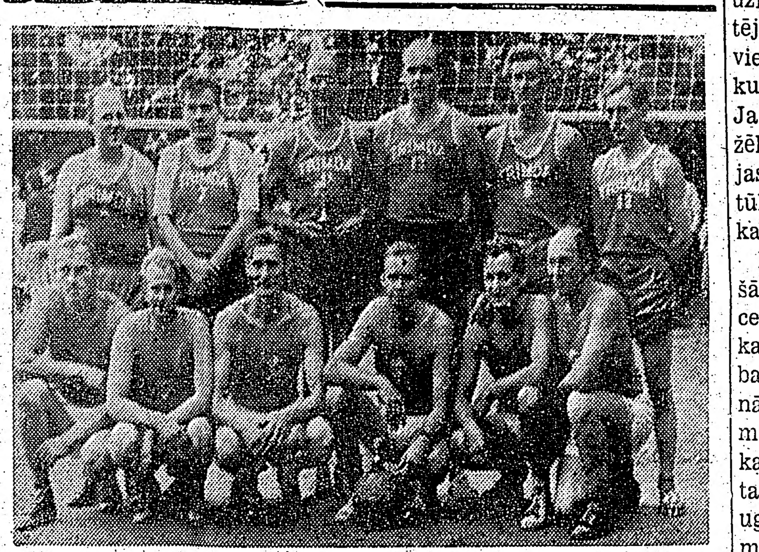

Pirmajā rindā — meistarvienība Lesteras Banga: Purmalis, Lutkēvičs, Šmits, Bērziņš, Irbītis; otrā rindā — KSK ceļojošā kausa ieguvēja — Bradfordas Trimda: Bredavs, Pētersons, Korps, Tendel, Šilinskis, Ramāns. Foto: V. Legzdiņš.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VAI LATVIEŠI „SARIEBUŠI" TORONTO DIENAS LAIKRAKSTIEM?

Aizvadītie dziesmu svētki radījuši tik lielu interesi, ka latvieši satiekoties jo dzīvi pārrunā lielo svētku norisi un priecājas par labo izdošanos. Liels nopelns tam ir rīkotāju nenogurstošais darbs, kā arī plašā informācija laikrakstos. Nemaz nerunājot par latviešu presi, pirms svētkiem šad tad parādījās pa rakstiņam un pat pa foto uzņēmumam arī Toronto dienas laikrakstos, kas pamudināja arī kanadiešus dziesmu svētkus apmeklēt.

Kā par brīnumu, pēc svētkiem dienas laikrakstos parādījās ļoti trūcīgas ziņas. Viens no tiem bija ievietojis kopkoŗa skatu, bet paraksts zem bildes liecināja, ka tie ir jaundarbu koncerta dalībki. Pārējie divi kanadiešu laikraksti dažas rindas bija ievietojuši tikai garām ejot. Atturība iepretim latviešiem vērojama arī citās lietās.

„The Telegram" 13. septembŗa numurā publicēts ilustrēts stāstījums „The Changing Face of Toronto", kur aprakstīts, kādos rajonos jaunkanadieši apmetušies uz dzīvi. Rakstā starp citu uzskaitīti igauņi un lietuvieši, bet par latviešiem nav minēts ne vārds. Grūti pasacīt pareizu katras tautības iedzīvotāju skaitu Toronto, taču apaļos skaitļos igauņu vai lietuviešu nebūs daudz vairāk par latviešiem, igauņu pat varbūt ir mazāk.

Šie un daži citi gadījumi liek domāt, vai latvieši nebūs nokaitinājuhi laikrakstu redaktorus vai žurnālistus, vai, varbūt, konkrēti runājot par dziesmu svētkiem, aizsūtītie ielūgumi nebūtu redaktorus nemaz sasnieguši?

Vai liela rakstura svētku rīkotājiem un organizāciju vadītājiem nederētu apsvērt iespēju aicināt uz lieliem sarīkojumiem, kādi ir dziesmu svētki, tāpat 18. novembris, 14. jūnijs u. c., attiecīgā pilsētā iznākošo laikrakstu pārstāvjus? Cik zināms, Hamiltonā, Londonā (Ont.), Sv. Katarīnēs iezemiešu laikraksti izrāda lielāku pretimnākšanu jaunkanadiešiem.

V. M., Toronto.

KĀ TĀ VAR?

„Latvija Amerikā" Nr. 62 (š. g. 5. augustā) ievietots raksts „Pagātnes vētras un vētriņas", parakstīts E. M.

Rakstā pieminētais „vīrs no Mēness ezera" rakstnieks Jānis Jaunsudrabiņš, ir latviešu literātūras klasiķis, un nav attaisnojama šāda raksta publicēšana, kuŗā rakstītājs, domājams, personīgu iemeslu dēļ, mēģina rakstnieku nonievāt un atļaujas J. Jaunsudrabiņa darbus nesmalkjūtīgi nopaļāt. Jānis Jaunsudrabiņš ir Latviešu Preses Biedrības goda biedrs, tāpēc LPB Kanadas kopa nosoda šādu rakstu publicēšanu.

Indra Gubiņa,
LPB Kanadas kopas sekretāre.

SPORTISTA DOMAS

ASV basketbola izlases vadītājs radījis neapmierinātību spēlētājos. Vai tas ir pareizi, ja izlases vienībā iedala spēlētājus no vidējām valstīm un no austrumu piekrastes, bet par vadītājiem nozīmē divus no vidējām valstīm? Domāju, ka arī izlases vienībā iedalītie spēlētāji no Čikagas nebija labākie, jo skatītāju rindās redzējām vienu otru pašlaik labāku spēlētāju, kurš nebija iedalīts izlasē. Liekas, ka mūsu augstākai sporta vadībai būtu kaut kas jādara šinī lietā.

Vērotājs, N .Y.

CITI LAIKI, CITI TIKUMI

Mūsu laikrakstā 26. aug. ievadrakstā A. Zvēriņš salīdzina Vudro Vilsonu un toreizējo laiku ar pašreizējo. —

Starpība ir liela. Vilsona 14. punkti radās, kad pasaulē valdīja tautu pašnoteikšanās tiesības, pašreiz pasaulē nevalda nekādas tiesības un Temīda vēl maigi snauž ar aizsietām acīm.

Ja arī prezidents Vilsons izteicās, ka viņš ar kollēgu (Anglijas valdības galvu Loid Džordžu) vienā naktī esot pārtaisījis pasaules karti — pašreizējie politiskie apstākļi vēl nav tādi, kā pasaules karti vienā naktī varētu pārveidot. Lai to panāktu, ir jācīnās. Kā jau A. Zvēriņš pareizi norāda, idejas ir stiprākas par ieročiem.

Mag. iur. E. Lapiņš.

PIRMĀ LATVIEŠU VIENĪBA UZ FRONTI

Š. g. 5. septembrī pagāja divdesmit gadi kopš pirmā latviešu vienība aizbrauca uz fronti. Pēc tam, kad vācieši bija dažādi sarūgtinājuši latviešu partizānus, aizliegdami nēsāt nacionālās uniformas un noraidot latviešu vēlēšanos slēgtās vienībās piedalīties cīņā pret boļševikiem, beidzot nāca aicinājums vervēt brīvprātīgos. Šī akcija nedeva cerētos rezultātus, jo pieteicās tikai nedaudzi, taču vajadzēja vairāk.

Tad ģenerālis Šrēders sāka rīkoties uz savu roku. 5. septembŗa rītā viņš piesūtīja pavēles dažiem latviešu virsniekiem, ka tiem plkst. tikos un tikos no rīta jāierodas pie Pulvertorņa. Kad virsnieki ieradās norādītā laikā un vietā, priekšā atrada jau daļu Salaspils koncentrācijas nometnē ieslodzīto latviešu kuŗi dažādu pārkāpumu dēļ bija sodīti uz 2-3 mēnešiem jeb arī ieslodzīti novērošanai uz nenoteiktu laiku.

Ātrā veidā visus ietērpa bijušās kaŗa skolas uniformās, iedeva Canada Ross šautenes, Luisa patšautenes un iesēdināja vilcienā, kas gāja Daugavpils virzienā. Par grupas vecāko nozīmēja ltn. Madernieku, kuŗš vēlāk dabūja galu partizānu cīņās Baltkrievijā.

Klīda baumas, ka mēs brauksim sargāt tiltus pierobežā. Kad vēl no stacijas piezvanījām uz Annas ielu, tie vispār nekā par mums nezināja, un kad pārstāvis no Annas ielas ieradās stacijā, mūsu vilciens jau bija Šķirotavā.

Pārbraucot Latvijas - Krievijas robežu visiem vēl garastāvoklis bija moš un daudz neko nebēdāja. Vīri jautri triecot mierināja paši sevi. Kad pirmās paģiras bija izgulētas un vīri sāka mosties, vilciens apstājās stacijā, kuŗai bija uzraksts „Smoļenska". Te kāds vācu virsnieks lika izkāpt, iedeva siltas vakariņas un tūliņ sakrāva atkal visus smagajās mašīnās, kas, savukārt, tūdaļ bez kavēšanās devās ceļā. Brauca veselu dienu un nakti, un viens otrs jau sāka slimot ar jūŗas slimību, jo automašīnas skrēja gan kalnā, gan lejā un līkumu līkumiem, tā kā vispār nevarēja atjēgt, kuŗā virzienā braucam.

Tad beigās lielais brauciens apstājās meža malā, kur kādā ciematā bija apmeties vācu Bavārijas divīzijas sestais bataljons ar dažām lietuviešu vienību atliekām. Mūsu vienību piedalīja lietuviešiem.

Vēlāk gan izradījās, ka notikusi kļūda, jo gaidīts bija lietuviešu papildinājums, bet iznāca, ka to vietā bija atsūtīti latvieši. Protams, mūs nevienu atpakaļ nesūtīja, un tā pirmā latviešu vienība bija nosūtīta 416. atbalsta punktā, 40 km dienvidrietumos no Maskavas. Skaidrā laikā ar tālskatu varēja vērot Maskavas priekšpilsētu un pasaules miesniecības un brutālitātes centra — Kremļa torņus.

VISĀ PASAULĒ

■ Melburnas DV nodaļas 12. gada svētkus Melburnas pilsētas nama apakšējā zālē ar uzrunu ievadīja DV AV pr-dis V. Aufmanis, piespraužot CV piešķirto DV nozīmi zeltā nodaļas pr-kam V. Ķirpam. Atzinības rakstus par rosību DV darbā saņēma M. Bagun - Bērziņa, O. Birzniece, N. Kurzemniece, A. Delveris, J. Dzenis, J. Ozoliņš, P. Jurcītis un J. Jānītis. Balvas saņēma arī šaušanas sacīkšu uzvarētāji, bet nodaļas vīru dubultkvartets Kursa dziedāja 4 dziesmas un nodaļas tautas deju kopa Daugavieši sniedza tautas deju demonstrējumus. Referātā A. Lauva atcerējās ne vien DV sākumus Austrālijā, bet arī dzimtbūves atcelšanu Latvijā pirms 100 gadiem un pirms 46 gadiem. Pēc akta un priekšnesumiem vairāk par 100 lielais vanagu un draugu pulks pakavējās pie spodri klātiem galdiem un dejā.

■ Sidnejā, Austrālijā, uz ielas sabraukta 66 g. v. Marija Ziediņa. Viņa gan ievietota slimnīcā, bet tur tūlīt mirusi.

■ Melburnas latviešu ev. - lut. draudze, ko aprūpē prāv. A. Grosbachs, ziedojusi 645 mārc. slimā latviešu zēna Jāņa Mačāna ārstēšanai. Zēns gada vecumā tūlīt pēc iebraukšanas Austrālijā, Bonegillas nometnē saslimis ar bērnu trieku. Bērnu trieka skārusi mugurkaulu un zēns nevar staigāt. Tagad jau 12 g. v. Jānis Mačāns ir ārstējies dažādās slimnīcās, gulējis dzelžos ieslēgts, taču visa ārstēšana palikusi bez panākumiem un viņš nevar staigāt. Tagad pie slimā zēna pielietos jaunu paņēmienu, no kājas izņems kaulu un pieaudzēs mugurkaulam. Šī operācija maksā ap 1000 mārc.

■ Ar vairāk nekā 300 rakstiem Austrālijas radiofonā un publicējumiem dažādos laikrakstos kā pašā Austrālijā, tā ārzemēs, sporta statistiķis Bernhards Čečins beidzot atzīts par lielu speciālistu savā nozarē un viņam piedāvāta algota sporta žurnālista darbs. Čečins sporta žurnālista gaitas sāka trimdas laikā Vācijā, Libekā.

■ Memingenā 10. augustā lielā vecumā mirusi Ilze Damberga. Viņa apbēdīta Memingenas Meža kapu latviešu nodalījumā.

LATVIJA AMERIKĀ
PĀRSTĀVIS ČIKAGĀ
V. HERMANE - DALY,
368 HEINE ST.,
ELGIN, ILL., USA.

SAVIENOTĀS VALSTIS

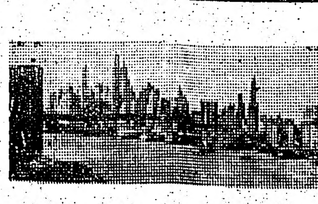

NUJORKA

● Ņujorkas studentu korporāciju kopai izraudzīta vadība 1961./62. māc gadam: seniors F. Lavkinaitis, Lettg., viceseniors E. Bērziņš, Sel., sekretārs V. Rasmanis Fr. Metr., oldermanis J. Gaigulis, Fr. Latav.

● Studentu korporācijas Lettonia filistru sanāksme piektdien, 29. septembrī, plkst. 6.30, Baltijas brīvības namā, 131 E. 70. ielā, Manhatenā. Pēc pārrunām kopīgas vakariņas.

● Brīvmākslinieces Alises Dzirkales - Cennes klavieŗu studija atsākusi darbu 1206 Beverley Rd., Bruklinā. Telef. BU 2-1342 un IN 9-6664.

● Ņujorkas latviešu biedrības kārtējā mēneša sanāksme notika sestdien, 16. septembrī Jorkvilles telpās. Priekšnesumu daļā izrādīja filmas un uzņēmumus no biedrības dzīves, bet sarīkojumu noslēdza dejas un priekšnesumi no dalībnieku vidus. Sanāksmē piedalījās ap 80 dalībnieku.

● Ņujorkas jaunatnes pulciņa sanāksmes katra mēneša trešajā svētdienā. Pirmā sanāksme 24. septembrī.

● Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Bronksas svētdienas skola rīko vismazākajiem skolēniem vasaras nometnes piekto periodu svētdien, 24. septembrī, Bronksas Sv. Toma baznīcas apakšējā zālē. Sarīkojumu ievadīs plkst. 4 ar dievkalpojumu. Tas gatavots tiem bērniem, kas vasaras nometnei vēl par maziem.

● Alvis Šķipsna ar ģimeni pārcēlies no Jonkeriem uz Saratoga Springs, Ņujorkas štatā, kur vietējā meiteņu kolledžā strādās kā bibliotekārs. Šķipsnu ģimene jaunajā dzīves vietā iegādājusies arī māju.

● Par Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Frīportas skolas pārzini draudzes valde apstiprinājusi Tālivaldi Dukātu. Līdzšinējais pārzinis Oļģerts Zubkovs, pagajušam skolas gadam beidzoties, aizgājis atpūtā.

● 1. oktobrī pēc dievkalpojuma Bronksas Sv. Toma baznīcā notiek apakšējā zālē jaunatnes sarīkojums. Būs jauniešu koŗa dziesmas un tautisko deju uzvedumi, kā arī izrādīs paš uzņemto filmu par dziesmu svētkiem Toronto. Bronksas jauniešu korim paredzamas kristības, dodot kādu latvisku vārdu. Jaunieši sajūsmināti par Toronto dziesmu svētkiem, kas devuši ierosmi vairāk strādāt.

● Amerikas Balss raidījumos uz Latviju stāstīts par Toronto dziesmu svētkiem, pastāstot par koŗu ierašanos Toronto, par tautisko deju uzvedumiem, par jaundarbu koncertu u.t.t. 15. septembrī Balss noraidīja „New York Times" rakstu par Priedaines uzvedumu, kas šinī laikrakstā parādījās 11. septembrī. Raidījumā nolasīja visu rakstu.

● Daugavas Vanagu septembŗa sanāksme 23. septembrī, pl. 8 vakarā, Yorkville Temple telpās. K. Rabacs referēs par tautu dzimtenē un svešumā. Notiks arī gleznu izloze. Sanāksmi noslēgs kafija un pārrunas.

● ALA's valdes nākošā darba sēde sestdien, 23. septembrī, Ņujorkā, plkst. 10-os no rīta, — The William Sloane House, YMCA's telpās, 356 West 34th St., New York 1,, N.Y.

Dienas kārtībā biroju vadītāju ziņojumi, 1962. gada kongresa vieta un laiks (ielūgumi no Mineapoles, Minn., un Milwaukee, Wis.), jaunu biedru uzņemšana u.t.t.

ČIKAGA

● Latvijas universitātes 42 gadu dibināšanas atceres akts un akadēmiskā balle Čikagā notiks sestdien, 30. septembrī, pl. 7.30 vak., Graemere viesnīcā. Akadēmisko runu teiks Dr. chem. Nikodēms Bojārs, koncerta daļā piedalīsies Lidija Gleške, soprāns; Imants Gleške, vijole; Zaiga Ore, klavieres.

POKIPSIJĀ, N.Y.

● (V. Š.) Pļaujas svētku dievkalpojums notiks š. g. 1. oktobrī, plkst. 15-os Pirmās luterāņu baznīcas telpās. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē notiks draudzes gada sapulce, kur pieņems pārskatu par līdzšinējo darbību, kā arī apspriedīs budžetu.

● Septembŗa beigās mācības gadu atsāks sestdienas skola. Jauni skolēni piesakāmi pie skolas pārziņa A. Ziemiņa. Skolā mācības vadīs līdzšinējā skolotāja A. Šmts, bet ticības mācības stundas pasniegs māc. A. Anševics.

KALAMAZŪ

● Latviešu biedrība 24. septembrī, plkst. 4.00 p.p., Lincoln skolas teātŗa zālē, 1912 N. Burdick ielā, rīko Milvoku latv. teātŗa kopas viesizrādi „Minchhauzena precības", režisora P. Ozola vadībā.

● Sarīkojuma cikla sezonu atklāj 1. oktobrī ar čellista A.Teichmaņa koncertu. Tam 4. novembrī sekos brīvmākslinieces K. Brantes un janvāŗa mēnesī — vijolnieka V. Ruševica koncerti. Kā ceturto rīkotāji iecerējuši vīru kori „Kalvi, par kuŗa viesošanos ved sarunas.

ASV baznīcās

Ņujorkas ev. - lut. draudzē svētdien, 24. septembrī, pl. 2 dienā, Betlemes baznīcā, dievkalpojums; māc. R. Zariņš; pl. 4 p.p., Bronksas Sv. Toma baznīcā; māc. A. Ozols.

Jauniešiem svētdien, 24. septembrī, pl. 6.30 p. p. sanāksme draudzes namā Bruklinā. Filma, ziņojumi un pārrunas, saviesīga dzīve.

Svētdien, 1. oktobrī, pl. 2 dienā, Betlemes baznīcā, dievkalpojums, māc. R. Zariņš; pēc tam Bruklinas svētdienas skolas vecāku sapulce; pl. 2 dienā Port Vašingtonā Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. O. Gulbis; pl. 5 vak., Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols, pēc tam Toronto dziesmu svētku ainas gaismas bildēs un dejas un rotaļas jaunatnei.

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St., svētdien, 24. septembrī, pl. 11 rītā, skolas sākuma dievkalpojums. Māc. J. Strautnieks. Pirms dievkalpojuma no pl. 10 skolēnu reģistrēšana draudzes namā.

Aurora (Ill.), 24. septembrī, pl. 3 p.p., 420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā, dievkalpojums. Māc. J. Strautnieks. Svētdienas skola pa dievkalpojuma laiku.

VALENTĪNE HERMANE

ĒNU ROBEŽĀS

STĀSTS

9. turpinājums

Viegls smaids iegūlās sirmā virsnieka sejā, kad viņš atcerējās tālākās dienas, kad, nemanot, arvien biežāk un biežāk ar jautājumiem un norādījumiem griezās pie „mazās", kura arvien zināja atbildes. Ja kādu vajadzēja sameklēt, tad Ausma zināja, kur tas atrodams, ja bija noklīdis kāds raksta gabals, tad arī to Ausma drīz vien sadzina rokā un nepietika ar to vien, — neviena neprasīta, viņa bija nez kur atradusi un piepildījusi pirmās palīdzības somu un rīkojās ar tās piederumiem kā dzimis sanitārs. Ne par velti vēl tagad dažs labs pirmo dienu līdzgaitnieks iesaucās: „ Ak, ka būtu mums pašiem savs mazais! . . .", kad sāpēs viebdamies pacieta kāda neveikla sanitāra rīkošanos gar ievainojumu.

Ikdienai ieslīdot puslīdz normālā gaitā, Ausma bija palikusi 1. iecirknī, kur drīz vien iedzīvojās kancelejas darbā, — vismaz citiem tā likās, bet priekšnieks zināja, ka viņai nebija miera. Vairākas reizes viņš bija iesviedis papīrkurvī viņas atlūgumu, noliegdams savu ieteikumu tikt pieņemtai žēlsirdīgo māsu skolā. Cik reizes viņš nebija dzirdējis spītīgo meitenes balsi: „Es gribu . . . uz fronti!", taču palicis nelokāms savā lēmumā. Fronte nebija priekš meitenēm, nekādā gadījumā tādām, kāda bija Ausma! Viņas acis dega ideāli, sirds pazina tikai viena veida karavīrus, — tādus, kāds bija tēvs, bet viņš zināja, ka ideālus uzceļ tikai skaidrās dvēseles,—patiesība bija cieta, rūgta un nereti arī neciešama. Sen viņa skats bija ieraudzījis meitenē plaukstošu sievieti, kas vēl pagaidām neapzinājās nedz savu pievilcību, nedz arī ievēroja iegribu pilnos skatus, kas viņu pavadīja dienas gaitās. Viņas sirds vēl nebija modusies dzīvei, un pagaidām liktenis viņu bija sargājis, neļaudams nekītrām rokām pieskarties plaukstošam daiļumam, bet cik ilgi?

Vēl tagad viņam preti smaidīja tumšās, uzticības pilnās acis, pārpilnas dvēseles siltuma, draudzības un apbrīnas. O, jā, viņš zināja, ka Ausmas acīs arī viņš bija varonis, tēva draugs un — tēva vietnieks. Tas bija daudz, viss, ko spēja dāvināt bērns, — bet Ausma vairs nebija bērns, un Ainis Rudzītis vēl nebija vectētiņš. Viņam tomēr pietika gribas apvaldīt savu domu gājienu, pietika spēka novērst acis no vingrā, plaukstošā auguma un pietika goda prāta, lai atzītos pats sev, cik pievilcīga pēkšņi bija kļuvusi mazā Ausma. Kad viņš izšķīrās atkal uzvilkt īstā kaujas virsnieka formas tērpu, meitenes acis mirdzēja valgums, patiesa sirsnība un cieņa. Tas bija tik daudz un . . . šausmīgi maz! Viņas pēdējie vārdi bija kā nepārprotams pārmetums: „Jūs aizejat, bet mani nelaidāt . . ." un labi bija, ka viņa nejautāja: „Kādēļ?" — jo arī klusēšanai ir robežas, sevišķi mirklī kad atceļa vairs nav.

Atgūlies koka paēnā, viņš ļāva domām slīdēt Aivara virzienā, par pirmo satikšanos ar instruktoru, pirmām kopējām gaitām. Šajā jauneklī bija sakopotas visas labākās karotāja īpašības, drosme, tālredzība, nojauta, izturība, neatlaidība. Neviens un nekad nav pati pilnība, bet pat kritiskākais skats nespēja atrast kādu nepilnību. Salīdzinot Austri ar Aivaru, starpība bija jaunekļu raksturos: Austrī dzirkstīja bezbēdīgs humors, bet Aivars vislabāk jutās tikai starp saviem zēniem un arī tad gan labprāt klausījās karavīru valodās, bet pats tanīs nepiedalījās.

Otrā starpība bija iemesls, kādēļ Austris netika uzņemts cīņu vienībās, un to zināja tikai daži: iedzimtā sirds slimība, kurpretī Aivars bija pati veselības priekšzīme. Taču Austris neļāva nevienam nojaust savu nelaimi un, vai nu jaunības nepārdomātā straujumā, jeb tīšām, nerēķinoties ne ar ko, — turpināja „skriešanos ar likteni", dalot atmaksu par tēvu un citiem mocekļiem.

Jau labu laiku kapteiņa nodomā bija iepazīstināt Aivaru ar Ieleju iemītniekiem, bet nu, bez iepriekšēja plānojuma, abiem jaunekļiem bija lemts kopējs uzdevums.

Cik ilgi viņš bija nodevies domām, neviena netraucēts? Saule jau bija ieslīdējusi pusdienu lokā, kad klusumu pārtrauca attālu šāvienu atbalss. Karavīri bija palikuši savās vietās, tikai dežūrants izsteidzās ārā. Atspiedies pret koku, kapteinis jautri iesaucās:

„Nu, dēls, — laikam mūsējiem būs laimējies, citādāk tas tarkšķis tik ātri nebeigtos."

Viņa nojauta vai minējums vēlāk izrādījās pareizs, jo bandīti šoreiz nebija paspējuši maskēt savas pēdas, jebšu bija jutušies pārāk droši, nezinot, cik tuvu bija latviešu zēni.

Vimbas grupas iznīcināšanai bandīti nebija izšķieduši nevienu lodi, acīmredzot, izlūki bija ieskrējuši lamatās, pat nenojaušot briesmas. Gaiķu saimnieka norādītā vietā Aivars atrada drausmīgu skatu, kas vēlreiz pierādīja, ka naids spēj pārvērst cilvēku zvērā. Deviņus kritušos nespētu pazīt pat tuvākais cilvēks pasaulē.

„Dievs, debesis! . . . drebošām rokām pārmeta krustu Gaiķu saimnieks, šķita, ka tikai tagad viņš ar skatu mēroja attālumu no mežmalas līdz savām mājām, — „un mēs nekā nedzirdējām. . . gulējām . . ."

„Gaiķu tēv, — jūs labāk pazīstat apkārtni, — vai tuvumā nav kādas tukšas mājas?" — Saimnieks Aivara jautājumu nesaprata.

Aivars zināja, ka nedrīkstēja kavēt laiku, — viņi bija pārāk tuvu ienaidnieka pēdām un tas, ka viņi vēl nebija ienaidnieka pamanīti, nozīmēja, ka pagaidām viņus neviens negaidīja. Tie, kas negulēja naktīs, — gulēja dienā, un nekur citur nebija labākas slēptuves, kā tieši nomaļās lauku mājās, attālākos siena šķūņos, sen aizmirstās pirtiņās, bet ne meža biezokņos, kur tikai nejaušība svēra likteņa svarus starp vajātājiem un vajātiem. Mežs slēpa un atklāja tiklab vienus, kā otrus. Jautājums varēja būt tikai viens: Kur bija tuvākās neapdzīvotās ēkas, šķūnis?

Aivaram palīgā nāca Vincis. Jau labu laiku viņš nebija spējis atraut skatu no nelaimīgo līķiem. Pat daudz pieredzējušā karavīra sejā bija drausmīgā redzējuma pēdas, bet dažu soļu atstatumā, kur no kādreizējā cilvēka bija atlikuši tikai burtiski saskaldīti miesas gabali, smacējošo nelabumu mēģināja, bet nespēja apvaldīt Pēteris. Bez paveles, no mugursomām tika atraisītas pelēkās segas, un atsākot gājienu Vinča norādītā virzienā, aiz viņiem palika rūpīgi apsegtie kritušo augumi. Tiem neviens vairs nespēja līdzēt, bet Gaiķu tēvs nevarēja tos atstāt vienus. Pametot galvu atpakaļ, arī Aivara skats uz brīdi apmiglojās, redzot veco tēvu nometušos ceļos . . .

Viņi bija gājuši klusēdami, nemeklējot takas, sekojot Vinča roku mājienu virzienā, līdz tos pēkšņi apturēja Vincenta straujā pietupšanās. Pašķirot krūmus, varēja redzēt, ka viņi bija pienākuši pie aizauguša lauku ceļa, kas veda uz vēl neredzamām mājām otrpus uzkalniņam. Divdesmit acu pāri slīdēja pār celmiem un kokiem, meklējot varbūtējos sargus, atgriezās pie Aivara, un pietika ar galvas mājienu, lai vēl klusāk un vingrāk pārlēktu grāvi, un nedzirdamiem soļiem slīdētu tālāk. Norādījis bezvārdu pavēli „izvērsties ķēdē" un, pačukstējis Vincim rāpot uz ķēdes otru galu, Aivars pirmais sasniedza kalna galotni un pieplaka akmenim.

Arī kalna virsotne bija aizaugusi krūmiem. Bez sevišķām grūtībām viņi, neviena nemanīti, varēja pievirzīties līdz pašām mājām, kur nemanīja neviena dzīva radījuma, taču Aivars nesteidzās. Viņš ļāva skatam slīdēt pāri tukšajam pagalmam, pirmo piebūvi, kuras ieeju aizsedza malkas grēda, un zāli aizaugusi taciņa aizvijās pāri pagalmam, tuvējās birztalas virzienā. Kaut kas lika viņam vērīgāk ieskatīties šīs taciņas virzienā, un viņam šķita, ka . . . bet to pašu bija pamanījis arī Vincis, roku zīmēm rādīdams, ka ielejā atradās pirts. Aivars jau cēla roku zīmei, turpināt virzīšanos uz priekšu, kad pēkšņi viņa skats ieraudzīja pārsimt metru attālumā aiz mājām iznirstam uzmanīgus stāvus, kas tikpat klusi un veikli kā viņi paši, slīdēja gar mežmalu tukšo māju virzienā. Pirmajā mirklī viņam likās, ka tie bija ienaidnieki, bet pierāvis tālskatu acīm, viņš neticīgi paraustīja plecus: „Tavu trakumu! Tie tak bija velna puikas, vai nu galīgi traki, jeb jefiņi . . . pieciem rokās bija šautenes, vienam — pistole un, varbūt, kādam kabatā paslēpta granāta. Vēl viņi bija birztalas aizsegā, bet ko tie darīs, kad pienāks klajumā?"

Nedzirdami bija piešļūcis Vincis un čukstēja:

„Tas Austris . . . Ieskries lamatās, viņi nevar piekļūt tik viegli, kā mēs."

Stāvokli sarežģīja arī tas, ka puiši lejā nezināja par biedriem uz kalna un viņi arī nevarēja saskaņot plānus.

Būdams pilnīgi pārliecināts, ka dzīvojamā ēka ir tukša, Aivara nodomā bija virzīties uz pirtiņas pusi, bet tagad plāni bija jāgroza. Nezinot, kas padomā Austrim, viņš atstāja Vinci ar pieciem vīriem uz vietas, bet pats, krūmāju aizsegā, traucās uz pirts pusi. Ikviena minūte tagad varēja būt izšķirīga. Vislabākais atrisinājums bija gaidāms tikai tad, ja abas grupas sasniegtu savus mērķus vienā laikā.

6.

Ausma nezināja, ka šķietami labām vēstīm sekoja daudz ļaunākas, un šķiroties Austris neļāva nojaust, ka saņemtais rīkojums to veda atpakaļ turp, kur meiteņu varbūtējos sveicienus varēja nodot personīgi.

Ziņojumu no atbalsta punkta pieņēma tieši tai brīdī, kad Austris bija nodevis savu, un to neizpauda tālāk. Ārpus priekšnieka telpām bija atgriezusies dzīvība, bet majora Ābeles drūmais skats urbās tālumā. Tik-tikko sadzirdamos vārdus vairāk nolasīja, kā sadzirdēja:

Atkal, —pa tīro . . ."

„Priekšnieka kungs, atļaujiet jautāt, — kur?" — slaidā jaunekļa stāvs izstiepās vēl taisnāks, tumšajās acīs sprēgāja naida dzirkstis un stingra apņemšanās. Tādi viņi bija visi, neprasīja kā, cik, kad, bet tieši — „kur". Droši vien arī Vimba ieskrēja nāvē tādēļ, ka nebija prasījis: cik bandītu bija grupā, kāds to apbruņojums, nebija gaidījis papildspēkus, bet . . .

„Vai proti muti turēt?" — jautājums kārtībnieku nepārsteidza. Sekoja veikla atbilde:

Tieši tā, priekšnieka kungs, protu!"

(Turpinājums sekos)

DĀMU FRIZIERSALONS VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

TRANSPORTA FIRMA

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Brīvmākslinieces
ALĪSES DZIRKALES-CENNES
KLAVIERU STUDIJA
Stundas mājās un ārpus mājas. Pavadījumi dziedātājiem, instrumentālistiem un baletam.
1206 BEVERLEY Rd., BROOKLYN, Tel. BU 2-1342 jeb IN 9-6664.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—6, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403,
(College un Spadina ielas stūrī).
Tel. birojā — WA 2-6111,
WA 2-6112, TORONTO.

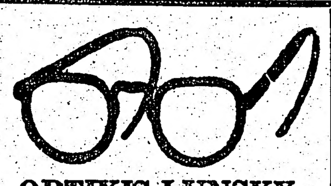

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto.
WA 1-3924.

JĀNIS CĪRULIS
SKAŅO KLAVIERES
LE 4-7066, Toronto.

SKAISTĀKĀ UN PIEMĒROTĀKĀ DĀVANA

TIKAI LĪDZ 15. OKTOBRIM
1 9 6 1
LATVIEŠU
TAUTAS DZIESMAS
12 sējumos
par
$ 48.00.

Jūs variet pasūtināt līdz 1. oktobrim, sakarā ar 3. Latviešu dziesmu svētkiem Kanadā.

Grāmatas glītā audekla sējumā, un brīvā tirgū maksā ā $7.20.

Jūs ietaupiet $38.40, ja izpildiet šo kuponu nekavējoši un atsūtiet to līdz ar naudu

DV GRĀMATNĪCAI,
123 Huron St., Toronto 2-B,
Ontario, CANADA.

Lūdzu piesūtīt LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS no 1. — 12. sējumam uz šādu vārdu:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

....

Pievienoju samaksai: čeku, naudas pārvedumu par $ 48.00.

Datums: Paraksts:

LITHUANIAN TRADING Co.
Latviešu nod. piedāvā Ziemsvētkiem

ZIEMSVĒTKU PACIŅA Nr. 1
3¼ jardi vilnas materiāla 1 uzvalkam vai dāmu kostīmam (tumši zils, brūns vai tumši pelēks).
4 jardi rievota samta kleitai vai kostīmam (zaļš, gaiši zils vai tumši zils).
3 jardi poplina kreklam vai blūzei (balts).
Cena $ 29.95.

DUBULTA ZIEMSVĒTKU PACIŅA Nr. 1
6½ jardi vilnas materiāla 2 uzvalkiem vai kostīmiem (tumši zils, brūns vai tumši pelēks).
8 jardi rievota samta divām kleitām vai kostīmiem (zaļš, gaiši vai tumši zils).
6 jardi poplina krekliem vai blūzēm (balts).
Cena $ 57.40.

ZIEMSVĒTKU PACIŅA Nr. 2
3¼ jardi vilnas materiāla uzvalkam vai kostīmam (tumši zils, brūns vai tumši pelēks).
3 jardi vilnas materiāla sieviešu vai vīriešu mētelim (zaļš, zils, tumši zils vai melns).
4 jardi rievota samta vienai kleitai vai kostīmam (zaļš, gaiši zils vai tumši zils).
4 jardi puķota nailona vienai kleitai vai divām blūzēm (dažādās nokrāsās).
3 jardi poplina kreklam vai blūzei (balts).
Cena $ 55.-.

ZIEMSVĒTKU SAINIS Nr. 3
6½ jardi vilnas materiāla 2 dāmu kostīmiem (tumši zils vai pelēks).
6½ jardi vilnas materiāla 2 kungu uzvalkiem (tumši zils, brūns vai tumši pelēks).
8 jardi rievota samta divām kleitām vai kostīmiem (zaļā, gaiši vai tumši zilā krāsā).
4 jardi puķota nailona kleitai vai 3 blūzēm (dažādās nokrāsās).
3 jardi poplina kreklam vai 2 blūzēm (balts).
Cena $ 79.-.

Pasūtinājumus adresēt —
DAUGAVAS VANAGU SAINĪŠU NODAĻAI
123 HURON ST., TORONTO 2-B, Ont., Canada

IMANTA

Apgāda IMANTA
Oldmarken 12, Bagsvaerd — Co
— Denmark,

SVARĪGS PAZIŅOJU

Akceptējot ierosinājumu, dot vienreizēji mūs
par izņēmuma cenu, paziņojam šos noteikumus,

Ikviens, kas pasūtina apgāda IMANTA grā
sākot ar 20. 8. — 15. 10. '61., vai arī šī laikraksta
brīdī, saņem bez maksas tās mūsu grāmatas, kas
„Prēmija" par tikpat lielu summu, par kādu viņš
tas, samaksājot reizē ar pasūtinājumu! — Norā
jānosūta.

Naudu - samaksu var pārvest ar pasta pārv
sāt ar bankas vai privāto čeku, vai arī vienkārši
vēstulē. — Pasūtinājumu šādā veidā var nodot
Dānijā, vai arī zemāk minētiem pārstāvjiem.

Jūs, protams, varat pirkt arī grāmatas ar
„Prēmija", bet jūs nevarat saņemt prēmijai
(vai daļas), kam šāda apzīmējuma nav.

Z. Mauriņa DIVAS KULTŪRAS SEJAS, eseja
A. Dziļums NOKALTIS ZARS, romāns ....
Ād. Šilde VAŽU RĀVĒJI, grāmata par part
Latvijā līdz 1956. g. Illustr. ....
V. Tomas dzejas VĒL, nedaudz eks. ....
Kr. Arnoti DIEVS IR AIZKAVĒJIES, romāns
gāriju ....
KALEVALA, somu tautas eps, grezns izdevums
R. Bangerskis MANA MŪŽA ATMIŅAS, I —
R. Bangerskis MANA MŪŽA ATMIŅAS, II —
R. Bangerskis MANA MŪŽA ATMIŅAS, III ....
R. Bangerskis MANA MŪŽA ATMIŅAS, IV ....
Ed. Virza KĀRLIS ULMANIS, monogrāfija —
LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS, I-V, ies. —
à ....
LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS, VI-XII, par
LATVIEŠU TAUTAS MĪKLAS, SAKĀMVĀR
PARUNAS, ies. ....
P. Dreimanis LATVJU TAUTAS VĒSTURE, 1
J. Širmanis ALBERTA CILPAS PIEDZĪVOJUM
Brāļu Kaudzīšu MĒRNIEKU LAIKI, ies., grezn
J. Grīns TRĪS LEĢENDAS, noveles ....
RĪGA 1955.-56., 95 attēli no Rīgas, E. Jarla
Prēmija ....
O. Freivalds un E. Alksnis LATVIEŠU KAR
TRAĢĒDIJA ZVIEDRIJĀ, 75 foto attēli —
O. Freivalds KURZEMES CIETOKSNIS, I u
gātīgi ill. un ies. Dokumenti, atmiņas. —
— Katra grāmata ....
J. Jaunsudrabiņš TĀ MUMS IET, Jānim Jau
ņam rakstītas vēstules. — Prēmija. — Skais
J. Jaunsudrabiņš VASARA, mīlestības stāsts
V. Dambergs DIEVU AUGŠĀMCELŠANĀS, r
Prēmija ....
V. Dambergs SARAKSTĪŠANĀS AR EDUAR
ZU UN VIKTORU EGLĪTI, vēstules. — P
Antoloģija LATVJU SONETS 100 GADOS ......
PAR TO MAZO ŠŪPULĪTI, antoloģija — Prē
RUNCA VEZUMS, dzeju antoloģija bērniem. —
Veronika Strēlerte BRŪNU KALPS, vēst. ba
Prēmija ....
ORATIO DOMINICA, tēvreizu krājums ......
MANCELA SPREDIĶU IZLASE, grezns izd
Prēmija ....
H. Biezais KRISTIĀNISMS, NACIONĀLISMS
NISMS — Prēmija ....
LATVIEŠU NERĀTNĀS TAUTAS DZIESMA
LAS UN PARUNAS, ies. — Prēmija ....
LATVIJAS UZSKATĀMĪBAS KARTE, māc
līdzeklis skolām, mājām un vecākiem ....
LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS PAR VELN
Prēmija ....
LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS PAR SER
P. Klāns SIRILUNDAS ATGRIEŠANĀS, rom
P. Klāns RŪSA, romāns ....
M. Zeberiņš PŪRA PŪĶIS UN TRĪS SIEVAS
— Prēmija ....
I. Leimane KAILĀ DZĪVĪBA, romāns ....
I. Vīksna MUMS JĀBRIEN JŪRĀ, romāns —
B. Pastenieks DR. ŽIVAGO, rom. P. Klāna
V. Linna NEZINĀMAJAM KAREIVIM, ro
somu / krievu ziemas kaŗu. — Prēmija
Dz. Steinbeks PAR CILVĒKIEM UN PELĒ
— Prēmija ....
A. Dž. Kronins TIRANNS, romāns — Prēmi
A. Dž. Kronins ZVAIGZNES RAUGĀS LEJU
A. Dž. Kronins DEBESU VALSTĪBAS ATSL
A. Dž. Kronins CITADELE, romāns — Prēm
S. Salminene KATRĪNA, romāns ....
A. Selinko DESIRĒ, vēst. romāns, 600 lpp., ..
Dž. Bokačo DEKAMERONS, I un II — Prēmi
J. Sudrabiņš NĪCĪBAS VIESUĻOS, atm. pa
— Prēmija ....
E. Salna BADA BIEDI, II pas. kaŗa atmiņas
V. Lesiņš DZIRKSTIS, stāsti. O. Jēgena lin
K. Zitars PA ZAĻAJĀM TEKĀM, zvejas
stāsti — Prēmija ....
A. Švābe CEĻĀ UZ PURGATORIJU, vēst.
gurda Kalniņa illustrācijas. — Prēmija
V. Kroders SMĪNĒTĀJI, trīs stāstiņi par Rīg
Aleksandrs Grīns SEPTIŅI UN VIENS, vēs
Prēmija ....
M. Hačija un V. Vells HIROSIMAS DIENAS
— Prēmija ....
Andersena PASAKAS, L.Kronbergas tulkoju
E. Kestners DIVKĀRŠĀ LOTITE, romāns j
Prēmija ....
Brāļu GRIMMU PASAKAS, N. Strunkes il
E. Kestners EMILS UN BERLĪNES ZĒNI,
natnei. — Prēmija ....
E. Turkina ANGLISKI - LATVISKA VĀR
30.000 vārdu ....
E. Turkina LATVISKI - ANGLISKA VĀR
20.000 vārdu ....

Pasūtinājumus pieņem:

DV GRĀMATNĪ
123 Huron St., Toronto 2-B, On

IMANTA

Apgāda IMANTA,

Oldmarken 12, Bagsvaerd — Copenhagen — Denmark,

SVARĪGS PAZIŅOJUMS!

Akceptējot ierosinājumu, dot vienreizēji mūsu izdevumus par izņēmuma cenu, paziņojam šos noteikumus, proti:

Ikviens, kas pasūtina apgāda IMANTA grāmatas laikā, sākot ar 20. 8. — 15. 10. 61., vai arī šī laikraksta saņemšanas brīdī, saņem bez maksas tās mūsu grāmatas, kas apzīmētas ar „Prēmija" par tikpat lielu summu, par kādu viņš pērk grāmatas, samaksājot reizē ar pasūtinājumu! — Norādiet, kam tās jānosūta.

Naudu - samaksu var pārvest ar pasta pārvedumu, maksāt ar bankas vai privāto čeku, vai arī vienkārši ielikt naudu vēstulē. — Pasūtinājumu šādā veidā var nodot tieši apgādam Dānijā, vai arī zemāk minētiem pārstāvjiem.

Jūs, protams, varat pirkt arī grāmatas ar apzīmējumu „Prēmija", bet jūs nevarat saņemt prēmijai tās grāmatas (vai daļas), kam šāda apzīmējuma nav.

Z. Mauriņa **DIVAS KULTŪRAS SEJAS**, eseja $2.40
A. Dziļums **NOKALTIS ZARS**, romāns $3.20
Ād. Šilde **VAŽU RĀVĒJI**, grāmata par partizāniem Latvijā līdz 1956. g. Illustr. $2.80
V. Tomas dzejas **VĒL**, nedaudz eks. $1.95
Kr. Arnoti **DIEVS IR AIZKAVĒJIES**, romāns par Ungāriju $2.95
KALEVALA, somu tautas eps, grezns izdevums $8.40
R. Bangerskis **MANA MŪŽA ATMIŅAS, I** — Prēmija $4.80
R. Bangerskis **MANA MŪŽA ATMIŅAS, II** — Prēmija $5.20
R. Bangerskis **MANA MŪŽA ATMIŅAS, III** $5.60
R. Bangerskis **MANA MŪŽA ATMIŅAS, IV** $6.00
Ed. Virza **KĀRLIS ULMANIS**, monografija — Prēmija $2.80
LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS, I-V, ies. — Prēmija à $7.20
LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS, VI-XII, par sējumu $7.20
LATVIEŠU TAUTAS MĪKLAS, SAKĀMVĀRDI UN PARUNAS, ies. $7.20
P. Dreimanis **LATVJU TAUTAS VĒSTURE**, 130 attēlu $3.80
J. Širmanis **ALBERTA CILPAS PIEDZĪVOJUMI**, rom. $1.95
Brāļu Kaudzīšu **MĒRNIEKU LAIKI**, ies., grezns, ill. izd. $6.80
J. Grīns **TRĪS LEĢENDAS**, noveles $1.95
RĪGA 1955.-56., 95 attēli no Rīgas, E. Jarla stāsts — Prēmija $2.80
O. Freivalds un E. Alksnis **LATVIEŠU KARAVĪRU TRAĢĒDIJA ZVIEDRIJĀ**, 75 foto attēli — Prēmija $3.60
O. Freivalds **KURZEMES CIETOKSNIS, I un II**, bagātīgi ill. un ies. Dokumenti, atmiņas. — Prēmija. — Katra grāmata $3.80
J. Jaunsudrabiņš **TĀ MUMS IET**, Jānim Jaunsudrabiņam rakstītas vēstules. — Prēmija. — Skaista dāvana $4.20
J. Jaunsudrabiņš **VASARA**, mīlestības stāsts $2.20
V. Dambergs **DIEVU AUGŠĀMCELŠANĀS**, romāns — Prēmija $3.40
V. Dambergs **SARAKSTĪŠANĀS AR EDUARDU VIRZU UN VIKTORU EGLĪTI**, vēstules. — Prēmija $2.40
Antoloģija **LATVJU SONETS 100 GADOS** $3.60
PAR TO MAZO ŠŪPULĪTI, antoloģija — Prēmija $2.20
RUNČA VEZUMS, dzeju antoloģija bērniem. — Prēmija $2.20
Veronika Strēlerte **BRUŅU KALPS**, vēst. balade. — Prēmija $1.70
ORATIO DOMINICA, tēvreizu krājums $2.20
MANCELA SPREDIĶU IZLASE, grezns izdevums. — Prēmija $3.20
H. Biezais **KRISTIĀNISMS, NACIONĀLISMS, HUMĀNISMS** — Prēmija $2.90
LATVIEŠU NERĀTNĀS TAUTAS DZIESMAS, MĪKLAS UN PARUNAS, ies. — Prēmija $3.80
LATVIJAS UZSKATAMĪBAS KARTE, mācību palīglīdzeklis skolām, mājām un vecākiem $1.35
LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS PAR VELNIEM — Prēmija $3.10
LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS PAR SĒRDIENĪTI $2.80
P. Klāns **SIRILUNDAS ATGRIEŠANĀS**, rom. - Prēmija $3.80
P. Klāns **RŪSA**, romāns $5.60
M. Zeberiņš **PŪRA PŪĶIS UN TRĪS SIEVAS**, romāns — Prēmija $3.40
I. Leimane **KAILĀ DZĪVĪBA**, romāns $2.90
I. Vīksna **MUMS JĀBRIEN JŪRĀ**, romāns — Prēmija $3.10
B. Pastenieks **DR. ŽIVAGO**, rom. P. Klāna tulkojums $5.90
V. Linna **NEZINĀMAJAM KAREIVIM**, romāns par somu / krievu ziemas karu. — Prēmija $4.80
Dz. Steinbeks **PAR CILVĒKIEM UN PELĒM**, romāns — Prēmija $2.40
A. Dž. Kronins **TIRANNS**, romāns — Prēmija $5.40
A. Dž. Kronins **ZVAIGZNES RAUGĀS LEJUP**, romāns $5.65
A. Dž. Kronins **DEBESU VALSTĪBAS ATSLĒGAS**, rom. $3.80
A. Dž. Kronins **CITADELE**, romāns — Prēmija $3.60
S. Salminene **KATRĪNA**, romāns $3.75
A. Selinko **DESIRĒ**, vēst. romāns, 600 lpp., ... $5.20
Dž. Bokačo **DEKAMERONS, I un II** — Prēmija, à $4.80
J. Sudrabiņš **NICĪBAS VIESUĻOS**, atm. par Volchovu — Prēmija $2.90
E. Salna **BADA BIEDI**, II pas. kaŗa atmiņas — Prēmija $2.10
V. Lesiņš **DZIRKSTIS**, stāsti. O. Jēgena linoleja griez. $2.40
K. Zītars **PA ZAĻAJĀM TEKĀM**, zvejas un medību stāsti — Prēmija $2.80
A. Švābe **CEĻĀ UZ PURGATORIJU**, vēst. novele. Sigurda Kalniņa illustrācijas. — Prēmija $1.70
V. Kroders **SMĪNĒTĀJI**, trī stīstiņi par Rīgu. - Prēmija $3.40
Aleksandrs Grīns **SEPTIŅI UN VIENS**, vēst. novele — Prēmija $1.70
M. Hačija un V. Vells **HIROŠIMAS DIENASGRĀMATA** — Prēmija $2.80
Andersena **PASAKAS**, L.Kronbergas tulkojums. — Prēm. $2.60
E. Kestners **DIVKĀRŠĀ LOTĪTE**, romāns jaunatnei. — Prēmija $2.00
Brāļu **GRIMMU PASAKAS**, N. Strunkes ill. — Prēmija $4.25
E. Kestners **EMĪLS UN BERLĪNES ZĒNI**, romāns jaunatnei. — Prēmija $1.50
E. Turkina **ANGLISKI - LATVISKA VĀRDNĪCA**, ap 30.000 vārdu $3.90
E. Turkina **LATVISKI - ANGLISKA VĀRDNĪCA**, ap 20.000 vārdu $1.50

Pasūtinājumus pieņem:

DV GRĀMATNĪCA,

123 Huron St., Toronto 2-B, Ont., Canada.

"T-D" MONEY ORDERS
(T-D NAUDAS PĀRVEDUMI)

par zemu pakalpojumu maksu variet pārsūtīt naudu pa pastu.

Nereti rodas vajadzība, kad jums jāpārsūta nauda kādai personai vai firmai, kas atrodas citā vietā. Bankas valodā runājot, tā ir pārvedu sistēma. Bankām ir daudz dažādu iespēju pārsūtīt naudu uz citām vietām un zemēm. Vienkāršākais, īsākais un lētākais veids (ja summa nepārsniedz $ 100,-) **to darīt ar naudas pārvedumu.**

Galvenais tas, cik ērti pārsūtīto naudu var saņemt tas, kam tā adresēta. Toronto - Dominion bankas naudas pārvedums Kanadā reālizējams bez kādām piemaksām no naudas saņēmēja, katrā bankā. Naudas saņēmējam izmaksā pilnu pārvestās summas vērtību, kas uzrakstīta uz naudas pārveduma. Protams, arī uzņēmumi izmaksās naudu pret šādu naudas pārvedumu, jo to ir izsniegusi banka.

Drusku citādāk ir ar čekiem. Ja jūs sūtat naudu ar čeku uz Vankuveru vai kādu citu vietu no Toronto, banka, izmaksājot naudu pret šo čeku atskaitīs pakalpojumu maksu par to. Bez tam, ja naudas saņēmējs nav pazīstams tajā vietā, uz kurieni jūs čeku sūtījāt, naudas saņēmējam var rasties grūtības ar čeka reālizēšanu, jo bankai, teiksim, Vankuverā nav zināms, vai jūsu izsniegtajam čekam ir attiecīgais segums bankā, kas vispirms jāpārbauda.

Šādos gadījumos, naudas pārsūtīšanai līdz $ 100,- apmērā, ieteicamākais ir pārsūtīt naudu ar naudas pārvedumu.

Jūs jau to būsit pamanījuši, ka daudzas firmas un veikali, piesūtot rēķinus, norāda, ka samaksa kārtojama ar naudas pārvedumu. Tam vienkāršs iemesls: naudas pārvedumu var reālizēt katrā laikā, bet čeks no nepazīstamas personas vispirms jānodod bankā, un tā, savukārt, izdara pārbaudi.

Naudas pārvedumus var droši pārsūtīt pa pastu. Ar to brīdi, kad jūs nopērkat naudas pārvedumu, jūs saņemat garantiju jeb kvīti. Ja gadījumā naudas pārvedums pazūd, vai tas būtu nozagts, jūs saņemsit atmaksu no bankas par nozudušo naudas pārvedumu.

Par pakalpojumiem banka rēķina nelielu atlīdzību, tā atkarājas no summas apmēra, tikai 10 centu par summām līdz $ 5.- un 25 centu par summām līdz $ 100.-... Naudas pārvedumi ir ļoti parocīgi, ekonomiski un droši.

Naudas pārvedumu sistēma ir tikai viena daļa no daudzajiem pakalpojumu veidiem, ko Toronto - Dominion banka piedāvā. Ja jūs interesē kas vairāk, sazināties ar, vietējās nodaļas vadītāju Torono - Dominion bankā. Jūs redzēsit, ka viņš ar laipnību jums sniegs paskaidrojumus un atbildēs jūsu jautājumiem.

Ļaudis redz starpību.

THE TORONTO-DOMINION BANK

Banka, kas raugās nākotnē.

VAI JŪS PLĀNOJAT braukt uz Eiropu vai vēlaties kādu izsaukt?

Tuvākai informācijai kontaktējiet „HENRY MOOS — NOTARY PUBLIC"

KENNEDY TRAVEL BUREAU, LTD.
296 Queen St., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināta 1926. gadā.

Danforth - Pape rajonā
IZDODAMS
glīts dzīvoklis — 2 istabas un virtuve (II stāvā).
Zvanīt HO 6-7521, Toronto.
Satiksme. Veikali.

IZĪRĒJAMS
DZĪVOKLIS — 2 istabas un virtuve. DANFORTH-PAPE rajonā. Parkošanas iespējas.
HO 1-8478, Toronto.

Danforth - Pape:
IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba.
HO 1-8478, Toronto.

Danforth - Hampton
IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām vieniniekam / cei.
Zvanīt HO 5-3613, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

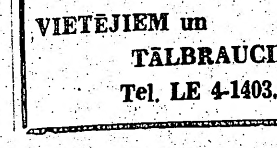

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

KUR DABŪJAMI GAĻAS UN ZIVJU PRODUKTI LATVIEŠU GAUMĒ?

Toronto,
363 Roncesvalles Ave.,
Tel. LE 2-8762.

L. LĪDUMA

GAĻAS UN DELIKATEŠU VEIKALS

Pašu gatavoti gaļas izstrādājumi: visādas desas, aknu pastēte, vārīti un žāvēti šķiņķi. Fileja, rolādes, cepti cāļi. — Galerts. — Gaļas un kartupeļu salāti.

Dažādas svaigas un žāvētas gaļas šķirnes.
— Ceptas reņģes un līdakas —
VISS PAŠU GATAVOTS.
ŽĀVĒTI ZUŠI — NĒĢI — LASIS.
Auksti uzgriežamie.
Dažādas importētas delikateses

VIESĪBĀM UN ĢIMEŅU GODIEM PASŪTINĀJUMUS PIEGĀDĀJAM MĀJĀS.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS
piedāvā DV Grāmatnīca

A. Dziļuma — **NOKALTIS ZARS** — romāns $3.20
J. Ziemeļnieka — **KOPOTI STĀSTI** $4.50
T. Zeltiņa — **DRUPU REPUBLIKA** — romāns $5.20
KALEVALA — Somu tautas eps $8.40
V. Toma — **MŪŽĪGĀ SPĒLE** — dzejas $2.95
Māc. A. Ozols **STĀSTI PAR JĒZU** 0.90
Māc. A. Ozols **TICĪBAS MĀCĪBA**, 3.—4. kl. 1.50
MAZAIS KATECHISMS $0.50
J. Ezergailis — **ANDRIEVS NIEDRA** $4.80
L. Pērļupe — **ZAĻOJOŠAIS ZARS** — romāns $3.60
T. Vesoss **MELNIE ZIRGI** — romāns $3.60
K. Zariņš — **KAUGURIEŠI** — romāns $4.00
Anšl. Eglīts — **MALACHITA DIEVS**, romāns $4.50
A. Simsone — **ATMIŅAS**, atmiņas $4.00
Klāra Zāle — **MĒNESS KOKLE** — dzejoļi $2.80
Velta Sniķere — **NEMITAS MINAMAIS** — dzejoļi $2.80
TEODORS REITERS UN VIŅA KORI — J. Rudzīša redakcijā $6.00
Prof. P. Jurēvičs — **KULTŪRAS SEJAS** — esejas $5.75
S. Lazdiņš — **SADEGUŠIE SPĀRNI** — romāns $3.90
H. Kreicers — **CEĻI UN GĀJĒJI** — atmiņas $5.50
M. Zeberiņš — **ZELTA LIELCEĻI** — romāns $5.50
T. Zeltiņš — **SKUMJĀ PASE** — dzejoļi $3.00
Z. Mauriņa — **DZELZS AIZBĪDŅI LŪST** $5.00
Z. Mauriņa — **DIVAS KULTŪRAS SAKNES** $2.40
Dr. T. Dūlija — **DEGOŠAIS KALNS** — romāns $4.50
Kristīne Arnoti — **DIEVS IR AIZKAVĒJIES** — romāns $2.95

123 Huron Street, Toronto 2-B, Ontario.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.

- *Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.*

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

Līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

Ieguvēji un zaudētāji

Padomju Savienība no laika gala slavena ar starptautisko līgumu laušanu, kad tie vairs kaut kādā veidā nevar būt noderīgi komūnisma pasaules iekarošanas plāniem. To ne tikai neviens komūnists nemēģina apslēpt, bet pat lielīgi uzskata par visai „gudru" [illegible] politiku. . . Cita lieta ir, ja kāds iedomātos lauzt līgumus, kas komūnistu mērķiem ir vēlami. Tad gan paši komūnisti, gan viņu līdzskrējēji saceltu visā pasaulē vislielāko kņadu.

Visjaunākais starptautisko līgumu laušanas akts tagad ir „četru lielo" Berlīnes pārvaldīšanas līguma laušana, noslēdzot satiksmi austrumu un rietumu pilsētas daļu starpā, jo komūnisti visu laiku ir sajutuši šo brīvās satiksmes iespēju kā nesavienojamu ar savu ideoloģiju, kas principā neatzīst cilvēka brīvību, ja to prasa „valsts" vai pareizāk, [illegible] partijas intereses. „Dzelzs priekškars" tagad ir sašķēlis Berlīni divās daļās un rietumu daļai pat apvilkts visapkārt, un tas pasaules vēsturē, laikam, gan būs pirmais gadījums, kad miera laikos naidīgas ideoloģijas valsts vara ir nodomājusi turēt aplenkumā stāvoklī pāri par 2 miljoniem citādas ideoloģijas cilvēku!

No komūnistu viedokļa raugoties, un vadoties no viņu divkāršās morāles, resp. katras morāles noliegšanas vispār, Berlīnes jautājums ir teicami izkārtots, jo novērsts tas, kas lielā mērā apdraudēja Padomju Savienības iecelto valdību Austrumvācijā.

Vispirms būs aizvērts „logs uz rietumiem" visiem austrumu Vācijas daļas iedzīvotājiem, kas viegli varēja salīdzināt uzplaukumu, ko pēc kaŗa posta ir piedzīvojusi Rietumberlīne, ar trūcīgo un drūmo dzīvi Austrumberlīnē. Austrumberlīniešiem bija dota iespēja strādāt Rietumberlīnē, un to izmantoja katru dienu desmitiem tūkstošu Austrumberlīnes iedzīvotāju, lai baudītu Vācijas „saimnieciskā brīnuma" radītos augļus. Neraugoties uz visu lielmanīgo komūnistu propagandu, Austrumberlīnē un visā Austrumvācijā nekādi saimniecības brīnumi nav notikuši un tā ir kļuvusi par Padomju [illegible] slaucamo govi, ko tā bez žēlastības izmanto, lai īstenotu savus pasaules iekarošanas mērķus.

Vēl svarīgāka komūnistiem šķiet bēgļu straumes pārtraukšana. Divpadsmit gadu laikā, kopš 1949. gada 1. septembra, kad Rietumvācijas valdība uzsāka pārbēdzēju reģistrāciju, pavisam reģistrējušies kādi 2.700.000 bēgļu no austrumu diktatūras. Bez tam, pēc Rietumvācijas visu vācu lietu ministrijas aplēsumiem, bēgļu uztveršanas punktos nav reģistrējušies kādi 800.000 pārbēdzēju. Tātad pāri par 3.500.000 „austrumvāciešu" ir „izvēlējušies brīvību", pametot aiz sevis faktiski visu laicīgo mantu, izņemot to, ko laimīgākajiem starp viņiem ir izdevies paņemt līdz rokas somās, lai glābtu cilvēka vislielāko mantu — cilvēka brīvību. Šo moderno „tautu staigāšanu" komūnistiem padarīja vēl nepatīkamāku tas, ka šie miljoni sastādās no kvalificētiem un gados jaunākiem cilvēkiem, kuŗu trūkumu visu laiku Austrumvācija tik sāpīgi sajūt, jo bez dzīvā spēka nav iespējams pildīt Kremļa kakla kungu uzdotās produkcijas normas.

Komūnisti nebūtu tie, ja bēgļu straumi no austrumiem uz rietumiem nebūtu centušies izmantot, lai rietumos iefiltrētu arī savus spiegus. Rietumu pretizlūkošanas iestādes domā, ka 5% austrumu bēgļu ir jātur aizdomās par spiegošanu. Puse no Austrumvācijas aģentiem, kas darbojās Rietumvācijā, esot ieradušies kā bēgļi. Rietumvācijas pretizlūkošanas ierēdņi izteica katru pārbēdzēju no austrumiem, un daudzi austrumu aģenti paši pieteicās, tikko tie nonākuši rietumos. Arī sabiedroto pretizlūkošanas iestādes vēro aizdomās turētos pārbēdzējus. Tomēr liels skaits spiegu turpina darboties, līdz kamēr tos beidzot notver, ja vispār tos izdodas notvert. Valda pārliecība, ka Rietumvācijā darbojas tūkstošiem iefiltrētu komūnistu aģentu. Bet tas nebūt netraucē Ņikitu sūdzēties, ka Rietumberlīne ir izveidojusies par pretpadomju propagandas un spiegu centrāli!

Ka Berlīnes jautājuma atrisināšanā Ņikita ir nodomājis lietot slaveno „salami šķēļošanas" metodi, var spriest kaut vai no sludinājuma, ko šinīs dienās Kanadas komūnistu partija, starp citu, ievietojusi konservatīvajā „The Globe and Mail", aizstāvot pilnos apmēros Padomju Savienības viedokli Berlīnes krizes jautājumā. Jādomā, ka šādi sludinājumi, ko ievieto uz Maskavas norādījumu, būs parādījušies arī citos Kanadas, kā arī citu zemju laikrakstos, lai iemidzinātu plašākās tautas aprindas un palīdzētu Kremļa politiķiem nogriezt pirmo politisko salami šķēli, kuŗai tālākās šķēles sekos.

A. Kalns.

SMARŽVIELU RŪPNIECĪBA GRŪTĪBĀS

„The Wall Street Journal" ziņo, ka smaržūdeņu rūpniecībā iestājušies krīze. Darba vietu labā ventilācija, dušas un mechanizācija, kas samazina cilvēka fizisko darbu un svīšanu, samazina vajadzību aizsardzībai pret miesas izgarojumiem.

Dabīgi, ka cilvēkos samazinās interese par attiecīgo produktu, līdz ar to reklāma smaržūdeņu rūpniecībā pilnīgi apsīkusi. Helene Curtis jau uzsākusi vecāko pārdošanas veidu, proti, strādājot ar pārdevējiem, kas staigā un piedāvā savu produktu no mājas uz māju.

Hazel Bishop Inc. ziņo, ka cilvēki vairāk mazgājoties kā agrāk, līdz ar to vajadzība pēc smaržvielām samazinoties.

Augoša tendence tirgū visiem miesas izgarojumu atsmaržināšanas līdzekļiem.

Lai kaut kā uzlabotu savu financiālo stāvokli, tad smaržvielu ražošanas firmas pievēršas mazāk attīstītām valstīm, īpaši Afrikā un Āzijā.

Izpētīts, ka cilvēks, līdz ar civilizācijas vairošanos mēģina noslēpt savas miesas izgarojumus mākslīgiem līdzekļiem. Tikai kultūrai sasniedzot zināmu līmeni, iedzīvotāji vairāk domā par tīrību, miesas kopšanu, biežu veļas maiņu u.t.t.

Lūpu zīmuļu lietošana arī it kā samazinoties, sevišķi jaunatnes aprindās, jo jaunavas biezi spiestas palikt bez atvadu skūpsta, pārak nokrāsoto lūpu dēļ. Vecāko paaudžu sieviešu lūpu zīmuļa lietošanas koeficients tomēr strauji audzis un liekoties, ka arī nākotnē nav izredžu tā slīdēšanai, jo cilvēka caurmēra vecums ar katru gadu pieaugot.

SĀKAS APVIENOTO NĀCIJU RUDENS SESIJA

SAGAIDA KOMŪNISTU BLOKA PROPAGANDAS KAMPAŅU JAUNA ĢENERĀLSEKRETĀRA IZRAUDZĪŠANAI.

Ņujorkā. Jau tā saspīlētā Apvienoto Nāciju atmosfairā tagad nācis klāt vēl viens faktors — ģenerālsekretāra Hammeršelda traģiskā nāve un nepieciešamība atrast vietnieku viņa amatam.

Vairākās līdzšinējās pilnsapulces sesijās Padomju Savienība, komūnistu valstu bloka atbalstīta, prasīja ģenerālsekretāra amatu sadalīt trīs daļās resp. Hammeršelda funkcijas nodot trīs personu rokās, pārstāvot komūnistu pasauli, Rietumus un neitrālo bloku. Katram vienam Padomju Savienības proponētās trijotnes [illegible] tiesības, kas citiem vārdiem nozīmē, ka, kamēr teorētiski šāda trijotne vadītu Apvienoto Nāciju darbību, praktiski tā būtu beztiesīga. Nav nekādu šaubu, ka tagad, pēc Hammeršelda nāves, Padomju Savienība atsāks savu kampaņu par ģenerālsekretāra aizstāšanu ar trīs vīru komiteju. Bet vai tas krieviem izdosies, ir atkal gluži cits jautājums. Jau agrākos gadījumos padomju plāns nekādu lielo popularitāti neguva. Un tagad, ģenerālsekretāra amatam kļūstot vakantam, Padomju Savienība nebūs vienīgā, kas nāks ar savām idejām minētās vakances aizpildīšanai. Lielu aktīvitāti šai jautājumā sagaida no Āzijas un Afrikas bloka valstīm, kas ģenerālsekretāra amatā gribētu redzēt kādu no saviem pārstāvjiem, un ar tādām pat pilnvarām, kādas bija Hammeršeldam. Rietumiem šoreiz var nākties samierināties ar kompromisu — pretojoties Padomju Savienības trijotnes plānam, atbalstīt Āzijas un Afrikas valstu bloku. Tas gan nozīmē, ka Rietumiem nebūtu iespējams uzstādīt pašiem savu kandidātu, bet savus plānus īstenot neizdotos arī krieviem.

Apvienoto Nāciju diplomātu aprindās valda uzskats, ka vislabākās izredzes ģeneralsekretāra amatā dabūt kādu no saviem valstsvīriem ir Indijai, un jo sevišķi Indonēzijai, kas pēc nesenās neitrālo konferences Belgradē kļuvusi visai populāra Āzijas un Afrikas valstu starpā. Ka Indonēzija nolēmusi nopietni cīnīties par savu kandidātu vēl pasvītro apstāklis, ka Ņujorkā personīgi ieradies prezidents Sukarno un, iespējams, ka vadīs savas valsts delegāciju pilnsapulcē. (Pēc ģenerālsekretāra Hammeršelda nāves Apvienoto Nāciju diplomātu starpā sāka cirkulēt baumas, ka sakarā ar nepieciešamību izraudzīt jaunu ģenerālsekretāru uz Ņujorku izbraucis Ņikita Chruščevs. Šī bauma gan līdz šim vēl ir nepārbaudīta. Acumirklī augstākais padomju valdības pārstāvis Ņujorkā ir ārlietu ministrs Gromiko).

Mūsu mīļā māmiņa, ilggad. Aizputes pamatsk. un ģimnaz. rokdarbu un mājsaimniecības skolotāja

EMĪLIJA RING,

dzim. HOŠTEINS,

pēc grūtām ciešanām aizsaukta aizsaulē š. g. 31. jūlijā, Auckland'ē, Jaunzēlandē.

Visiem pēdēj's sveiciens mans,
Man jāšķiras, sauc kapa zvans.

Par viņu sēro
MEITA un ZNOTS.

Mūžīgā mierā aizgājusi mana mīļā mātes māsiņa

BERTA ZELTIŅA,

dzim. MADŽIŅA,

mirusi 1961. g. 1. septembrī Meirānu Degumniekos.

Es esmu augšāmcelšanās un
dzīvība; kas man tic, dzīvos,
arī ja tas miris. Jāņa ev. 11. un 25. p.

MĀSAS DĒLS V. IVANS
TORONTO, KANADĀ.

KAŖŠ KONGO

ZVIEDRU UN ĪRU KAŖAVĪRI CĪNĀS AR PREZIDENTA ČOMBES SPĒKIEM KATANGĀ.

Elizabetvillē. Paklausot Kongo centrālās valdības lūgumam no Leopoldvilles, Apvienoto Nāciju spēki jau kopš pagājušās nedēļas vidus mēģina atbruņot Katangas prezidenta Čombes armiju, lai šādā ceļā paātrinātu minētās provinces pievienošanu Kongo republikai. Līdzšinējie rezultāti tomēr izrādījušies tieši pretēji Apvienoto Nāciju pūliņiem un centrālās valdības cerībām, jo nevis A.N. vienības atbruņojušas Katangas kaŗavīrus, bet, pēdējo skaitliskā pārākuma priekšā, Apvienoto Naciju kaŗavīri bijuši tie, kas palikuši bez ieročiem. Pēc vairāku dienu ilgām cīņām 60 jūdzes ziemeļrietumos no Elizabetvilles kapitulējis kāds 150 vīru liels īru garnizons. Jau kopš pagājušās nedēļas vidus smagas kaujas notiek ap Kaminas lidlauku, ko aizstāv 500 zviedru un īru. Bet arī tas laikā nesaņemot nepieciešamo palīdzību no ārpuses, jau tuvākās dienās var krist Čombes kaŗaspēka rokās.

Katangas prezidents Čombe, kas pašreiz atrodas Ziemeļu Rodēzijā, kādā preses konferencē izteicās, ka cīņas ar Apvienoto Nāciju armiju jau prasījušas ap tūkstoš dzīvību. Apvienoto Nāciju mēģinājumi pievienot Katangu pārējām Kongo provincēm nodarījuši zaudējumus 50 milj. dolaru apmērā.

ZIŅAS ĪSUMĀ

◉ Vēl par vienu soli tuvāk komūnismam pienācis Kubas ministru prezidents Kastro, uzsākot jau labi sen kā piedraudēto izrēķināšanos ar katoļu baznīcu. Un proti, šī gada 17. septembrī no Havanas uz Spāniju izsūtīti 135 katoļu garīdznieki. 46 no izsūtītiem ir Kubas pavalstnieki, pārējie nāk no Spānijas.

◉ Turcijas politiskā vēsturē kāds posms noslēdzās šī gada 17. septembrī, kad pēc 16 mēnešiem apcietinājumā, uz turku augstākās tiesas lēmuma tika izpildīti nāves sodi agrākam ministru prezidentam Mendersonam, finanču ministram Polathanam un ārlietu ministram Zorlu. Uz nāvi bija notiesāts arī agrākais prezidents Bejārs, bet viņu no cilpas izglāba vecums. Turcijas likumi nosaka, ka nāves sodu nedrīkst izpildīt personām, vecākām par 65 gadiem.

◉ Padomju Savienība sekmīgi turpina 13. septembrī uzsāktos raķešmēģinājumus Klusā okeanā. Pirmā raķete nolidoja ap 7500 jūdžu, sasniedzot mērķi ar ārkārtīgu precizitāti. Arī par otru šāviena krievu zinātnieki izteikušies ļot apmierināti. Tāļšāvēju raķešu mēģnājumi turpināsies līdz 15. oktobrim.

SAV. VALSTIS ATSĀK ATOMIEROČU MĒĢINĀJUMUS

Pēc padomju trīspadsmitās bumbas palielinājusies radioaktīvitāte gaisā virs Japānas un Sav. Valstīm.

Vašingtonā. Kamēr Padomju Savienība turpina atomieroču mēģinājumus Semipalatinskas un Novaja Zemļa apgabalos un pašreizējā sērijā izspridzinājuši jau trīspadsmit bumbu, Nevadā mēģinājumus atsākuši arī amerikāņu zinātnieki. Visi līdzšinējie krievu sprādzieni izdarīti atmosfairā (līdz ar ko manāmi palielinājusies radioaktīvitāte gaisā), kamēr abi pirmie amerikāņu mēģinājumi izdarīti pazemes tuneļos. Pirms mēģinājumu atsākšanas Sav. Valstu atomenerģijas komisija paziņoja, ka tagadējā sērijā sprādzieni tiks izdarīti vienīgi apakšzemē, tādējādi izvairoties no radioaktīvitātes palielināšanas gaisā.

Kopš atomieroču parādīšanās pasaules četras atomvalstis — Sav. Valstis, Anglija, Francija un Padomju Savienība kopskaitā izmēģinājušas 248 atombumbas. Visaktīvākie bijuši amerikāņi, kas atrodas pirmā vietā ar 155 sprādzieniem, seko krievi ar 68, angļi ar 21 un franči ar četrām bumbām.

ANGLIJĀ

līdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot

D.V.F. GRĀMATNICA
72 QUEENSBOROUGH TERRACE,
LONDON, W., 2.
Tel. BAYwater 1652.

Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS PARAUGEKSEMPLĀRI.

KANADAS INDIĀŅU DZEJNIECES 100 GADU ATCERE

(Canadian Scene) — Lielākai ļaužu daļai tagad ir pazīstamas Paulines Johnson pastmarkas, ko pasta departaments izlaida 10. martā, attēlojot iroku indiāņu dzejnieci, kuŗa piedzima pirms simts gadiem sešu nāciju rezervātā Brantfordas tuvumā. Lai atzīmētu šo simts gadu dienu, notikā vairāki sarīkojumi. Brantfordas un Vankuveras mēri apmainījās apsveikumiem un rezervāta skolas atzīmēja 10.—17. marta nedēļu kā Paulines Johnson nedēļu. No citiem notikumiem, kas atzīmēja simts gadu jubileju, jāmin kādu četrdesmit indiāņu svētceļojums jūlijā; tie devās no Brantfordas uz Vankuveru, lai piedalītos ceremonijā pie Paulines Johnson pieminekļa Stanley parkā. Indiāņu dzejniece pavadījusi savas dzīves pēdējos gadus Vankuverā, viņa tur dzīvojusi, kad tā aizgājusi atpūtā pēc sešpadsmit ceļošanas un publiskas uzstāšanās gadiem.

Viņas dzīve bija viena no krāšņākām. Viņa vairākus gadus bija drāmatisks tēls uz Kanadas un Sav. Valstu skatuvēm, kā arī Anglijā, kur tā lasīja savas poēmas, tērpusies tradicionālajā iroku cilts ādas un kreļļotā tērpā.

„Viņa meta tiltu pāri plaisai starp indiāņiem un baltajiem izteiksmīgā veidā, kuŗu neviens nav atkārtojis," komentē ievērojamā Kanadas rakstniece un kritiķe Kathleena Coburna. Johnson's tēvs bija mohavku virsaitis, bet māte angļu izcelsmes. Viņas vectēvs, virsaitis Jon „Dūms" Johnsons bija ieslavēts ar savām runas spējām, un to pazina kā „mohavku dziedoni". Pati Pauline arī bija apdāvināta daiļrunātāja. Viņa bija labi izglītojusies, daudz lasījusi un ceļojusi. Anglijā viņu pieņēma ķēniņš, ar to apgājās kā ar princesi un uzņēma labākajās literātu aprindās.

Kanadieši viņu šodien atcerās galvenām kārtām viņas dzeju dēļ, kuŗas tā sāka sacerēt jau agrā jaunībā. Visvairāk pazīstama poēma „Song My Paddle Sings", kas publicēta viņas kopoto dzeju izdevumā, kas gadiem ilgi bijā ietilpināts Kanadas skolu lasāmās grāmatās.

Viņa vēlāk sarakstījusi grāmatu „Vankuveras leģendas", kas atstāsta Rietumu krasta indiāņu stāstus. Tanī ietelp leģenda „Divas māsas" — kalnu dvīņi, kuŗus vankuverieši sauc par „lauvām", stāsts par Siveša kalnu un citas Britu Kolumbijas ūdeņu leģendas.

Pauline Johnson' nekad nebija precējusies. Viņa nomira 1913. gadā un viņas pelnus apbedīja Stanley parkā, netālu no Siveša klints. 1961. gada 10. martā noturēja Stanley parkā, pie akmeņu kravas, kas apzīmēja šo vietu, par jaunu iesvētīšanas ceremoniju. Pauline Johnsons simts gadu atceres gadā, kulminācijas punkts būs starptautiskā iroku konference McMaster universitātē, Hamiltonā, Ontario, no 13. līdz 15. oktobrim, kurā nolasīs piemiņas priekšlasījumu par Paulini Johnson'u.

Johnson'u ģimenes māja pie Branfordas, kur Pauline pavadījusi savus meitenes gadus, atvērta apmeklētājiem. Ir cerības, ka to restaurēs kā pieminekli Kanadas indiāņu dzejniecei, un tas kļūs par iroku mākslas, mākslas amatniecības un kultūras centru.

M. Krone - Balduma

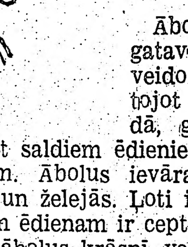

PADOMI NAMAMĀTĒM

ĀBOLI

Ābolus var sagatavot dažādos veidos, gan lietojot svaigā veidā, gan sagatavojot saldiem ēdieniem un cepumiem. Ābolus ievāra marmelādēs un želejās. Ļoti iecienīti saldam ēdienam ir cepti āboli. Cepot ābolus krāsnī, var lietot gan balto, gan brūno cukuru, medu, kļavu sīrupu. Cepot ābolus var nomizot daļēji, kas pasniedzot galdā izskatās glītāki, vai arī ar visu mizu. Āboliem nogriež virsmu, izdobj vidu. Var pildīt ar rozīnēm, pārkaisot sarīvētu citrona vai apelsīna miziņu un cukuru. Pildītos ābolus sakārto pannā, pārlej nedaudz ūdens vai kādu sulu, un cep gatavus. Pasniedz galdā ar saldu krējumu.

Bet ābolu puses var arī cept līdz ar cūkas gaļu, tos tad pasniedz galdā karstus, kā piedevas cepetim.

CEPTU ĀBOLU BIEZENIS

Vienāda lieluma ābolus nomazgā, saliek uz plāts un izcep krāsnī. Gataviem izņem mīkstumu un izrīvē caur sietu. Pieliek cukuru pēc garšas, citrona sulu vai vīnu. Sakārto stikla traukā un garnē ar sīrupā vārītām ābolu šķēlēm.

Šādi ceptam ābolu biezenim var pievienot nomazgātas un cukura sīrupā uzbriedinātas rozīnes. Ābolu biezenim var arī pievienot olu baltumus, uzputot un ēbolu sniegu pasniegt ar saldu krējumu un maziem cepumiem.

DZIDRS ĀBOLU IEVĀRĪJUMS VAI ŽELEJA

To var pagatavot no skābiem un saldenskābiem āboliem. Ābolus sagriež ar visu mizu, liek katlā, uzlej nedaudz ūdens, ka tie apņemti un savāra. Tad izlaiž caur drēbi, bet nespiež. Drēbi ar ievārījumu uzkar uz bļodas un un ļauj šķidrumam notecēt.

Sulu izmērī un ielej katliņā. Cukura daudzumu ņem pusi uz pusi, pieliek citrona sulu, ½ citrona miziņu, vai arī ½ vaniļas pākstiņas un vāra uz lēnas uguns. Izmēģināšanai - gatavības pazīmei uzlej uz šķīvja vienu karoti vārāmās želejas, un kad tā atdzisusi sarecē, tad ievārījums gatavs. Iepilda karstu glāzēs un kad atdzisis, pārsien ar pergamenta papīru vai aizvāko. Arī no ābolu mizām un serdēm var savārīt skaistu želeju, kas izskatīsies dzidra, bāli roza. No nomizotiem āboliem želeja būs medus dzeltenumā.

SKOTU ĀBOLU MARMELĀDE

¼ kv. rožūdens uzvāra ar 2 mārc. cukura, noputo, pieliek 1 mārc. nomizotus 4—6 sagrieztus bumbierus un vāra gandrīz mīkstus. Pieliek 2 mārc. nomizotu, 8 daļās sagrieztu ābolu un, pastāvīgi maisot, vāra uz lēnas uguns, kamēr ievārījums kļūst dzidrs un atdzisis sarec. Tad pieliek ¼ mārc. sagrieztu apelsīnu miziņu un vēlreiz ļauj uzvirt, un rīkojas, kā jau iepriekš minēts.

ĀBOLU ŠĶĒLĪTES AR ANANASU SĪRUPĀ

Cietiem āboliem izdur sēklas, un tos nemizotus sagriež šķēlītēs. Cukura daudzumu ņem pusi uz pusi ar ūdeni, uzvāra un ieliek tik daudz šķēlīšu ābolu, ka tie segti un, pastāvīgi katlu maisot, vāra mīkstus. Tad ar putu karoti izņem ābolu šķēlītes, ieliek stikla traukā, uzkaisa virsū smalki sagrieztas citrona miziņas un uzlej virsū sīrupu, kuŗu vēl ievāra ar citrona sulu.

Tāpat ievārītas ananasa šķēlītes, saliktas āboliem pa vidu, dod pēdējiem smalku aromātu.

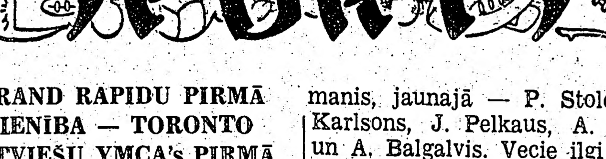

GRAND RAPIDU PIRMĀ VIENĪBA — TORONTO LATVIEŠU YMCA's PIRMĀ VIENĪBA

Grand Rapidu vienība bija savā parastā sastāvā, izņemot Grasmani. YMCA's vienībā neredzēja vairākus agrākos spēlētājus, un vienība komplektējās galvenā kārtā no gados jaunākiem spēlētājiem. Vienības saspēles vadītājs un komandas dvēsele bija A. Litavnieks, kas turpmāk darbosies YMCA's vienībā.

Grand Rapidu vienība, atļautīgi saspēlējoties, ar veiksmīgiem grozu guvumiem pārņem vadību no paša sākuma un to neatdod līdz spēles beigām. Puslaiks beidzas Grand Rapidu labā ar 38:23. YMCA spēlēja atzīstami labi, bet pavāji veicās ar punktu gūšanu. Otrā puslaikā YMCA darbojās sekmīgāk, un tikai spēles pēdējās minūtēs Grand Rapidiem izdodas punktu starpību palielināt, gūstot uzvaru ar 75:51.

Grand Rapidos spēlēja: U. Felkers — 28, V. Felkers — 10, J. Dārznieks — 3, G. Fricsons — 10, I. Priverts — 3, J. Judovics — 14, A. Visockis — 7, A. Puriņš.

YMCA: J. Litavnieks — 15, J. Zentiņš — 14, E. Soste — 7, M. Ozoliņš — 3, A. Grikis — 4, J. Krasovskis — 5, M. Ešmits — 1, E. Pelšs — 2.

Pēc sacīkstēm sportisti ciemojās Valta kundzes viesmīlīgajā mājā. Lielākā daļa spēlētāju tur iegriezās otrreiz pēc balles un šķīrās tikai agrā rīta stundā.

☆

Sakarā ar to, ka ASV basketbola meistaram Raktei daži spēlētāji aiziet no aktīvām sporta gaitām un citi izklīst pa augstskolām, notika draudzības spēle starp vecajiem un jaunajiem Raktes spēlētājiem. Pie reizes NLSB nodeva jaunajiem Raktes spēlētājiem jaunus sporta tērpus, kurus daļēji Ņujorkas sabiedrība bija atsaucīgi saziedojusi. Vecajā vienībā spēlēja: U. Vipulis, J. Veide, G. Grauds, I. Eichvalds, O. Rozentāls un J. Ulmanis, jaunajā — P. Stolcs, A. Karlsons, J. Pelkaus, A. Arens un A. Balgalvis. Vecie ilgi nevarēja pretoties jaunajiem un spēle beidzās 106:43. Sacīkstes tiesāja K. Arens un B. Budkevics.

Liekas, grūti būs šogad Raktei meistarībā, jo P. Stolcs studē Kalifornijā, A. Karlsons Dienvidkarolainā un J. Pelkaus Ņujorkas valstī. No pamata sastāva Ņujorkā paliek tikai A. Balgalvis un brāļi Areni. Liekas, ka vecajiem Raktes spēlētājiem būs jānāk palīgā jaunajiem meistarības izcīņā. Bez tam Ņujorkas LSB vadībai nopietni jāapsver par rezerves spēlētāju piesaistīšanu vienībai. Līdz šim Rakte nekad nevarēja sūdzēties par rezervistu trūkumu.

Raktes spēlētājs O. Rozentāls nobeidzis Ņujorkas pilsētas universitāti ar B. S. gradu mechanikā un saistījies jau Latvijā pazīstamā cementa fabrikā C. Schmits par inženieri. Nelaimes gadījumā darbā V. Vipulim smagi ievainoja kreisās rokas vidējo pirkstu, un sakarā ar to mēs viņu ilgāku laiku neredzēsim sporta laukumā.

bb

ŠACHS

◉ Ņujorkā latviešu šachisti turpina piedalīties ar labiem panākumiem ātrspēles turnīros. Maršala šacha klubā, iknedēļas ātrspēles turnīrā E. Mednis ar 13:1 rezultātu ierindojās otrā vietā, bet A. Raņķis ar 10:4 rezultātu ieguva 4. vietu. Tai saucamā „lightning" turnīrā J. Pamiljens ar 11½ : 2½ punktiem ierindojās otrā vietā.

◉ Atklātajā Ņudžersijas meistarbas turnīrā, piedaloties 89 šachistiem, piedalījās arī vienīgais latviešu pārstāvis Jānis Pamiljens, kas guva teicamus rezultātus. Pamiljens uzvarēja 5 meistarus un ekspertus, bet zaudēja 2 spēles, tā ar 5:2 guvumu ierindojās dalītajā 7. vietā. Turnīru ar 6½ ½ punktiem uzvarēja jugoslavu starptautiskais meistars Dr. S. Nedeļkovičs, kas nesen ieradies ASV.

V. Š.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 24. septembrī, plkst. 11 dienā svētdienas skolas atklāšanas dievkalpojums. Aicināti visi skolas vecuma bērni.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont.. tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

24. septembrī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

24. septembrī, plkst. 2.30 p.p., Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Tūlīt pēc dievkalpojuma (apm. 3.30 p.p.) draudzes vakars baznīcas zālē.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave. South, svētdien, š. g. 24. septembrī, plkst. 5 p.p., dievkalpojums.

Ceturtdien, š. g. 28. septembrī, plkst. 7 vakarā, jaunatnes jaunākās grupas stunda baznīcā.

Otavas latv. ev. - lut. Miera draudzē, Sv. Pēteŗa ev. - lut. baznīcā, 400 Sparks St.

24. septembrī — „Draudzes pēcpusdiena" baznīcas zālē, pl. 3 p.p.

1. oktobrī — Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu baznīcā, plkst. 5 p. p.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās

---

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latv. ev.-lut. draudzē 24.sept., plkst. 1.30 pp. dievkalpoj. Trīsvienības baznīcā, Oxford un Colborne St. Dziesmu grāmatas. Māc. J. Prauliņš.

Niagaras Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. dr., anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd., 1. oktobrī, pl. 2 p.p., Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Prauliņš.

MONTREĀLĀ

Trīsvienības ev.-lut. latviešu draudzē Montreālā.

Mācītājs Arturs Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q., tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi notiek 4345 Marcil Ave., Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudzē, Montreālā.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreālā 29, P. Q.. Telef. 484-8394.

Dievkalpojumi notiks Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

24. septembrī, pl. 2 p.p. Jaunatnes dievkalpojums.

Jaunieši, kas vēlas 1962. gada pavasarī iesvētīties, lūgti pieteikties pie draudzes mācītāja.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONARU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. Ami - 4218.